

INSTRUKCJA OBSŁUGI

ELZAB *Mini E*

Nr rys. T50IO000

Zakłady Urządzeń Komputerowych ELZAB S.A.
41-813 Zabrze, ul. Kruczkowskiego 39
tel. 32 272 20 21, fax 32 272 81 90
e-mail: marketing@elzab.com.pl; www.elzab.com.pl

ELZAB

PARTNER I DORADCA

Spis treści

Charakterystyka kasy ELZAB Mini E _____	6
Zawartość opakowania _____	6
Rozdział 1 - Budowa i działanie _____	7
1 Opis ogólny _____	7
1.1 Budowa kasy _____	7
1.2 Rozmieszczenie elementów obsługi _____	7
2 Budowa klawiatury _____	8
2.1 Użycie klawiatury _____	8
Rozdział 2 - Instalacja i podłączenie _____	11
1 Wymagania instalacyjne _____	11
1.1 Warunki klimatyczne otoczenia _____	11
2 Zasilanie kasy _____	11
3 Podłączenie szuflady kasowej _____	11
4 Podłączenie czytnika kodów kreskowych _____	12
5 Podłączenie wagi _____	12
5.1 Podłączenie jednej wagi do jednej kasy _____	12
5.2 Podłączenie kilku wag do jednej kasy _____	13
5.3 Podłączenie dwóch kas do jednej wagi _____	14
6 Podłączenie kasy do komputera lub modemu _____	15
7 Mechanizm drukujący - wymiana papieru _____	15
8 Konserwacja i przeprowadzanie okresowych przeglądów _____	16
9 Parametry papieru stosowanego w kasie i zasady jego przechowywania _____	16
10 Przechowywanie i transport kasy _____	16
11 Plombowanie kasy _____	17
Rozdział 3 - Zasady obsługi funkcji kasy _____	19
1 Włączenie kasy _____	19
2 Dostęp do funkcji w menu kasy _____	19
3 Dostęp do funkcji za pomocą zdefiniowanych klawiszy _____	20
4 Wybór wartości podpowiadanych _____	20
5 Elektroniczna kopia wydruków _____	20
Rozdział 4 - Menu FUNKCJE KASJERA _____	23
1 Opis ogólny _____	23
2 Funkcja WŁĄCZENIE KASJERA - adres 1 1 lub A A _____	24
3 Funkcja WYŁĄCZENIE KASJERA - adres 1 2 lub A B _____	24
4 Funkcja KONIEC ZMIANY KASJERA - adres 1 3 lub A C _____	24
5 Funkcja WPLĄTA DO KASY - adres 1 4 lub A D _____	27
6 Funkcja WYPŁATA Z KASY - adres 1 5 lub A E _____	27
7 Funkcja ZESTAW RAPORTÓW - adres 1 6 lub A F _____	28
8 Menu INNE FUNKCJE KASJERA - adres 1 7 lub A G _____	28
8.1 Funkcja STAN KASY - adres 1 7 1 lub A G A _____	28
8.2 Menu RAPORTY ZERUJĄCE - adres 1 7 2 lub A G B _____	29
8.3 Menu RAPORTY NIEZERUJĄCE - adres 1 7 3 lub A G C _____	29
8.4 Funkcja RAPORT MIESIĘCZNY ZA POPRZEDNI MIESIĄC - adres 1 7 4 lub A G D _____	29
8.5 Funkcja RAPORT OKRESOWY ZA MIESIĄC BIEŻĄCY - adres 1 7 5 lub A G E _____	29
Rozdział 5 - Menu FUNKCJE KIEROWNIKA _____	31
1 Opis ogólny _____	31
2 Menu KONFIGURACJA - adres 2 01 lub B A _____	33
2.1 Funkcja DEFINIOWANIE TOWARÓW - adres 2 01 1 lub B A A _____	33
2.2 Funkcja DEFINIOWANIE KLAWISZY - adres 2 01 2 lub B A B _____	36

2.2.1 Definiowanie klawisza szybkiej sprzedaży towaru	36
2.2.2 Definiowanie klawisza dostępu do funkcji	36
2.2.3 Definiowanie klawisza formy płatności	37
2.2.4 Definiowanie klawisza płatności – waluty dodatkowe	37
2.2.5 Definiowanie klawisza rabatu lub narzutu	38
2.2.6 Kasowanie definicji klawisza	38
2.3 Funkcja DEFINIOWANIE GRUP - adres 2 01 3 lub B A C	38
2.4 Funkcja DEFINIOWANIE JEDNOSTEK - adres 2 01 4 lub B A D	39
2.5 Funkcja DEFINIOWANIE WIAZAŃ - adres 2 01 5 lub B A E	39
2.6 Funkcja DEFINIOWANIE PŁATNOŚCI - adres 2 01 6 lub B A F	39
2.7 Funkcja KASOWANIE TOWARÓW - adres 2 01 7 lub B A G	40
2.8 Funkcja KASOWANIE WIAZAŃ - adres 2 01 8 lub B A H	40
2.9 Funkcja ZMIANA CEN TOWARÓW - adres 2 01 9 lub B A I	40
3 Menu RAPORTY ZERUJĄCE - adres 2 02 lub B B	40
3.1 Raport DOBOWY FISKALNY - adres 2 02 1 lub B B A	40
3.2 Raport SZCZEGÓŁOWY SPRZEDAŻY - adres 2 02 2 lub B B B	42
3.3 Raport ZWROTÓW OPAKOWAŃ - adres 2 02 3 lub B B C	43
3.4 Raport SPRZEDAŻY WG GRUP - adres 2 02 4 lub B B D	44
3.5 Raport KONIEC ZMIANY KASJERA - adres 2 02 5 lub B B E	44
3.6 Raport SUMACYJNY I i SUMACYJNY II - adres 2 02 6 lub B B F i 2 02 7 lub B B G	44
4 Menu RAPORTY NIEZERUJĄCE - adres 2 03 lub B C	45
4.1 Raport FINANSOWY PODATKOWY - adres 2 03 01 lub B C A	45
4.2 Raport SZCZEGÓŁOWY SPRZEDAŻY - adres 2 03 02 lub B C B	46
4.3 Raport ZWROTÓW OPAKOWAŃ - adres 2 03 03 lub B C C	46
4.4 Raport SPRZEDAŻY WG GRUP - adres 2 03 04 lub B C D	46
4.5 Raport STANU KASY - adres 2 03 05 lub B C E	47
4.6 Raport SUMACYJNY I i SUMACYJNY II - adres 2 03 06 lub B C F i 2 03 07 lub B C G	47
4.7 Raport GODZINOWY AKTUALNY - adres 2 03 08 lub B C H	47
4.8 Raport GODZINOWY POPRZEDNI - adres 2 03 09 lub B C I	47
4.9 Raport DANYCH O TOWARACH - adres 2 03 10 lub B C J	48
4.10 Menu RAPORTY OKRESOWE - adres 2 03 11 lub B C K	48
4.10.1 Menu RAPORT SZCZEGÓŁOWY - adres 2 03 11 1 lub B C K A	49
4.10.1.1 RAPORT SZCZEGÓŁOWY MIESIĘCZNY - adres 2 03 11 1 1 lub B C K A A	49
4.10.1.2 RAPORT SZCZEGÓŁOWY WEDŁUG DAT - adres 2 03 11 1 2 lub B C K A B	49
4.10.1.3 RAPORT SZCZEGÓŁOWY WEDŁUG NUMERÓW - adres 2 03 11 1 3 lub B C K A C	49
4.10.1.4 RAPORT SZCZEGÓŁOWY ZA MIESIĄC POPRZEDNI - adres 2 03 11 1 4 lub B C K A D	50
4.10.1.5 RAPORT SZCZEGÓŁOWY ZA MIESIĄC BIEŻĄCY - adres 2 03 11 1 5 lub B C K A E	50
4.10.2 Menu RAPORT SKRÓCONY - adres 2 03 11 2 lub B C K B	50
4.10.2.1 RAPORT SKRÓCONY MIESIĘCZNY - adres 2 03 11 2 1 lub B C K B A	50
4.10.2.2 RAPORT SKRÓCONY WEDŁUG DAT - adres 2 03 11 2 2 lub B C K B B	50
4.10.2.3 RAPORT SKRÓCONY WEDŁUG NUMERÓW - adres 2 03 11 2 3 lub B C K B C	50
4.10.2.4 RAPORT SKRÓCONY ZA MIESIĄC POPRZEDNI - adres 2 03 11 2 4 lub B C K B D	50
4.10.2.5 RAPORT SKRÓCONY ZA MIESIĄC BIEŻĄCY - adres 2 03 11 2 5 lub B C K B E	50
4.10.3 Menu HISTORIA KOPII ELEKTRONICZNEJ - adres 2 03 11 3 lub B C K C	51
4.10.3.1 RAPORT SUM WG DAT - adres 2 03 11 3 1 lub B C K C A	51
4.10.3.2 RAPORT SUM WG NUMERÓW - adres 2 03 11 3 2 lub B C K C B	51
4.10.3.3 RAPORT HISTORII KOPII - adres 2 03 11 3 3 lub B C K C C	51
4.11 Raport KONFIGURACJI - adres 2 03 12 lub B C L	51
4.12 Raport TOWARÓW NIEUŻYWANYCH - adres 2 03 13 lub B C M	51
4.13 Raport TOWARÓW STATYSTYCZNY - adres 2 03 14 lub B C N	52
4.14 Menu RAPORTY Z KOPII ELEKTRONICZNEJ - adres 2 03 15 lub B C O	52
4.14.1 Menu WYDRUKI Z KOPII - adres 2 03 15 1 lub B C O A	52
4.14.2 Funkcja HISTORIA KOPII - adres 2 03 15 2 lub B C O B	53
5 Funkcja WYŚWIETL SPRZEDAŻ - adres 2 04 lub B D	53
6 Menu USTAWIENIA - adres 2 05 lub B E	53

6.1	Funkcja WPROWADZANIE UŻYTKOWNIKA - adres 2 05 01 lub B E A	53
6.2	Funkcja NUMER KASY - adres 2 05 02 lub B E B	54
6.3	Menu KOMUNIKACJA Z PC - adres 2 05 03 lub B E C	54
6.3.1	Menu SZYBKOŚĆ TRANSMISJI - adres 2 05 03 1 lub B E C A	54
6.3.2	Menu RODZAJ TRANSMISJI - adres 2 05 03 2 lub B E C B	54
6.3.3	Funkcja IDENTYFIKATOR KASY - adres 2 05 03 3 lub B E C C	54
6.3.4	Funkcja HASŁO DOSTĘPU DO KASY - adres 2 05 03 4 lub B E C D	55
6.3.5	Menu USTAWIENIA MODEMU - adres 2 05 03 5 lub B E C E	55
6.3.5.1	Funkcja LICZBA DZWONKÓW - adres 2 05 03 5 1 lub B E C E A	55
6.3.5.2	Funkcja TYP MODEMU - adres 2 05 03 5 2 lub B E C E B	55
6.3.5.3	Funkcja PROGRAMOWANIE MODEMU - adres 2 05 03 5 3 lub B E C E C	55
6.4	Funkcja UŻYCIE KASJERÓW - adres 2 05 04 lub B E D	56
6.5	Funkcja CZAS WYŁĄCZENIA KASY - adres 2 05 05 lub B E E	56
6.6	Funkcja ZMIANY TYLKO NA KOPII - adres 2 05 06 lub B E F	56
6.7	Funkcja KLAWISZ PODWÓJNE ZERO - adres 2 05 07 lub B E G	56
6.8	Menu USTAWIENIA WALUT - adres 2 05 08 lub B E H	56
6.8.1	Funkcja NAZWY I KURSY WALUT - adres 2 05 08 1 lub B E H A	56
6.8.2	Funkcja RESZTA W WALUCIE - adres 2 05 08 2 lub B E H B	57
6.8.3	Funkcja WYDRUK RÓWNOWARTOŚCI - adres 2 05 08 3 lub B E H C	57
6.8.4	Funkcja DEFINICJA WALUTY EWIDENCYJNEJ - adres 2 05 08 4 lub B E H D	57
6.8.5	Funkcja ZMIANA WALUTY EWIDENCYJNEJ - adres 2 05 08 5 lub B E H E	58
6.9	Menu USTAWIENIA WAGI - adres 2 05 09 lub B E I	58
6.9.1	Funkcja TYP WAGI - adres 2 05 09 1 lub B E I A	59
6.9.2	Funkcja SYSTEM WAG PRIMA - adres 2 05 09 2 lub B E I B	59
6.9.3	Funkcja WPROWADZANIE WAGI - adres 2 05 09 3 lub B E I C	59
6.9.4	Funkcja BLOKADA WPROWADZANIA Z WAGI - adres 2 05 09 4 lub B E I D	59
6.9.5	Funkcja SPOSÓB DOWAŻANIA - adres 2 05 09 5 lub B E I E	59
6.10	Menu USTAWIENIA KODÓW KRESKOWYCH - adres 2 05 10 lub B E J	60
6.10.1	Funkcja PRZEDROSTKI KODÓW KRESKOWYCH - adres 2 05 10 1 lub B E J A	60
6.10.2	Funkcja CYFRA KONTROLNA - adres 2 05 10 2 lub B E J B	60
6.10.3	Funkcja DŁUGOŚĆ KODÓW Z CENĄ/WAGĄ - adres 2 05 10 3 lub B E J C	60
6.10.4	Funkcja KOD KRESKOWY NA PARAGON - adres 2 05 10 4 lub B E J D	60
6.11	Menu USTAWIENIA PARAGONU - adres 2 05 11 lub B E K	61
6.11.1	Funkcja TRYB KOMPUTEROWY - adres 2 05 11 01 lub B E K A	61
6.11.2	Funkcja KOLEJNOŚĆ WYBORU - adres 2 05 11 02 lub B E K B	61
6.11.3	Funkcja SPRZEDAŻ WG NAZWY - adres 2 05 11 03 lub B E K C	61
6.11.4	Funkcja ZMIENNA CENA - adres 2 05 11 04 lub B E K D	61
6.11.5	Funkcja DRUKOWANIE JEDNOSTEK - adres 2 05 11 05 lub B E K E	61
6.11.6	Funkcja WPROWADZANIE KWOT - adres 2 05 11 06 lub B E K F	62
6.11.7	Menu RABATY I NARZUTY - adres 2 05 11 07 lub B E K G	62
6.11.7.1	Funkcja MAKSYMALNY RABAT - adres 2 05 11 07 1 lub B E K G A	62
6.11.7.2	Funkcja MAKSYMALNY NARZUT - adres 2 05 11 07 2 lub B E K G B	62
6.11.7.3	Funkcja RABAT/NARZUT SPECJALNY - adres 2 05 11 07 3 lub B E K G C	62
6.11.7.4	Funkcja KWOTOWY NA POZYCJĘ - adres 2 05 11 07 4 lub B E K G D	62
6.11.7.5	Funkcja KWOTOWY NA PARAGON - adres 2 05 11 07 5 lub B E K G E	62
6.11.7.6	Funkcja OGRANICZENIE RABATU - adres 2 05 11 07 6 lub B E K G F	63
6.11.7.7	Funkcja OGRANICZENIE NARZUTU - adres 2 05 11 07 7 lub B E K G G	63
6.11.7.8	Funkcja RABAT NA GRUPĘ - adres 2 05 11 07 8 lub B E K G H	63
6.11.7.9	Funkcja NARZUT NA GRUPĘ - adres 2 05 11 07 9 lub B E K G I	63
6.11.8	Funkcja MAKSYMALNA SUMA PARAGONU - adres 2 05 11 08 lub B E K H	63
6.11.9	Funkcja OBOWIĄZEK WPISANIA ZAPŁATY - adres 2 05 11 09 lub B E K I	64
6.11.10	Funkcja PŁATNOŚĆ BONEM - adres 2 05 11 10 lub B E K J	64
6.11.11	Funkcja PŁATNOŚĆ KOŃCZY PARAGON - adres 2 05 11 11 lub B E K K	64
6.11.12	Funkcja POTWIERDZANIE PŁATNOŚCI - adres 2 05 11 12 lub B E K L	64

6.11.13	Funkcja WŁĄCZENIE DODATKÓW - adres 2 05 11 13 lub B E K M	64
6.11.14	Funkcja WYBÓR DODATKÓW - adres 2 05 11 14 lub B E K N	65
6.11.15	Funkcja SYGNAŁ CO N-TY PARAGON - adres 2 05 11 15 lub B E K O	65
6.11.16	Funkcja WYŁĄCZENIE KASJERA PO PARAGONIE - adres 2 05 11 16 lub B E K P	65
6.11.17	Funkcja WYŁĄCZENIE KASJERA PO CZASIE - adres 2 05 11 17 lub B E K Q	65
6.12	Funkcja BLOKADA OTWARCIA SZUFLADY - adres 2 05 12 lub B E L	66
6.13	Funkcja OTWARCIE SZUFLADY PO WYPŁACIE - adres 2 05 13 lub B E M	66
6.14	Funkcja MAKSYMALNA GOTÓWKA W SZUFLADZIE - adres 2 05 14 lub B E N	66
6.15	Funkcja KONTROLA LICZNIKÓW - adres 2 05 15 lub B E O	66
6.16	Funkcja NADPISYWANIE LICZNIKÓW - adres 2 05 16 lub B E P	66
6.17	Funkcja PROGRAM MAGAZYNOWY - adres 2 05 17 lub B E Q	66
6.18	Funkcja UPROSZCZONE WPLĄTY/WYPŁATY - adres 2 05 18 lub B E R	67
6.19	Funkcja PODPISY WPLĄT/WYPŁAT - adres 2 05 19 lub B E S	67
6.20	Funkcja WYDRUK WSZYSTKICH SPRZEDAŻY - adres 2 05 20 lub B E T	67
6.21	Funkcja POMIŃ WYDRUK DANYCH - adres 2 05 21 lub B E U	67
6.22	Funkcja OBOWIĄZKOWY ODCZYT PRZEZ PC - adres 2 05 22 lub B E V	67
6.23	Menu RODZAJ WYGASZACZA - adres 2 05 23 lub B E W	67
6.24	Funkcja USTAWIENIE ZGODNOŚCI - adres 2 05 24 lub B E X	68
7	Menu KASJERZY - adres 2 06 lub B F	68
7.1	Funkcja EDYCJA KASJERÓW - adres 2 06 1 lub B F A	68
7.2	Funkcja KASOWANIE KASJERÓW - adres 2 06 2 lub B F B	69
7.3	Funkcja OTWARTE ZMIANY - adres 2 06 3 lub B F C	69
8	Menu RODZAJE KASJERÓW - adres 2 07 lub B G	69
8.1	Funkcja NAZWY RODZAJÓW - adres 2 07 1 lub B G A	69
8.2	Funkcja UPRAWNIENIA RODZAJÓW - adres 2 07 2 lub B G B	69
8.3	Funkcja ZESTAW RAPORTÓW RODZAJÓW - adres 2 07 3 lub B G C	71
8.4	Funkcja MAKSYMALNY RABAT RODZAJU - adres 2 07 4 lub B G D	71
8.5	Funkcja MAKSYMALNY NARZUT RODZAJU - adres 2 07 5 lub B G E	71
8.6	Funkcja KASOWANIE RODZAJÓW - adres 2 07 6 lub B G F	72
8.7	Funkcja KOPIOWANIE RODZAJÓW - adres 2 07 7 lub B G G	72
8.8	Funkcja PRZYWRÓCENIE RODZAJÓW - adres 2 07 8 lub B G H	72
9	Funkcja PRZESTAWIENIE ZEGARA - adres 2 08 lub B H	72
10	Funkcja STAWKI PODATKU - adres 2 09 lub B I	72
11	Menu USTAWIENIA KOPII ELEKTRONICZNEJ - adres 2 10 lub B J	73
11.1	Funkcja STAN KOPII ELEKTRONICZNEJ - adres 2 10 1 lub B J A	73
11.2	Funkcja INICJOWANIE KARTY - adres 2 10 2 lub B J B	73
11.3	Funkcja ZAMKNIĘCIE KARTY - adres 2 10 3 lub B J C	73
Rozdział 6 - Menu FUNKCJE SERWISOWE		75
1	Opis ogólny	75
2	Funkcja NASTĘPNY PRZEGLĄD - adres 3 13 lub C M	75
Rozdział 7 - Sprzedaż		77
1	Opis ogólny	77
2	Sprzedaż towarów	77
2.1	Sprzedaż towarów w trybie komputerowym	77
2.1.1	Sprzedaż towaru za pomocą numeru towaru	77
2.1.1.1	Sprzedaż towaru z ilością jednostkową	77
2.1.1.2	Sprzedaż towaru z ilością inną niż jednostkowa	78
2.1.2	Sprzedaż towaru za pomocą kodu kreskowego	78
2.1.2.1	Sprzedaż towaru z ilością jednostkową	78
2.1.2.2	Sprzedaż towaru z ilością inną niż jednostkowa	78
2.1.2.3	Sprzedaż towaru z ręcznie wprowadzonego kodu kreskowego	78
2.1.3	Sprzedaż towaru za pomocą zdefiniowanych klawiszy	78
2.1.4	Sprzedaż towaru ze zdefiniowaną zerową ceną	79
2.1.5	Sprzedaż towarów z użyciem wagi	79

2.1.6 Sprzedaż towaru przez wpisanie nazwy towaru	79
2.2 Sprzedaż towarów w trybie ECR	80
2.2.1 Zasada działania klawiatury w trybie ECR	80
2.2.1.1 Wprowadzanie ilości towaru	80
2.2.1.2 Wprowadzanie ceny towaru	80
2.2.1.3 Wprowadzanie numeru towaru	80
2.2.2 Sprzedaż towaru za pomocą numeru towaru	81
2.2.2.1 Sprzedaż towaru z ilością jednostkową	81
2.2.2.2 Sprzedaż towaru z ilością inną niż jednostkowa	81
2.2.3 Sprzedaż towaru za pomocą kodu kreskowego	82
2.2.3.1 Sprzedaż towaru z ilością jednostkową	82
2.2.3.2 Sprzedaż towaru z ilością inną niż jednostkowa	82
2.2.3.3 Sprzedaż towaru z ręcznie wprowadzonego kodu kreskowego	82
2.2.4 Sprzedaż towaru za pomocą zdefiniowanych klawiszy	82
2.2.4.1 Sprzedaż towaru z ilością jednostkową	82
2.2.4.2 Sprzedaż towaru z ilością inną niż jednostkowa	82
2.2.5 Sprzedaż towaru z użyciem wagi	83
2.3 Sprzedaż towarów ze zmienną ceną	83
2.4 Sprzedaż wiązana	84
3 Zakończenie paragonu	84
3.1 Zakończenie paragonu z użyciem płatności gotówką	84
3.2 Zakończenie paragonu z użyciem innej płatności niż gotówka	85
3.3 Płatności walutami dodatkowymi	85
3.4 Zakończenie paragonu z użyciem klawisza płatności w trybie ECR	86
3.5 Zakończenie paragonu z rabatem lub narzutem na cały paragon	86
4 Funkcje dodatkowe	87
4.1 Lista podręczna	87
4.2 Rabat lub narzut na pozycję sprzedaży	87
4.3 Podsuma paragonu	88
4.4 Edycja paragonu i kasowanie pozycji sprzedaży	88
4.5 Anulowanie całego paragonu	88
4.6 Sprzedaż i przyjmowanie opakowań zwrotnych	88
4.7 Zwrot ostatnio sprzedanych opakowań	89
4.8 Wyszukiwanie towarów	89
4.8.1 Wyszukiwanie towaru wg numeru towaru w trybie komputerowym	89
4.8.2 Wyszukiwanie towaru wg numeru towaru w trybie ECR	90
4.8.3 Wyszukiwanie towaru według nazwy	90
4.8.4 Wyszukiwanie towarów o tym samym początku nazwy	90
4.8.5 Sprawdzenie ceny towaru z kodem kreskowym bez sprzedaży	90
4.9 Podgląd paragonu	91
4.10 Wydruk numeru bez sprzedaży	91
5 Przykładowe wydruki paragonów	91
Rozdział 8 – Dodatki	93
1 Status kopii elektronicznej (karta microSD)	93
2 Specyfikacja techniczna kasy	93
3 Specyfikacja złączy interfejsów kasy	95
4 Alfabetyczny spis komunikatów wyświetlacza kasjera i tryb postępowania	96
5 Sygnalizacja trybu zasilania akumulatorowego kasy	99
6 Wykaz kodów błędów kontrolera interfejsów	99
7 Obsługa kodów kreskowych zawierających ilość lub wartość	99
7.1 Kody kreskowe z ilością	99
7.2 Kody kreskowe z wartością	100
8 Ograniczanie rabatów i narzutów	100

Charakterystyka kasy ELZAB Mini E

- Termiczny mechanizm drukujący zapewniający szybki i cichy wydruk
- Bardzo łatwa wymiana papieru dzięki zastosowaniu mechanizmu typu *easy load*
- Zapis elektronicznej kopii wydruków na karcie pamięci microSD
- Alfnumeryczny (literowo-cyfrowy) wyświetlacz kasjera ułatwiający pracę na kasie
- Możliwość zdefiniowania do klawiszy realizujących szybką sprzedaż, płatności, rabaty, raporty itp.
- Wydruk raportów, które umożliwiają pełne rozliczenie ilościowo – wartościowe sprzedaży, podatku VAT i kasjerów
- Możliwość zasilania z sieci elektrycznej lub wewnętrznego akumulatora
- Dedykowana do pracy przenośnej, umożliwia pracę bez zasilania sieciowego przez czas 10 godzin przy założeniu drukowania paragonu co minutę i uprzednim naładowaniu akumulatora do znamionowej pojemności.
- Możliwość podłączenia do komputera przez złącze RS-232 (bezpośrednio albo przez modem telefoniczny)
- Sprzedaż za pomocą czytnika kodów kreskowych, także towarów z podaną w kodzie ilością lub wartością
- Współpraca z wagą lub wieloma wagami, z możliwością odczytu masy towaru z klawiatury kasy
- Prowadzenie sprzedaży, przyjmowania i rozliczania opakowań zwrotnych
- Sprzedaż łączona towarów (np. automatyczna sprzedaż butelki zwrotnej wraz z napojem)
- Definiowanie dokładności podania ilości towaru i maksymalnej sumy paragonu w celu eliminacji błędów kasjera podczas sprzedaży
- Możliwość przeglądania oraz kasowania pozycji sprzedaży w trakcie wystawiania paragonu
- Możliwość ręcznego udzielania rabatów i narzutów na pozycję i na cały paragon
- Sześć definiowalnych form płatności (plus gotówka) oraz osiem płatności walutowych
- Sprzedaż ze zmienną ceną (tzw. otwarte PLU)
- Możliwość przełączenia kasy na sprzedaż towarów w innej walucie ewidencyjnej np. euro
- Funkcja automatycznego drukowania równowartości w drugiej walucie w relacji PLN/EUR po paragonie.

Do kasy dołączona jest płyta CD-ROM zawierająca bezpłatne programy dla użytkownika:

- do odczytywania, edytowania oraz zapisywania danych z i do kasy, m.in. danych o towarach, definiowanych klawiszach itd.,
- do definiowania klawiszy na kasie i drukowania wkładek z opisem klawiatury
- do uzyskiwania okresowych raportów fiskalnych z kasy,
- do przeszukiwania i przeglądania danych zarchiwowanych na karcie,
- do wykonywania kopii zapasowej karty microSD na komputerze PC.

Programy są również dostępne przez serwis www pod adresem: <http://www.elzab.com.pl/programy>.

Zawartość opakowania

- Kasa ELZAB Mini E
- 1 rolka papieru termicznego 57⁺¹ / -₀ mm
- Karta microSD
- Instrukcja obsługi kasy
- Książka Kasy Rejestrującej
- Płyta CD-ROM
- Karty zgłoszenia kasy do Urzędu Skarbowego

Przed rozpoczęciem eksploatacji kasy należy zapoznać się z jej instrukcją obsługi.

To urządzenie zostało oznakowane znakiem CE, co oznacza, że pomyślnie przeszło proces oceny zgodności z obowiązującymi wymogami dyrektywy Unii Europejskiej. Szczegółowy wykaz dyrektyw oraz norm którym podlega, zawiera Deklaracja Zgodności, której kopia dostępna jest na stronie www.elzab.com.pl

Rozdział 1 - Budowa i działanie

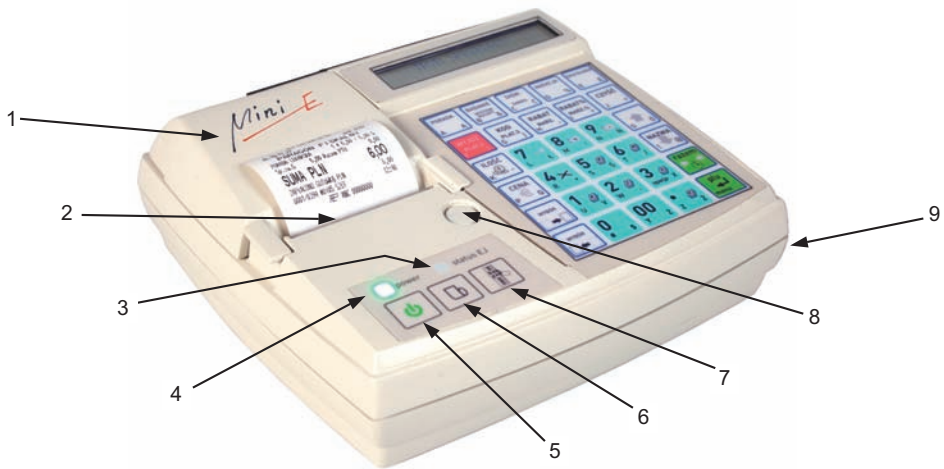
1 Opis ogólny

1.1 Budowa kasy

Kasa ma następujące elementy obsługi dostępne dla użytkownika:

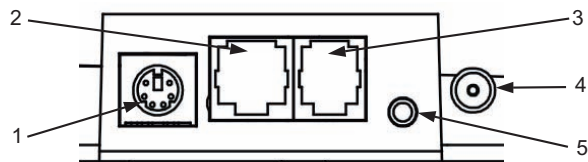
- drukarkę paragonów z pokrywą zamykaną zatrzaskiem,
- klawiaturę z klawiszami cyfrowymi, funkcyjnymi i literowymi (w tym znaki polskie),
- złącza do podłączenia urządzeń zewnętrznych (prawy bok urządzenia),
- klawisze: wyłącznika, wysuwu papieru i podglądu wydruku.

1.2 Rozmieszczenie elementów obsługi

Rys. 1-1 Widok kasy

1 - Pokrywa drukarki paragonów	5 - Klawisz włączania i wyłączania
2 - Szczelina wyjścia paragonu	6 - Klawisz wysuwu papieru
3 - Wskaźnik statusu kopii elektronicznej	7 - Klawisz podglądu paragonu
4 - Wskaźnik sygnalizacji zasilania zewnętrznego	8 - Miejsce plombowania kasy (pod zaślepką)
	9 - Złącza interfejsów (z boku podstawy)

Rys. 1-2 Widok na złącza interfejsów

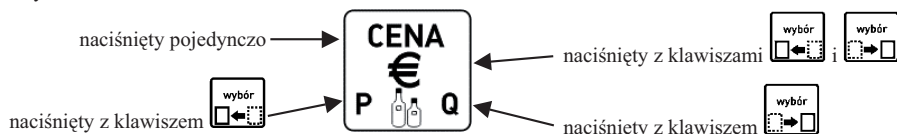
1 - Czytnik kodów kreskowych	3 - Waga
2 - Złącze PC	4 - Złącze zasilania
	5 - Szuflada

2 Budowa klawiatury

Klawiatura kasy posiada 30 klawiszy wielofunkcyjnych. Zbudowana jest z przełączników znajdujących się pod folią. Opis klawiszy znajduje się na wymiennym arkuszu między folią a przełącznikami.

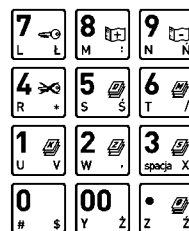
2.1 Użycie klawiatury

Wybór odpowiedniego znaczenia klawisza uzależniony jest od położenia opisu na klawiszu. Możemy wybraną z klawisza funkcję uzyskać przez bezpośrednio, pojedyncze naciśnięcie klawisza, albo z dodatkowo wcześniej naciśniętym jednym lub też dwoma klawiszami . Zależność pomiędzy miejscem opisu, a sposobem wyboru wyjaśnia rysunek.

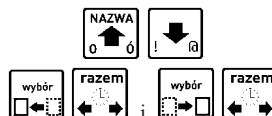
Klawiatura posiada klawisze, które realizują następujące funkcje:

Klawisze numeryczne oraz kropka. Służą do wpisywania wszelkich wartości liczbowych (kropka pełni rolę przecinka dziesiętnego).

Klawisz podwójnego zera może zostać wyłączony w funkcji KLAWISZ PODWÓJNE ZERO (str. 56), w zależności od preferencji osób obsługujących kasę.

Klawisze strzałek. Służą do poruszania się kursora po poszczególnych polach menu (góra, dół) lub po linii wyświetlacza (lewo, prawo).

Klawisz zatwierdzania (odpowiednik Enter) wprowadzonego towaru, ilości, ceny, funkcji w menu itd.

Klawisz podsumowania pozycji na paragonie lub wyświetlania daty i czasu.

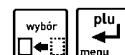
Klawisz wyszukiwania wg nazwy towaru podczas sprzedaży.

Klawisz kasowania wprowadzonej wartości.

Klawisze wyboru menu w trybie programowania.

Klawisz wprowadzenia ceny towaru podczas sprzedaży.

Klawisze przyjęcia opakowania zwrotnego.

Po podsumowaniu klawisze przejścia do płatności walutowej.

Po podsumowaniu klawisz wyboru rodzaju płatności - zapłata gotówką.

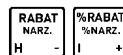
Klawisz wycofania się z bieżącej funkcji – odpowiednik Esc.

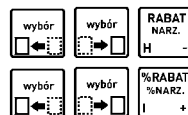
Klawisz sprzedaży towaru przy użyciu czytnika kodów kreskowych dla ilości różnej od 1 lub wprowadzenia kodu kreskowego z klawiatury.

Klawisze udzielania odpowiednio: rabatu kwotowego i rabatu procentowego na pozycję sprzedaży. W podsumowaniu te same funkcje na cały paragon.

Klawisze udzielania odpowiednio: narzutu kwotowego i narzutu procentowego na pozycję sprzedaży. W podsumowaniu te same funkcje na cały paragon.

Klawisze funkcyjne do zdefiniowania przez użytkownika.

Klawisz wyboru znaku z lewej strony klawisza.

Klawisz wyboru znaku z prawej strony klawisza.

Klawisz włączania i wyłączania kasy. W celu wyłączenia, wymaga naciśnięcia przez czas powyżej sekundy.

Klawisz wysunięcia papieru w drukarce.

Klawisz podglądu ostatnich linii wydrukowanych na paragonie.

Klawisze funkcyjne i literowe są definiowalne, tzn. mogą być przypisane sprzedawanym towarom, płatnościom, rabatom itd. Sposób definiowania klawiszy zostanie opisany w dalszej części instrukcji. Klawiatura posiada wymienną wkładkę papierową, którą można wyjąć w celu opisania, pociągając wystającą część. Nazwy zdefiniowanych towarów lub funkcji należy opisać na wkładce za pomocą pisaka lub użyć specjalnego programu do wydrukowania gotowej wkładki zawierającej opis klawiszy zdefiniowanych za jego pomocą.

Rys. 1-3 Klawiatura kasy

Rozdział 2 - Instalacja i podłączenie

1 Wymagania instalacyjne

Kasa może pracować w pomieszczeniach oraz na zewnątrz pod warunkiem osłonięcia przed deszczem i nadmiernym nasłonecznieniem. Należy unikać miejsc narażonych na znaczne wahania temperatury, duże zapylenie, wibracje i uderzenia. Nie należy instalować urządzenia w pomieszczeniach ze znaczną agresywnością korozyjną środowiska oraz w pomieszczeniach, gdzie występuje kondensacja pary wodnej.

Ostrzeżenie: Urządzenie to jest urządzeniem klasy A. W środowisku mieszkalnym może ono powodować zakłócenia radioelektryczne. W takich przypadkach można żądać od jego użytkownika zastosowania odpowiednich środków zaradczych.

1.1 Warunki klimatyczne otoczenia

Temperatura	5°C - 35°C
Wilgotność	40% - 80% (bez kondensacji)

2 Zasilanie kasy

Kasa może być zasilana z:

- ZASILACZA SIECIOWEGO 12V/1A dostarczonego z kasą, jeżeli jest używana jako kasa stacjonarna,
- PRZEWODU ZASILANIA jeżeli kasa jest używana w samochodzie SAMOCHODOWEGO 12V (wymaga oddzielnego zakupu – nr kodu wyrobu 00945),

Kasa posiada klawisz służący do załączenia i wyłączenia urządzenia. Po krótkim naciśnięciu klawisza kasa włącza się. Dłuższe przyciśnięcie klawisza wyłącza kasę. Kasa posiada także akumulator wewnętrzny podtrzymujący zasilanie kasy w przypadku zaniku zewnętrznego napięcia zasilania. Akumulator wewnętrzny jest ładowany gdy kasa jest podłączona do zewnętrznego zasilania, niezależnie czy jest włączona (pracuje) lub nie. Sygnalizowane jest to świeceniem diody LED (patrz Rozdział 1, Rys. 1-1). Pełna regeneracja akumulatora po jego rozładowaniu wymaga około 4 godzin ładowania, niezależnie czy kasa jest włączona czy wyłączona. Gdy akumulator wewnętrzny kasy jest bliski rozładowania, co 15 sekund włączany jest sygnał akustyczny. **Należy wówczas niezwłocznie kasę podłączyć do sieci energetycznej w celu naładowania akumulatora wewnętrznego.**

Tryb oszczędzania energii

Kasa posiada mechanizm oszczędzania energii zgromadzonej w akumulatorze wewnętrznym. Tryb oszczędzania energii jest włączany automatycznie przy braku zasilania z sieci energetycznej, kasa sygnalizuje to krótkim sygnałem dźwiękowym. W trybie oszczędzania wyświetlacz kasjera jest podświetlany z niższym poziomem jasności niż przy zasilaniu sieciowym. Ponadto następuje wygaszenie wyświetlacza klienta oraz wyłączenie podświetlenia wyświetlacza kasjera po 15 sekundach od ostatniej operacji wykonanej na klawiaturze kasy (jeżeli na wyświetlaczu klienta wyświetla się kwota do zapłaty po paragonie, to wyświetlacz zostanie wygaszony po 1 minucie). Jeżeli kasa pozostaje w stanie bezczynności, to po upływie czasu od 1 minuty do 120 minut następuje jej automatyczne wyłączenie. Czas ten ustawia się w funkcji CZAS WYŁĄCZENIA KASY (str. 56).

Wymagania dla sieciowego zasilania elektrycznego

Napięcie znamionowe	220V – 240V
Częstotliwość	47 - 63 Hz
Pobór mocy	Max 12W

Do zasilania kasy należy stosować wyłącznie zasilacz dostarczony przez producenta.

3 Podłączenie szuflady kasowej

Do kasy zaleca się zastosowanie SZUFLADY KASOWEJ z rodziny szuflad ELZAB Gamma wraz z KABLEM POŁĄCZENIOWYM typ Alfa (kod wyrobu 00963). Podstawowe parametry zalecanych szuflad znajdują się w poniższej tabelce.

Typ szuflady Gamma	nr kodu wyrobu	ilość rzędów na monety	ilość przedziałów na monety	ilość pojemników na banknoty	masa (w kg)	głębokość (w mm)	szerokość (w mm)	wysokość (w mm)
A12	00312	1	4	6	6	355	327	124
A22	00313	2	8	6	7,6	431		
B12	00314	1	4	8	7,3	355	407	

Wielkość szuflady powinna być dobrana do potrzeb klienta. W przypadku gdy kasa ma być postawiona na szufladzie, zaleca się szufladę Gamma typu A12, A22 lub B12.

Instalacja szuflady ogranicza się do wetknięcia wtyku palcowego (mini JACK) którym zakończony jest KABEL POŁĄCZENIOWY szuflady, do gniazda SZUFLADA (Rys. 1-2) umieszczonego we wnęce z prawej strony kasy. Położenie złącza do podłączenia szuflady pokazane jest w Rozdziale 1 na Rys. 1-2. Szuflada otwierana jest elektrycznie w chwili, gdy operacje na kasie wymagają kontaktu z gotówką (np. zakończenie paragonu, początek i koniec zmiany kasjera itp.).

Istnieje możliwość otwarcia szuflady poprzez naciśnięcie klawisza (np. gdy chcemy rozmiąć banknot). Funkcja ta może zostać zablokowana za pomocą funkcji BLOKADA OTWARCIA SZUFLADY (str. 66). W razie konieczności otwarcia szuflady pozbawionej zasilania (np. przy braku napięcia) należy nacisnąć dźwignię widoczną w otworze od spodu z tyłu szuflady.

4 Podłączenie czytnika kodów kreskowych

Kasa ma możliwość współpracy z czytnikami kodów kreskowych z interfejsem:

a) klawiaturowym (KEYBOARD EMULATION) posiadającym wtyk MiniDin6 (PS/2).

Sposób konfiguracji czytnika klawiaturowego:

- wyłączyć przedrostki (prefix)
- włączyć przyrostek (suffix) CR (0Dh)

b) szeregowym RS232 posiadającym gniazdo DSUB9 (za pomocą Rozgałęźnika do kasy ELZAB Jota, kod wyrobu 01610).

Sposób konfiguracji czytnika szeregowego RS232:

- ustawić parametry transmisji na: 9600, even, 8 bit, 1 stop
- wyłączyć przedrostki (prefix)
- włączyć przyrostek (suffix) CR, LF (0Dh, 0Ah)

Czytniki posiadają możliwość zmiany sposobu zaprogramowania w celu dostosowania do indywidualnych potrzeb użytkownika. Informacje na ten temat zawarte są w instrukcji fabrycznej czytnika.

UWAGA: Producent kasy nie ponosi odpowiedzialności za niewłaściwą pracę lub wady powstałe na skutek niewłaściwie przeprowadzonych zmian sposobu zaprogramowania czytnika.

5 Podłączenie wagi

5.1 Podłączenie jednej wagi do jednej kasy

Do połączenia wagi z kasą służy złącze WAGA (patrz Rozdział 1, Rys. 1-2). Wynik z wagi do kasy może być przekazany poprzez odpytanie wagi z kasy lub przez naciśnięcie klawisza na wadze (w zależności od możliwości wagi).

Sposób konfiguracji kasy:

- W funkcji TYP WAGI (str. 59): ustawić typ zastosowanej wagi zgodnie z tabelą poniżej.
- Jeżeli wynik ważenia ma być przesyłany zarówno przez naciśnięcie klawisza na wadze jak i na kasie, to w funkcji BLOKADA WPROWADZANIA Z WAGI (str. 59) ustawić Nie. Jeżeli wynik ma być przesyłany tylko przez naciśnięcie klawisza na kasie, to w funkcji tej ustawić Tak.

Sposób konfiguracji wagi:

- Wagę należy skonfigurować zgodnie z danymi podanymi w tabeli poniżej. Wagi ELZAB Prima, ELZAB Prima K i ELZAB CAT17 konfiguruje się automatycznie po włączeniu kasy.

Nr wagi wg menu kasy	Parametry transmisji	Wykaz wag zgodnych pod względem parametrów transmisji	Sposób konfiguracji wagi	Sposób przekazywania wyniku z wagi do kasy (metody ważenia)	Rodzaj kabla łączącego wagę z kasą
1.	ELZAB Prima/Prima K 9600 8,E,1	ELZAB CAT17	Ustawienia fabryczne	naciśnięcie klaw. ← na kasie lub → na wadze.	kabel z wyposażenia wagi. Dla wagi CAT17 dodatkowo kabel wagi do kasy Delta (kod wyrobu 01614) *

Nr wagi wg menu kasy	Parametry transmisji	Wykaz wag zgodnych pod względem parametrów transmisji	Sposób konfiguracji wagi	Sposób przekazywania wyniku z wagi do kasy (metody ważenia)	Rodzaj kabla łączącego wagę z kasą
2. Angel AP1-15xx PODST.	9600 8,N,1	Angel (AP1-15EX, AP1-15MX)	----	naciśnięcie klawisza ← na kasie.	kabel wagi do kasy Delta (kod wyrobu 01614) *
		MEDESA BASIC Price BASIC Count	Conex TPV = Ecr7, Baud Rate =9600 Parity = No Num. Bits = 8 Stop Bits = 1	naciśnięcie klawisza ← na kasie.	kabel wagi DSUB9/RJ12 (kod wyrobu 01664)
3. Angel AP1-15xx ROZSZ.	9600 8,N,1	Angel (AP1-15EX, AP1-15MX)	----	naciśnięcie klawisza ← na kasie.	kabel wagi do kasy Delta (kod wyrobu 01614) *
4. Interfejs Aster 1200	1200 7,E,1	Angel (15xx, AP15xx) Copyfax HANA HS7600, MEDESA (CAT8, CAT9) (montowane przed 01.97r)	u producenta (firma ASTER) konfiguracja na urządzeniu ELZAB	naciśnięcie klaw. ← na kasie	kabel wagi do kasy Delta (kod wyrobu 01614) *
		MEDESA BASIC RK10, BASIC SP	Protokół 4 Baud 0 (1200) Mode: 0 Pala 9 (7,E,1)	naciśnięcie klawisza ← na kasie.	kabel wagi do kasy Delta (kod wyrobu 01614) *
		MEDESA BASIC RK100	Mode: 0 Pala: E71 Baud: 1200 Peri: Prt 04	naciśnięcie klawisza ← na kasie.	kabel wagi RJ45/RJ12 (kod wyrobu 01635)
5. Interfejs Aster 9600	9600 8,E,1	Angel (15xx, AP15xx) Copyfax HANA HS7600, MEDESA(CAT8, CAT9)	u producenta (firma ASTER) konfiguracja na urządzeniu ELZAB	naciśnięcie specjalnego klawisza na wadze (zależn. od typu wagi)	kabel wagi do kasy Delta (kod wyrobu 01614) *
		MEDESA BASIC RK10, BASIC SP	Protokół 2 Baud 3 (9600) Mode: 0 Pala 3 (8,E,1)	Naciśnięcie na wadze klawiszy ↓,5	kabel wagi do kasy Delta (kod wyrobu 01614) *
		MEDESA BASIC RK100	Mode: 0 Pala: E81 Baud: 9600 Peri: Prt 02	Naciśnięcie na wadze klawiszy ↓,5	kabel wagi RJ45/RJ12 (kod wyrobu 01635)
6. Turkus	9600 8,E,1	WTN6, WTN15, TP3, TP6, TP15	sposób wysyłania wartości masy - SR, protok. komunik. - P11	naciśnięcie klaw. ← na kasie lub → na wadze.	kabel wagi do kasy Delta (kod wyrobu 01614) *
		AGAT, AMBER, KORAL (Przesłanie tylko masy)	Protokół ELZAB SYSTEM-600	naciśnięcie klawisza → na wadze.	
		DIBAL C103	Protokół ELZAB Mini	naciśnięcie ← na kasie	kabel wagi do kasy Delta (kod wyrobu 01614) *
7. Medesa PRICE/COUNT	9600 8,E,1	MEDESA BASIC Price BASIC Count	Conex TPV = Type9 Protocol = Extend Baud Rate = 9600 Parity = Even Num. Bits = 8 Stop Bits = 1	naciśnięcie klawisza ← na kasie lub ↑, MENU na wadze	kabel wagi DSUB9/RJ12 (kod wyrobu 01664)

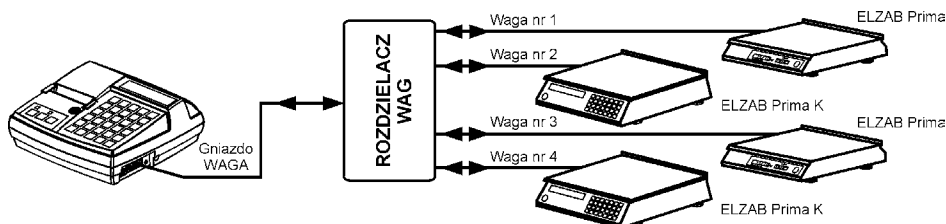
* Schematy ideowe kabli znajdują się w instrukcji serwisowej kasy.

5.2 Podłączenie kilku wag do jednej kasy

Kasa ma możliwość współpracy z kilkoma wagami jednocześnie. Sposób podłączenia wag uzależniony jest od ich rodzaju:

a) Wagi produkcji ELZAB np. ELZAB Prima, ELZAB Prima K

Wagi podłączamy do kasy poprzez złącze WAGA lub poprzez dodatkowy ROZDZIELACZ WAG (kod wyrobu 01613), który umożliwia podłączenie do 4 wag jednocześnie. Wynik z wagi do kasy może być przekazany poprzez naciśnięcie klawisza na wadze lub przez odpytanie wagi z kasy. Aby możliwe było odpytywanie wag z klawiatury kasy, wagi muszą pracować w tzw. systemie wag Prima, a każda z wag musi mieć ustawiony inny adres wewnętrzny. Umożliwia to np. ważenie na jednej wadze wędlin, a na innej mięsa.

Rys. 2-1 Schemat blokowy podłączenia 4 wag ELZAB Prima lub Prima K

Sposób konfiguracji kasy:

- W funkcji TYP WAGI (str. 59): wybrać wagę ELZAB PRIMA/PRIMA K
- Jeżeli wynik ważenia ma być przesyłany zarówno przez naciśnięcie klawisza na wadze jak i na kasie, to w funkcji BLOKADA WPROWADZANIA Z WAGI (str. 59) ustawić Nie. Jeżeli wynik ma być przesyłany tylko przez naciśnięcie klawisza na kasie, to w funkcji tej ustawić Tak.
- W funkcji SYSTEM WAG PRIMA (str. 59): ustawić w zależności od tego czy system wag Prima ma być włączony czy wyłączony.
- W funkcji DEFINIOWANIE TOWARÓW (str. 33): podczas definiowania towaru należy podać numer wagi na której będzie ważony ten towar.

Sposób konfiguracji wag:

- Adres wagi w systemie wag Prima: adres należy ustawić zgodnie z instrukcją dołączoną do wagi.
- Parametry transmisji: parametry przesyłane są automatycznie z kasy do wagi po włączeniu kasy.

b) Wagi mające możliwość wysyłania wyniku ważenia przez naciśnięcie klawisza na wadze np. TURKUS

Wagi podłączamy do kasy poprzez złącze WAGA i rozgałęźnik 1K/2W opisany w instrukcji serwisowej. Wszystkie wagi muszą posiadać ten sam rodzaj protokołu komunikacyjnego.

Sposób konfiguracji kasy:

- W funkcji TYP WAGI (str. 59): ustawić typ zastosowanej wagi zgodnie z tabelą w punkcie 5.1.
- W funkcji BLOKADA WPROWADZANIA Z WAGI (str. 59): ustawić Nie.

Sposób konfiguracji wagi:

- Wagę należy skonfigurować zgodnie z danymi podanymi w tabeli w punkcie 5.1.

c) Wagi nie mające możliwości wysyłania wyniku ważenia po naciśnięciu klawisza na wadze np. ANGEL API

Wagi podłączamy do kasy poprzez złącze WAGA, rozgałęźnik 1K/2W opisany w instrukcji serwisowej i dodatkowe PRZYSTAWKI WAGOWE (kod wyrobu – 00916). Odczyt wyniku ważenia polega na naciśnięciu klawisza na przystawce wagowej podłączonej do wagi.

Sposób konfiguracji kasy:

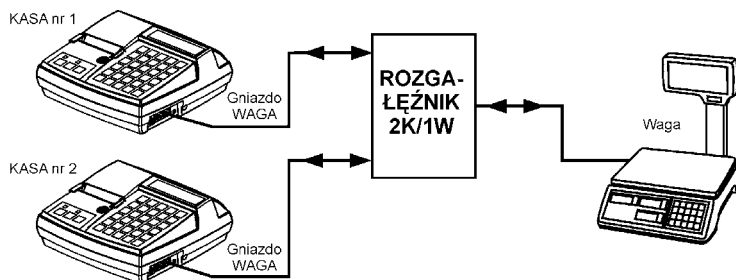
- W funkcji TYP WAGI (str. 59): wybrać wagę TURKUS.
- W funkcji BLOKADA WPROWADZANIA Z WAGI (str. 59): ustawić Nie.

Sposób konfiguracji wagi:

- Wagi należy skonfigurować zgodnie z danymi podanymi w tabeli w punkcie 5.1.

5.3 Podłączenie dwóch kas do jednej wagi

Współpraca dwóch kas z jedną wagą odbywa się poprzez ROZGAŁĘŻNIK 2K/1W (nie jest oferowany jako produkt przez ELZAB). Schematy ideowe rozgałęźników znajdują się w instrukcji serwisowej kasy. W tym trybie pracy nie ma możliwości przesyłania wyniku ważenia po naciśnięciu klawisza na wadze.

Rys. 2-2 Schemat blokowy podłączenia jednej wagi do dwóch kas

Sposób konfiguracji kasy:

- W funkcji TYP WAGI (str. 59): ustawić typ zastosowanej wagi zgodnie z tabelą w punkcie 5.1.
- W funkcji BLOKADA WPROWADZANIA Z WAGI (str. 59): ustawić Tak.

Sposób konfiguracji wagi:

- Wagę należy skonfigurować zgodnie z danymi podanymi w tabeli w punkcie 5.1.

6 Podłączenie kasy do komputera lub modemu

Kasa może być podłączona do komputera bezpośrednio, lub za pomocą modemu. Modem lub komputer podłącza się do złącza opisanego jako PC. Opis kabli podłączeniowych znajduje się w Rozdziale 8. Jednocześnie może być aktywny tylko jeden rodzaj podłączenia. Szczegółowe informacje nt. konfiguracji kasy znajdują się w dalszej części instrukcji. Wykonanie połączenia i konfigurację kasy najlepiej powierzyć przeszkolonej osobie. Szczegółowe informacje zawiera instrukcja serwisowa.

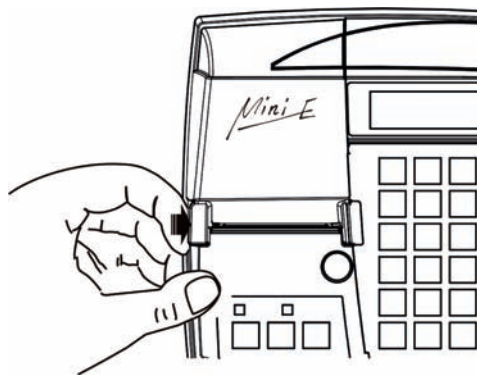
Do obsługi modemu konieczne jest zaprogramowanie w kasie następujących parametrów:

- W funkcji RODZAJ TRANSMISJI (str. 54) należy wybrać PRZEZ MODEM.
- W funkcji LICZBA DZWONKÓW (str. 55) należy wybrać ilość dzwonek, po których modem odbierze połączenie.
- W funkcji TYP MODEMU (str. 55) należy podać z jakim modemem kasa będzie współpracowała.

7 Mechanizm drukujący - wymiana papieru

Do wymiany papieru w kasie należy przystąpić w momencie pojawienia się na wydruku znacznika końca papieru w postaci barwnych plam lub wyświetleniu komunikatu BRAK PAPIERU. Wymiana papieru jest bardzo łatwa dzięki zastosowaniu mechanizmu typu *easy load* i odbywa się następująco:

- a) pociągnąć dźwignię otwierania pokrywy i otworzyć pokrywę drukarki (Rys. 2-3),
- b) wyjąć pozostałą część rolki papieru,
- c) z nowej rolki papieru usunąć zewnętrzny zwój z resztkami kleju,
- d) włożyć rolę papieru wyprowadzając początek taśmy papierowej na zewnątrz i zamknąć pokrywę drukarki (Rys. 2-4),
- e) wysunąć kilka centymetrów papieru klawiszem ,
- f) oderwać papier na krawędzi szczeliny wyjścia paragonu.

Rys. 2-3 Podnoszenie pokrywy drukarki

Rys. 2-4 Wkładanie rolki papieru

8 Konserwacja i przeprowadzanie okresowych przeglądów

Kasa w trakcie eksploatacji wymaga okresowego czyszczenia, przeglądu i konserwacji. Wszelkie zabiegi konserwacyjne należy przeprowadzać przy kasie wyłączonej.

Wszystkie zewnętrzne elementy obudowy kasy wykonane są z tworzywa sztucznego i wymagają okresowego czyszczenia, które najlepiej wykonać specjalnym płynem antystatycznym do mycia sprzętu komputerowego (sposób użycia wg zaleceń producenta płynu). Można także użyć miękkiej szmatki, zwilżonej lekko wodą z dodatkiem delikatnych płynnych środków czyszczących.

Do czynności konserwacyjnych, będących obowiązkiem użytkownika, należy przegląd i czyszczenie mechanizmu drukującego z drobnych pozostałości papieru. Należy to wykonać po każdym zużytych 30 rolkach papieru. Usunięcie zanieczyszczeń i pyłu papierowego najłatwiej wykonać przy pomocy pędzelka i sprężonego powietrza. Można do tego celu użyć gumowej gruszki lub sprężonego powietrza w spray'u. Zabiegi konserwacyjne należy powierzyć osobie posiadającej odpowiednie kwalifikacje lub umiejętności techniczne albo zlecić serwisowi technicznemu.

Do czynności konserwacyjnych, będących obowiązkiem serwisu autoryzowanego jest, podczas każdej wizyty u klienta dokładne przemycie głowicy termicznej i rolki gumowej transportu papieru w mechanizmie drukującym oraz oczyszczenie całego toru prowadzenia papieru. Do mycia należy stosować czysty spirytus etylowy lub spirytus techniczny (izopropanol).

Zalecane częstotliwości zabiegów konserwacyjnych należy zwiększyć w przypadku zainstalowania kasy w środowisku o zwiększonym zanieczyszczeniu lub zapyleniu.

UWAGA: Zaniedbanie bieżących i okresowych czynności konserwacyjnych może doprowadzić do uszkodzenia kasy z winy użytkownika i może spowodować utratę praw gwarancyjnych.

Prawidłowość wyczyszczenia mechanizmu drukarki można ocenić po jakości wydruku (czytelności) jak również po płynnym wysuwaniu się papieru podczas wydruku (bez zacięć i poślizgu). Odległości między wydrukowanymi wierszami na papierze powinny być jednakowe i równoległe. Próbę można przeprowadzić po uruchomieniu funkcji autotestu drukarki. Naciśnięcie i przytrzymanie klawisza wysuwu papieru oraz włączenie zasilania kasy, powoduje włączenie autotestu. Drukarka drukuje zestaw znaków z wewnętrznego generatora.

9 Parametry papieru stosowanego w kasie i zasady jego przechowywania

Papier do drukarki termicznej

zalecany papier	marki ELZAB - kod wyrobu 02618
szerokość	57 ⁺¹ / ₋₀ mm
postać	rolka długości 40 m
średnica zewnętrzna	maksymalnie 58 mm

UWAGA: Stosowanie papieru niskiej jakości lub zawilgoconego może powodować blokowanie się drukarki. Nie należy stosować papieru, w którym koniec rolki przyklejony jest do szpulki. Nie należy stosować papieru bez certyfikatu gwarantującego odpowiednio długi okres czytelności nadruków. Niektóre nadruki na tylnej stronie papieru, mogą zakłócić działanie wykrywania obecności papieru w drukarce.

Stosowanie papieru termicznego niedostarczonego przez autoryzowanych dealerów ELZAB i firmowanych przez ELZAB powoduje utratę gwarancji na mechanizm termiczny. Stosowanie papieru termicznego bez stosownego certyfikatu lub przechowywanie papieru w warunkach i w sposób niezgodny z instrukcją producenta może spowodować utratę informacji na zadrukowanych rolkach papieru a w konsekwencji odpowiedzialność użytkownika przed urzędem skarbowym.

Papier ze znakami ELZAB posiada 6-cio letni certyfikat na przechowywanie przy zapewnieniu warunków zastrzeżonych przez producenta papieru.

10 Przechowywanie i transport kasy

Warunki przechowywania w stanie opakowania:

temperatura	5°C - 35°C
wilgotność względna	< 85%
Stopień agresywności korozyjnej środowiska osiąga najwyższą wartość B wg PN-71/Ha-04651.	

W przypadku traktowania kasy jako tzw. "kasy rezerwowej", należy raz na 6 miesięcy urządzenie podłączyć do zasilania sieciowego na minimum 4 godziny, w celu właściwej konserwacji akumulatorów w kasie.

Transport może odbywać się dowolnymi środkami przewozowymi (samochody, wagony kolejowe) w warunkach eliminujących bezpośrednie oddziaływanie czynników atmosferycznych. Maksymalny czas trwania transportu nie może przekraczać 3 tygodni. Warunki transportu morskiego i powietrznego wymagają specjalnych uzgodnień.

11 Plombowanie kasy

Obudowa kasy zaplombowana jest plombą ołowianą. Plomba ta jest plombą serwisową i ma wytłoczony identyfikator producenta lub serwisanta. Każdy fakt rozplombowania i plombowania kasy powinien być odnotowany w książce serwisowej kasy.

Prawo ingerencji do wnętrza kasy ma wyłącznie uprawniony serwisant autoryzowany, posiadający ważną legitymację serwisową, wpisany w książce kasy rejestrującej lub posiadający stosowne upoważnienie i jest zarejestrowany w właściwym Urzędzie Skarbowym. Po każdej ingerencji serwisowej wymagającej zdjęcia plomby, użytkownik powinien we własnym interesie sprawdzić czy kasa została ponownie prawidłowo zaplombowana.

UWAGA: Naruszenie plomby serwisowej grozi utraceniem przez użytkownika prawa do napraw gwarancyjnych.

Rozdział 3 - Zasady obsługi funkcji kasy

1 Włączenie kasy

Aby włączyć kasę należy nacisnąć przycisk włącznika zasilania kasy (patrz str. 7). Po włączeniu kasy jest automatycznie wywoływana funkcja włączenia kasjera (szczegółowy opis na str. 24).

Na wyświetlaczu kasjera wyświetla się napis:

PODAJ HASŁO KASJERA:

Kasa fabrycznie nie ma zaprogramowanego hasła. Należy nacisnąć tylko klawisz . Włączony zostanie kasjer o nazwie SZEFE, posiadający pełne uprawnienia dostępu do kasy.

Możliwe jest takie ustawienie konfiguracji kasy że funkcja kasjerów nie jest używana. W tym przypadku po załączeniu kasy funkcja włączenia kasjera nie zostanie uruchomiona a kasa automatycznie włączy kasjera SZEFE, z uprawnieniami administratora.

2 Dostęp do funkcji w menu kasy

Funkcje kasy (z wyłączeniem sprzedaży) są zebrane w trzech grupach, zwanych dalej „menu”: FUNKCJE KASJERA, FUNKCJE KIEROWNIKA i FUNKCJE SERWISOWE. Dostęp do poszczególnych menu uzyskujemy w następujący sposób:

1. FUNKCJE KASJERA - Nacisnąć i przytrzymać klawisz następnie przyciśnij .
2. FUNKCJE KIEROWNIKA - Nacisnąć i przytrzymać klawisz następnie i klawisz .
3. FUNKCJE SERWISOWE - Nacisnąć i przytrzymać klawisz następnie klawisz i kolejno klawisze i .

Dostęp do poszczególnych funkcji uzależniony jest od uprawnień przyznanych kasjerowi – więcej w dalszej części instrukcji dotyczącej definiowania kasjera i rodzajach kasjerów.

Po wejściu np. do menu FUNKCJE KIEROWNIKA, Na wyświetlaczu pojawi się:

FUNKCJE KIEROWNIKA
01 KONFIGURACJA

Wyboru funkcji możemy dokonać na trzy sposoby:

- Wybór za pomocą klawiszy (przejdźcie do następnej pozycji w menu) (powrót do poprzedniej pozycji), oraz klawisza którym akceptujemy wybrane menu lub funkcję.
- Wybór funkcji za pomocą adresu liczbowego poszczególnych menu lub funkcji za pomocą klawiszy cyfrowych klawiatury kasy (np.   ). Liczbowe adresy poszczególnych funkcji i menu są podane na schematach struktury menu, w spisie treści oraz w tytule każdej opisywanej funkcji.
- Wybór adresu funkcji za pomocą klawiszy literowych klawiatury kasy. Kasa została dostosowana do wybierania literowego w następujący sposób:
numerom adresu zostały przypisane litery alfabetu w kolejności takiej jak w poniższej tabelce. Zastępując poszczególne adresy odpowiednimi literami możemy wybierać poszczególne funkcje szybciej, a metoda pozwalała na łatwe zapamiętanie adresu funkcji.

01 - A	05 - E	09 - I	13 - M	17 - Q	21 - U	25 - Y
02 - B	06 - F	10 - J	14 - N	18 - R	22 - V	26 - Z
03 - C	07 - G	11 - K	15 - O	19 - S	23 - W	
04 - D	08 - H	12 - L	16 - P	20 - T	24 - X	

Przykład: Jeżeli chcemy wybrać adres **1 5 4** to zamiast cyfr wpisujemy adres przy pomocy liter **A E D**, adres **2 2 6** – wpisujemy jako **B B F**, adres **2 5 15** - wpisujemy jako **B E O**.

Możliwe jest mieszanie sposobów wyboru funkcji.

Do wycofania się z wybranej funkcji służy klawisz .

3 Dostęp do funkcji za pomocą zdefiniowanych klawiszy

W kasie możliwe jest zdefiniowanie na klawiaturze klawiszy szybkiego dostępu do wybranych funkcji. Dostęp do tych funkcji uzależniony jest od uprawnień przyznanych kasjerowi, podobnie jak dostęp do menu. Więcej o definiowaniu klawiszy w dalszej części instrukcji na str. 36.

4 Wybór wartości podpowiadanych

Poszczególne funkcje menu są tak napisane, że osoba wpisująca ma z reguły na ekranie wyświetlacza podpowiedź następnej czynności, a w przypadku danych wyświetlane są aktualne wartości.

W przypadku odpowiedzi na pytanie jak w przykładzie:

SPRZEDAŻ ZE ZMIENNĄ CENĄ
DOZWOLONA ? (T/N) I

Możliwa jest odpowiedź na jeden z dwóch sposobów: klawiszem lub na Tak, a klawiszem

 lub na Nie.

W przypadku, kiedy wyświetlana wartość lub podpowiedź jest dla nas właściwa (patrz litera oznaczona kursorem),

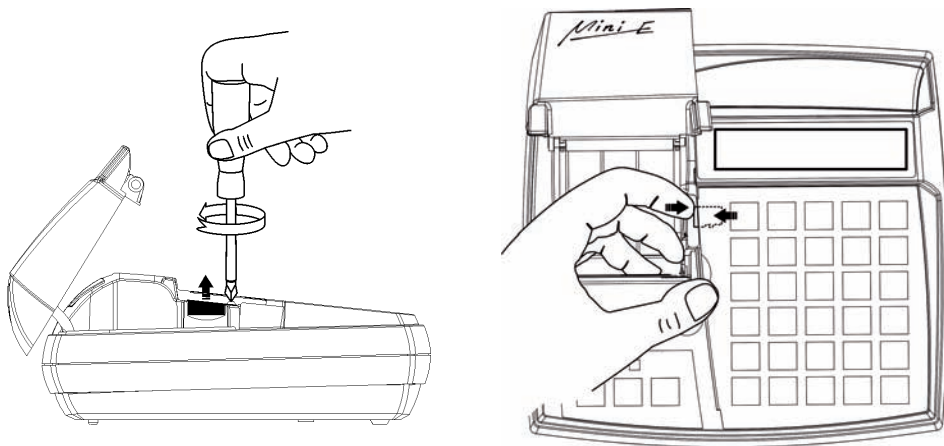
akceptujemy ją naciśnięciem klawisza .

5 Elektroniczna kopia wydruków

Kasa zapisuje kopie wydruków na karcie pamięci typu microSD zamiast na kontrolnej rolce papierowej. Pozwala to na zmniejszenie zużycia papieru przez kasę i dostęp do kopii wydrukowanych dokumentów bezpośrednio z klawiatury kasy lub za pomocą programu na komputerze, bez potrzeby ręcznego przeszukiwania rolek kontrolnych.

W celu bezproblemowego korzystania z kasy z elektroniczną kopią wydruków należy przestrzegać zaleceń producenta kasy dotyczących stosowanych kart microSD, postępowania z kartą i sposobu przeprowadzania archiwizacji. Bez względu na to, czy jest to okresowe wykonywanie kopii zapasowej karty microSD aby uniknąć utraty kopii wydruków na skutek zaginięcia lub zniszczenia kasy razem z kartą microSD lub samej karty.

Karta microSD znajduje się w gnieździe pod pokrywą drukarki, w miejscu pokazanym na Rys. 3-1. Karta nie jest objęta plombowaniem kasy i jest dostępna dla użytkownika kasy. Karta jest zakryta i zabezpieczona metalową osłoną zamocowaną wkrętem, przed przypadkowym wyjęciem lub utratą. Aby wyjąć kartę np. w celu wykonania kopii zapasowej, należy odkręcić wkręt i zdjąć osłonę w kierunku do góry. Następnie nacisnąć kartę do wyczuwalnego kliknięcia i wysunąć ją z gniazda, przytrzymując aby nie wypadła. Przy wkładaniu karty do kasy należy włożyć ją do gniazda stykami w dół i wcisnąć lekko do zakliknięcia. Od góry założyć osłonę i przykręcić ją wkrętem. Montowanie metalowej osłony nie jest obowiązkowe, ma na celu ograniczenie dostępu do karty microSD przez osoby nieuprawnione.

Rys. 3-1 Umieszczenie karty w kasie i sposób jej wyjmowania

Opis działania systemu elektronicznej kopii wydruków.

Podczas wydruku paragonu oraz innych dokumentów, treść wydruku jest również zapisywana w pamięci podręcznej. Pamięć ta znajduje się wewnątrz kasy i nie jest dostępna dla użytkownika. Może ona pomieścić dane z maksymalnie dwóch okresów sprzedaży zakończonych raportem fiskalnym dobowym. Proces archiwizacji czyli zapisu danych z pamięci podręcznej na kartę microSD, jest wykonywany automatycznie po wykonaniu raportu fiskalnego dobowego, po spełnieniu następujących warunków:

1. W gnieździe karty w kasie znajduje się poprawnie zainicjowana karta microSD.
2. Karta microSD umieszczona w kasie jest kartą z tego egzemplarza kasy. Nie można archiwizować danych na karcie z innego egzemplarza kasy. W przypadku włożenia karty z innej kasy można wyłącznie odczytać kopie wydruków zapisanych na karcie.
3. Kopie wydruków z wszystkich dób zapisanych na karcie microSD znajdującej się w kasie zostały poprawnie zweryfikowane. Weryfikacja danych na karcie odbywa się po każdorazowym załączeniu kasy oraz po umieszczeniu karty w gnieździe. W czasie weryfikacji dioda Status EJ miga na zielono.
4. Karta microSD nie została zamknięta. Operacja zamknięcia kończy zapis danych na karcie i jest wykonywana automatycznie po zapełnieniu karty lub wcześniej, na skutek wykonania przez użytkownika funkcji zamknięcia karty. W wyniku tej operacji karta microSD przechodzi w tryb tylko do odczytu.

W czasie wykonywania weryfikacji i archiwizacji można na kasie prowadzić sprzedaż. Proces weryfikacji (opisany w punkcie 3) oraz proces archiwizacji (opisany w punkcie 4) są procesami których czas wykonania zależy od ilości danych zapisanych wcześniej na karcie microSD oraz od ilości kopii wydruków zapisanych w pamięci podręcznej, w przeciągu bieżącej doby fiskalnej. Aby archiwizacja danych na karcie mogła przebiec w prawidłowy sposób, należy zapewnić, aby **przez cały czas weryfikacji i archiwizacji kasa była załączona**. Należy pamiętać, że kasa jest wyposażona w funkcję oszczędzania energii z akumulatora. Aby mieć pewność, że kasa w czasie wykonywania archiwizacji nie wyłączy się na skutek mechanizmu oszczędzania energii, można przed wykonaniem raportu fiskalnego dobowego podłączyć zewnętrzne zasilanie kasy. Raport fiskalny dobowy może być wykonany na koniec dnia sprzedaży lub przed rozpoczęciem sprzedaży w dniu następnym jednak w obydwu przypadkach po wykonaniu raportu fiskalnego dobowego należy odczekać do uzyskania **ciągłego świecenia diody Status EJ światłem zielonym**, zanim kasa zostanie wyłączona. Stan ten oznacza zakończenie wszelkich operacji związanych z obsługą kopii elektronicznej.

Jeżeli warunki do zapisu są spełnione, kasa bezpośrednio po raporcie fiskalnym dobowym rozpocznie zapis danych na kartę. W tym czasie wskaźnik statusu EJ miga na czerwono. W tym czasie nie należy wyłączać kasy. Po zakończonym zapisie wskaźnik świeci na zielono i przed kolejnym wydrukiem wydrukowany zostanie raport z tego zapisu.

Jeżeli ze względu na sposób obsługi kasy, czas oczekiwania na zakończenie procesu archiwizacji jest dla użytkownika zbyt długi, należy zamknąć aktualną kartę microSD i zainicjować nową, zmniejszając w ten sposób ilość danych na karcie.

Każda karta używana w kasie, w momencie inicjowania jest oznaczana unikalną etykietą, która pozwala na jej identyfikację. Wszystkie karty na których prowadzono archiwizację, należy przechowywać przez okres przewidziany w odrębnych przepisach dotyczących kopii wydruków z kas rejestrujących, licząc od daty wykonania ostatniego zapisu na danej karcie.

W przypadku kiedy po wykonaniu raportu fiskalnego dobowego archiwizacja danych na kartę microSD nie może się odbyć ze względu na niespełnienie warunków opisanych wyżej, można w dalszym ciągu prowadzić sprzedaż na kasie, aż do zapelnienia pamięci podręcznej lub wykonania kolejnego – drugiego raportu fiskalnego dobowego. Po wykonaniu drugiego raportu bez archiwizacji kasa blokuje sprzedaż. Jest to sygnalizowane komunikatem „PAMIĘĆ PODRĘCZNA PEŁNA” na wyświetlaczu kasjera. W przypadku kiedy po wykonaniu raportu fiskalnego dobowego nie została wykonana archiwizacja i prowadzona jest dalsza sprzedaż, dioda Status EJ świeci ciągłym światłem czerwonym. Sygnalizacja ta jest stanem nadrzędnym do wszystkich innych sygnalizacji i zostaje wyłączona dopiero po poprawnym wykonaniu archiwizacji na karcie microSD.

Dalsza praca jest możliwa dopiero po wykonaniu poprawnej archiwizacji danych na karcie microSD. Stan pamięci podręcznej, karty microSD i samego procesu archiwizacji widoczny jest na wskaźniku statusu EJ (opis sygnalizowanych stanów w Rozdziale 8) oraz w funkcji STAN KOPII ELEKTRONICZNEJ opisanej na stronie 73.

Zaleca się żeby karta microSD była zawsze dostępna do archiwizacji tzn. znajdowała się w gnieździe kasy a po wykonaniu raportu fiskalnego dobowego użytkownik odczekał na dokończenie archiwizacji.

Kasa umożliwia wydruk kopii dokumentów zapisanych w pamięci podręcznej lub na karcie, w tym także na karcie z innej kasy tego samego typu. Możliwości te zostały opisane szczegółowo na stronie 52.

Zaleca się każdorazowo po wykonaniu zapisu na kartę wykonać kopię zapasową. Poprawność zapisu na kartę microSD jest po każdym zapisie weryfikowana a fakt ten jest zapisany w pamięci fiskalnej. Odpowiedzialność za uszkodzenie danych na karcie microSD lub jej utratę karty ponosi użytkownik. Do celów kontrolnych należy przedstawiać kartę microSD wraz z zapisanymi na niej danymi.

Kopię zapasową można wykonać przez wyjęcie karty z kasy i skopiowanie jej na inny nośnik (dysk twardy, płytę DVD, pendrive) za pomocą czytnika kart microSD podłączonego do komputera lub bez wyjmowania karty z kasy przez złącze PC za pomocą programu SDbbackup.exe (dostępny na załączonej do kasy płycie CD). Do archiwizacji za pomocą SDbbackup.exe niezbędne jest podłączenie kasy do komputera (patrz strona 15).

Ze względu na trwałość zapisów na karcie microSD i wymagany okres przechowywania kopii dokumentów (w tym także kopii elektronicznych) należy stosować wyłącznie karty dostarczone przez producenta kasy. Informacje na ten temat znajdują się w załączonej do kasy, Książce Kasy Rejestrującej.

Nie należy wyjmować karty microSD ze złącza karty przy załączonej kasie oraz w szczególności kiedy wykonywane są operacje zapisu lub odczytu karty.

Nigdy nie należy ingerować w strukturę i zawartość plików karty microSD. Jakikolwiek zmiany w tej strukturze oraz zmiana zawartości karty przez użytkownika mogą doprowadzić do utraty kopii wydruków.

Rozdział 4 - Menu FUNKCJE KASJERA

1 Opis ogólny

Dostęp do menu FUNKCJE KASJERA opisany jest w Rozdziale 3 **Zasady obsługi funkcji kasy**.

Schemat menu wraz z podanymi adresami funkcji pokazano poniżej.

1	FUNKCJE KASJERA
1	WŁĄCZENIE KASJERA
2	WYŁĄCZENIE KASJERA
3	KONIEC ZMIANY KASJERA
4	WPLATA DO KASY
5	WYPŁATA Z KASY
6	ZESTAW RAPORTÓW
7	INNE FUNKCJE KASJERA
1	STAN KASY
2	RAPORTY ZERUJĄCE
1	DOBOWY FISKALNY
2	SZCZEG. SPRZEDAŻY
3	ZWROTÓW OPAKOWAŃ
4	SPRZEDAŻ WG GRUP
5	KONIEC ZMIANY KASJERA
6	SUMACYJNY I
7	SUMACYJNY II
3	RAPORTY NIEZERUJĄCE
01	FINANSOWY PODATKOWY
02	SZCZEG. SPRZEDAŻY
1	WSZYSTKIE TOWARY
2	TOWARY W GRUPIE
3	TOWARY W STAWCE VAT
03	ZWROTÓW OPAKOWAŃ
04	SPRZEDAŻ WG GRUP
05	STANU KASY
06	SUMACYJNY I
07	SUMACYJNY II
08	GODZINOWY AKTUALNY
09	GODZINOWY POPRZEDNI
10	DANYCH O TOWARACH
11	OKRESOWE
1	SZCZEGÓŁOWY
1	MIESIĘCZNY
2	WEDŁUG DAT
3	WEDŁUG NUMERÓW
4	ZA MIESIĄC POPRZEDNI
5	ZA MIESIĄC BIEŻĄCY
2	SKRÓCONY
1	MIESIĘCZNY
2	WEDŁUG DAT
3	WEDŁUG NUMERÓW
4	ZA MIESIĄC POPRZEDNI
5	ZA MIESIĄC BIEŻĄCY
3	HISTORIA KOPII ELEKT.
1	RAPORT SUM WG DAT
2	RAPORT SUM WG NUMERÓW
3	RAPORT HISTORII KOPII
12	KONFIGURACJI
1	KASJERZY I RODZAJE

2	INNE USTAWIENIA
13	TOWARÓW NIEUŻYWANYCH
14	TOWARÓW STATYSTYCZNY
15	Z KOPII ELEKTRONICZ.
4	RAPORT MIES. ZA POPRZ
5	RAPORT OKR. MIES. BIEŻ.

Na wyświetlaczu powinien pojawić się napis:

FUNKCJE KASJERA
1 WŁĄCZENIE KASJERA

Dostęp do funkcji numer 1 i 2 jest możliwy zawsze. Dostęp do pozostałych funkcji jest zależny od przyznanych kasjerowi uprawnień i może być zablokowany.

2 Funkcja WŁĄCZENIE KASJERA - adres 1 1 lub A A

Funkcja służy do wyboru który z kasjerów używających kasy jest aktywny. Na konto tego kasjera zostaną zaliczone następane operacje na kasie, np. sprzedaż, wpłaty i wypłaty. Jednocześnie może być włączony tylko jeden kasjer.

Po wybraniu funkcji wyświetla się napis:

PODAJ HASŁO KASJERA:
_____

Kasjer wpisuje następnie swoje hasło, które będzie wyświetlane jako gwiazdki, np:

PODAJ HASŁO KASJERA:
* * * _____

Hasło można wprowadzić również korzystając z czytnika kodów kreskowych.

Klawisz powoduje wyświetlenie:

KASJER nr 01
J. KOWALSKA

W przypadku, gdy otwierana jest zmiana kasjera, pojawi się napis:

STAN GOTÓWKI
0,00

Nastąpi otwarcie szuflady.

Kasjer powinien policzyć posiadane pieniądze w szufladzie kasy i wpisać np.

W . Z spacja X

oraz nacisnąć klawisz . Kasa wydrukuje raport o otwarciu zmiany kasjera i przejdzie do trybu sprzedaży.

Jeżeli opcja używania kasjerów jest wyłączona, kasa nie będzie pytała o hasło ale automatycznie włączy kasjera SZEFL.

3 Funkcja WYŁĄCZENIE KASJERA - adres 1 2 lub A B

Wybranie tej funkcji powoduje wyłączenie kasjera. Wyłączenie kasjera nie powoduje zamknięcia jego zmiany – możliwe jest włączenie innego kasjera a następnie kontynuowanie pracy poprzedniego. W celu prowadzenia sprzedaży konieczne jest aby kasjer był włączony.

4 Funkcja KONIEC ZMIANY KASJERA - adres 1 3 lub A C

Funkcja drukuje dane o operacjach wykonanych przez kasjera, takich jak sprzedaż, przyjęte zwroty, rabaty, narzuty itd. oraz o uzyskanych ze sprzedaży kwotach.

Po wybraniu tej funkcji na wyświetlaczu pojawia się napis:

ZLICZONO: GOTÓWKA PLN
0,00

Wprowadzić należy kwotę zliczonej gotówki i innych

rodzajów płatności oraz płatności walutowych (jeżeli były używane) np.

U V W . R * menu

Kasa będzie pytać tylko o te płatności i waluty, w których wystąpił obrót. Po wprowadzeniu kwot drukuje się raport zamknięcia zmiany i następuje wyłączenie kasjera oraz wyzerowanie liczników zmiany tego kasjera.

Opis pozycji drukowanych na raporcie:

- IŁOŚĆ PARAGONÓW - ilość paragonów sprzedaży z wyłączeniem paragonów anulowanych,
SPRZEDAŻ OGÓLEM - wartość sprzedaży z uwzględnieniem sprzedaży i skupu opakowań,
PRZYJĘTE OPAKOWANIA - wartość skupionych opakowań zwrotnych,
SPRZEDAŻ OPAKOWAŃ - wartość sprzedanych opakowań zwrotnych,
IŁOŚĆ ANULOW. POZYCJI - ilość pozycji sprzedaży na paragonach, anulowanych przed ich zamknięciem,
KWOTA ANULOW. POZYCJI - wartość pozycji sprzedaży na paragonach, anulowanych przed ich zamknięciem,
KWOTA ANULOW. RABATÓW - kwota rabatów udzielonych na anulowane pozycje sprzedaży,
KWOTA ANULOW. NARZUTÓW - kwota narzutów udzielonych na anulowane pozycje sprzedaży,
RABATÓW NA POZYCJE - wartość rabatu udzielonego na pozycje sprzedaży,
RABATÓW NA PARAGON - wartość rabatu udzielonego na całe paragony,
NARZUTÓW NA POZYCJE - wartość narzutu udzielonego na pozycje sprzedaży,
NARZUTÓW NA PARAGON - wartość narzutu udzielonego na całe paragony,
IŁOŚĆ ANUL. PARAGONÓW - ilość anulowanych w całości paragonów,
KWOTA ANUL. PARAGONÓW - wartość anulowanych w całości paragonów,
DOD. OTWARĆ SZUFLADY - ilość otwarć szuflady poza paragonem, za pomocą funkcji z klawiatury lub niedokończonych operacji wypłaty i zamknięcia zmiany kasjera,
IL. POZ. Z KODU KRESK. - ilość pozycji sprzedaży, wybranych za pomocą kodu kreskowego,
IL. POZ. Z KLAWIATURY - ilość pozycji sprzedaży, wybranych za pomocą klawiatury, w tym za pomocą numeru towaru, klawiszy zdefiniowanych i nazwy towaru,
STAN POCZĄTKOWY - kwota początkowej wpłaty podana przy otwarciu zmiany
WPŁYWY ZE SPRZEDAŻY - kwota w danej płatności lub walucie uzyskana ze sprzedaży towarów; uwzględnia również sprzedane i skupione opakowania zwrotne,
WPŁATY DO KASY - kwota wpłat w danej płatności lub walucie,
WYPŁATY Z KASY - kwota wypłat w danej płatności lub walucie,
RAZEM W SZUFLADZIE - kwota obliczona przez kasę w danej płatności lub walucie, która powinna znajdować się w szufladzie,
ZLICZONO W SZUFLADZIE - kwota w danej płatności lub walucie, która została wprowadzona przez kasjera,
RÓWNOWARTOŚĆ W PLN - kwota odpowiadająca sprzedaży opłaconej daną walutą,
W TYM WYMIANA NA PLN - kwota odpowiadająca reszcie z danej waluty, wypłaconej w złotych.

Uwaga: Towary z grupy 15 oraz 90 - 99 nie podlegają rabatowi i narzutowi o ile włączone jest ustawienie RABAT/NARZUT SPECJALNY (str. 62).

Istnieje następująca zależność pomiędzy pozycjami SPRZEDAŻ OGÓLEM, PRZYJĘTE OPAKOWANIA i SPRZEDAŻ OPAKOWAŃ na raporcie kasjera, a pozycją ŁĄCZNA NALEŻNOŚĆ na raporcie fiskalnym dobowym (patrz w funkcjach kierownika raport DOBOWY FISKALNY str. 40):

$SPRZEDAŻ\ OGÓLEM = ŁĄCZNA\ NALEŻNOŚĆ + SPRZEDAŻ\ OPAKOWAŃ - PRZYJĘTE\ OPAKOWANIA$
pod warunkiem że oba raporty obejmują te same paragony (dotyczy to także sumy odpowiednich pozycji dla więcej niż jednego raportu kasjera).

Dostęp do funkcji uzależniony jest od uprawnienia kasjera do wykonania zamknięcia zmiany. Jeśli dany kasjer nie posiada uprawnienia do wykonania zamknięcia zmiany, to po wybraniu tej funkcji na wyświetlaczu pojawi się napis:

BRAK UPRAWNIEN
NACIŚNIJ DOWOLNY KLAWISZ

Możliwe jest wykonanie zamknięcia zmiany z pomocą innego kasjera posiadającego uprawnienie dopuszczenia do tej funkcji. Jeżeli taki kasjer jest zdefiniowany w kasie, to po naciśnięciu dowolnego klawisza pojawi się:

PODAJ HASŁO DOPUSZCZ.:

Osoba posiadająca takie uprawnienie powinna wpisać swoje hasło, co pozwoli wykonać zamknięcie zmiany.

ELZAB SA	
UL. KRUCZKOWSKIEGO 39	
41-813 ZABRZE	
Tel: 0322722021 Fax: 0322722583	
WWW.ELZAB.COM.PL	
NIP 648-000-02-55	
dn.09r01.23	wydr.0012
#NIEFISKALNY#	
ZAMKNIĘCIE ZMIANY	
NR 0010	
od 09r01.23 g.11:48 do 09r01.23 g.14:28	
KASJER: SZEJF	
ILOŚĆ PARAGONÓW	8
SPRZEDAŻ OGÓLEM	200,13
PRZYJĘTE OPAKOWANIA	0,49
SPRZEDAŻ OPAKOWAŃ	0,88
ILOŚĆ ANULOW. POZYCJI	4
KWOTA ANULOW. POZYCJI	5,67
KWOTA ANULOW. RABATÓW	0,00
KWOTA ANULOW. NARZUTÓW	0,00
RABATÓW NA POZYCJE	0,08
RABATÓW NA PARAGON	0,07
NARZUTÓW NA POZYCJE	0,05
NARZUTÓW NA PARAGON	0,09
ILOŚĆ ANUL. PARAGONÓW	1
KWOTA ANUL. PARAGONÓW	1,69
DOD. OTWARC SZUFLADY	2
IL. POZ. Z KODU KRESK.	3
IL. POZ. Z KŁAWIATURY	11

GOTÓWKA	
STAN POCZĄTKOWY	12,50
WPLYWY ZE SPRZEDAŻY	19,79
WPLATY DO KASY	100,00
WYPŁATY Z KASY	50,00
RAZEM W SZUFLADZIE	82,29
ZLICZONO W SZUFLADZIE	82,10
RÓŻNICA	-0,19

BONY	
WPLYWY ZE SPRZEDAŻY	50,00
RAZEM W SZUFLADZIE	50,00
ZLICZONO W SZUFLADZIE	50,00
RÓŻNICA	0,00

KARTA	
WPLYWY ZE SPRZEDAŻY	10,34
RAZEM W SZUFLADZIE	10,34
ZLICZONO W SZUFLADZIE	10,34
RÓŻNICA	0,00

GOTÓWKA EUR	
WPLYWY ZE SPRZEDAŻY	30,00
RÓWNOWARTOŚĆ W PLN	120,00
W TYM WYMIANA NA PLN	8,80
RAZEM W SZUFLADZIE	30,00
ZLICZONO W SZUFLADZIE	30,00
RÓŻNICA	0,00

WYZEROWANO LICZNIKI	
#NIEFISKALNY#	
#0105 SZEJF	14:28
00000000	

Przykład wydruku raportu zamknięcia zmiany

Uwaga: Na wstępie otwierana jest szuflada. Jeżeli kasjer wyjdzie z funkcji naciskając klawisz lub wyłączając kasę, otwarcie szuflady zostanie doliczone do **DODATKOWYCH OTWARC SZUFLADY** nawet jeżeli w funkcji **BLOKADA OTWARCIA SZUFLADY** (str. 66) została zablokowana możliwość dodatkowego otwierania szuflady.

5 Funkcja WPLATA DO KASY - adres 1 4 lub A D

Funkcja umożliwia dokonanie wpłaty do kasy z wydrukiem pokwitowania z tej operacji.

Wybranie funkcji powoduje wyświetlenie:

WPLACAJĄCY:

Należy wpisać dane wpłacającego np.:

WPLACAJĄCY:
KIEROWNIK

Nacisnąć . Pojawi się wtedy:

KWOTA WPLATY:
GOTÓWKA PLN 0,00

Można wtedy naciskając klawisz płatności (lub klawisz który został zdefiniowany jako płatność) wybrać w jakiej płatności lub walucie zostanie dokonana wpłata. Wpłaty możliwe są dla gotówki, płatności definiowalnych i płatności

walutowych. Następnie należy wpisać kwotę wpłaty np.:   i nacisnąć . Kasa wydrukuje pokwitowanie.

ELZAB SA	
UL. KRUCZKOWSKIEGO 39	
41-813 ZABRZE	
Te1: 0322722021	Fax: 0322722583
WWW.ELZAB.COM.PL	
NIP 648-000-02-55	
dn.09r01.23	wydr.0012
#NIEFISKALNY#	
POKWITOWANIE WPLATY	
WPLACAJĄCY: KIEROWNIK	
PŁATNOŚĆ: GOTÓWKA PLN	
KWOTA: 100,00	

KWOTĘ OTRZYMAŁ: KOWALSKA	
#NIEFISKALNY#	
#0102 KOWALSKA	14:28
00000000	

Uwaga: Istnieje możliwość włączenia drukowania części pokwitowania zawierającego podpis. Służy do tego funkcja **PODPISY WPLAT/WYPLAT** (str. 67).

Istnieje możliwość pominięcia wprowadzania i drukowania informacji o wpłacającym. Służy do tego funkcja **UPROSZCZONE WPLATY/WYPLATY** (str. 67).

W przypadku gdy kasjer nie posiada uprawnień do wykonywania wpłaty, możliwe jest jej wykonanie z pomocą innej osoby analogicznie jak w przypadku funkcji **KONIEC ZMIANY KASJERA**.

6 Funkcja WYPLATA Z KASY - adres 1 5 lub A E

Funkcja umożliwia dokonanie wypłaty z kasy z wydrukiem pokwitowania z tej operacji.

Wybranie funkcji powoduje wyświetlenie:

KWOTĘ OTRZYMAŁ:

Należy wpisać dane osoby otrzymującej wypłatę:

KWOTĘ OTRZYMAŁ:
KIEROWNIK

Nacisnąć . Pojawi się wtedy:

KWOTA WYPLATY:
GOTÓWKA PLN 0,00

Można wtedy naciskając klawisz płatności (lub klawisz który został zdefiniowany jako płatność) wybrać w jakiej płatności lub walucie zostanie dokonana wypłata. Wypłaty możliwe są dla gotówki, płatności definiowalnych i płatności

walutowych. Następnie należy wpisać kwotę wypłaty np:

i nacisnąć

. Kasa wydrukuje pokwitowanie.

ELZAB SA	
UL. KRUCZKOWSKIEGO 39	
41-813 ZABRZE	
Tel: 0322722021 Fax: 0322722583	
WWW.ELZAB.COM.PL	
NIP 648-000-02-55	
dn.09r01.23	wydr.0012
#NIEFISKALNY#	
POKWITOWANIE WYPŁATY	
WYPŁACAJĄCY: KOWALSKA	
PŁATNOŚĆ: GOTÓWKA PLN	
KWOTA:	100,00

KWOTĘ OTRZYMAŁ: KIEROWNIK	
#NIEFISKALNY#	
#0102 KOWALSKA	14:28
00000000	

Uwaga: Istnieje możliwość włączenia drukowania części pokwitowania zawierającego podpis. Służy do tego opcja **PODPISY WPLAT/WYPLAT** (str. 67).

Istnieje możliwość pominięcia wprowadzania i drukowania informacji o wypłacającym. Służy do tego opcja **UPROSZCZONE WPLATY/WYPLATY** (str. 67).

Przy ustawieniach fabrycznych kasy, na wstępie otwierana jest szuflada. Jeżeli kasjer wyjdzie z funkcji naciskając klawisz **WYJDŹ** lub wyłączając kasę, otwarcie szuflady zostanie doliczone do **DODATKOWYCH OTWARĆ SZUFLADY** na raporcie **ZAMKNIĘCIE ZMIANY** nawet jeżeli w funkcji **BLOKADA OTWARCIA SZUFLADY** (str. 66) została zablokowana możliwość dodatkowego otwierania szuflady. Można również za pomocą funkcji **OTWARCIE SZUFLADY PO WYPŁACIE** (str. 66) zmienić moment otwarcia tak, że najpierw wprowadzana jest kwota i drukowane potwierdzenie, a następnie otwierana jest szuflada.

W przypadku gdy kasjer nie posiada uprawnień do wykonywania wypłaty, możliwe jest jej wykonanie z pomocą innej osoby analogicznie jak w przypadku funkcji **KONIEC ZMIANY KASJERA**.

7 Funkcja ZESTAW RAPORTÓW - adres 1 6 lub A F

Funkcja umożliwia wydrukowanie zestawu raportów. Zawartość zestawu (lista raportów) i rodzaj raportów (zerujące lub niezerujące) jest zależna od rodzaju kasjera. Dla każdego rodzaju jest definiowana w funkcji **ZESTAW RAPORTÓW RODZAJÓW** (str. 71). Dostęp do funkcji uzależniony jest od przyznanego kasjerowi uprawnienia w funkcji **UPRAWNIENIA RODZAJÓW** (str. 69).

W przypadku gdy kasjer nie posiada uprawnień do wykonywania zestawu raportów, możliwe jest wykonanie z pomocą innej osoby analogicznie jak w przypadku funkcji **KONIEC ZMIANY KASJERA**.

8 Menu INNE FUNKCJE KASJERA - adres 1 7 lub A G

8.1 Funkcja STAN KASY - adres 1 7 1 lub A G A

Funkcja drukuje dane o operacjach wykonanych przez kasjera, takich jak sprzedaż, przyjęte zwroty, rabaty, narzuty itd. oraz o uzyskanych ze sprzedaży kwotach. W odróżnieniu od funkcji **KONIEC ZMIANY KASJERA** wydrukowanie raportu nie powoduje zamknięcia zmiany kasjera i wyzerowania liczników. Kasa nie pyta o stan poszczególnych płatności w szufladzie. Na wydruku pojawiają się tylko wartości w płatnościach obliczone przez kasę. Dostęp do funkcji uzależniony jest od uprawnienia kasjera do wykonania raportu stanu kasy. W przypadku gdy kasjer nie posiada uprawnień do wykonywania raportu stanu kasy, możliwe jest jej wykonanie z pomocą innej osoby analogicznie jak w przypadku funkcji **KONIEC ZMIANY KASJERA**. Opis poszczególnych pozycji na raporcie jest analogiczny do raportu zamknięcia zmiany. Wydruk raportu jest analogiczny do raportu końca zmiany, z wyjątkiem nazwy raportu. Ponadto nie drukują się linie **ZLICZONO W SZUFLADZIE**, **RÓŻNICA** i **WYZEROWANO LICZNIKI**.

8.2 Menu RAPORTY ZERUJĄCE - adres 1 7 2 lub A G B

Menu to zawiera te same raporty co menu RAPORTY ZERUJĄCE (w menu FUNKCJE KIEROWNIKA) i jest opisane na stronie 40.

8.3 Menu RAPORTY NIEZERUJĄCE - adres 1 7 3 lub A G C

Menu to zawiera te same raporty co menu RAPORTY NIEZERUJĄCE (w menu FUNKCJE KIEROWNIKA) i jest opisane na stronie 45.

8.4 Funkcja RAPORT MIESIĘCZNY ZA POPRZEDNI MIESIĄC - adres 1 7 4 lub A G D

Funkcja ta pozwala na wydruk raportu fiskalnego miesięcznego za poprzedni, zakończony już miesiąc kalendarzowy. Więcej o raportach okresowych na stronie 48.

8.5 Funkcja RAPORT OKRESOWY ZA MIESIĄC BIEŻĄCY - adres 1 7 5 lub A G E

Funkcja ta pozwala na wydruk raportu fiskalnego miesięcznego za bieżący miesiąc, tzn. za dni od pierwszego dnia bieżącego miesiąca do dzisiaj. Więcej o raportach okresowych na stronie 48.

Rozdział 5 - Menu FUNKCJE KIEROWNIKA

1 Opis ogólny

Dostęp do menu FUNKCJE KIEROWNIKA opisany jest w Rozdziale 3 **Zasady obsługi funkcji kasy**.

Na wyświetlaczu powinien pojawić się napis:

FUNKCJE KIEROWNIKA
01 KONFIGURACJA

Schemat menu wraz z podanymi adresami funkcji pokazano poniżej.

2 FUNKCJE KIEROWNIKA

01	KONFIGURACJA
1	DEFINIOWANIE TOWARÓW
2	DEFINIOWANIE KLAWISZY
3	DEFINIOWANIE GRUP
4	DEFINIOWANIE JEDNOST.
5	DEFINIOWANIE WIĄZAŃ
6	DEFINIOWANIE PŁATNOŚ.
7	KASOWANIE TOWARÓW
8	KASOWANIE WIĄZAŃ
9	ZMIANA CEN TOWARÓW
02	RAPORTY ZERUJĄCE
1	DOBOWY FISKALNY
2	SZCZEG. SPRZEDAŻY
3	ZWROTÓW OPAKOWAŃ
4	SPRZEDAŻ WG GRUP
5	KONIEC ZMIANY KASJERA
6	SUMACYJNY I
7	SUMACYJNY II
03	RAPORTY NIEZERUJĄCE
01	FINANSOWY PODATKOWY
02	SZCZEG. SPRZEDAŻY
1	WSZYSTKIE TOWARY
2	TOWARY W GRUPIE
3	TOWARY W STAWCE VAT
03	ZWROTÓW OPAKOWAŃ
04	SPRZEDAŻ WG GRUP
05	STANU KASY
06	SUMACYJNY I
07	SUMACYJNY II
08	GODZINOWY AKTUALNY
09	GODZINOWY POPRZEDNI
10	DANYCH O TOWARACH
11	OKRESOWE
1	SZCZEGÓŁOWY
1	MIESIĘCZNY
2	WEDŁUG DAT
3	WEDŁUG NUMERÓW
4	ZA MIESIĄC POPRZEDNI
5	ZA MIESIĄC BIEŻĄCY
2	SKROCONY
1	MIESIĘCZNY
2	WEDŁUG DAT
3	WEDŁUG NUMERÓW
4	ZA MIESIĄC POPRZEDNI
5	ZA MIESIĄC BIEŻĄCY
3	HISTORIA KOPII ELEKT.
1	RAPORT SUM WG DAT
2	RAPORT SUM WG NUMERÓW
3	RAPORT HISTORII KOPII
12	KONFIGURACJI
1	KASJERZY I RODZAJE
2	INNE USTAWIENIA
13	TOWARÓW NIEUŻYWANYCH
14	TOWARÓW STATYSTYCZNY
15	Z KOPII ELEKTRONICZ.
1	WYDRUKI Z KOPII

	2	HISTORIA KOPII
04	WYSWIETL SPRZEDAŻ	
05	USTAWIENIA	
01	WPROW. UŻYTKOWNIKA	
	1	NAZWA UŻYTKOWNIKA
	2	PIERWSZA LINIA ADRESU
	3	DRUGA LINIA ADRESU
	4	TRZECIA LINIA ADRESU
	5	CZWARTA LINIA ADRESU
02	NUMER KASY	
03	KOMUNIKACJA Z PC	
	1	SZYBKOŚĆ TRANSMISJI
	2	RODZAJ TRANSMISJI
	1	BEZPOŚREDNIA
	2	PRZEZ MODEM
	3	IDENTYFIKATOR KASY
	4	HASŁO DOSTĘPU DO KASY
	5	USTAWIENIA MODEMU
	1	LICZBA DZWONKÓW
	2	TYP MODEMU
	3	PROGRAMOWANIE MODEMU
04	UŻYCIE KASJERÓW	
05	CZAS WYŁĄCZENIA KASY	
06	ZMIANY TYLKO NA KOPII	
07	KLAWISZ PODWÓJNE ZERO	
08	USTAWIENIA WALUT	
	1	NAZWY I KURSY WALUT
	2	RESZTA W WALUCIE
	3	WYDRUK RÓWNOWARTOŚCI
	4	DEF. WALUTY EWID.
	5	ZMIANA WALUTY EWID.
09	USTAWIENIA WAGI	
	1	TYP WAGI
	2	SYSTEM WAG PRIMA
	3	WPROWADZANIE WAGI
	4	BLOKADA WPR. Z WAGI
	5	SPOSÓB DOWAŻANIA
10	USTAWIENIA KODÓW KR.	
	1	PRZEDROSTKI KODÓW KR.
	2	CYFRA KONTROLNA
	3	DŁUG. KODÓW Z CENĄ/WA
	4	KOD KRESK. NA PARAGON
11	USTAWIENIA PARAGONU	
01	TRYB KOMPUTEROWY	
02	KOLEJNOŚĆ WYBORU	
03	SPRZEDAŻ WG NAZWY	
04	ZMIENNA CENA	
05	DRUKOWANIE JEDNOSTEK	
06	WPROWADZANIE KWOT	
07	RABATY I NARZUTY	
	1	MAKSYMALNY RABAT
	2	MAKSYMALNY NARZUT
	3	RABAT/NARZ. SPECJALNY
	4	KWOTOWY NA POZYCJĘ
	5	KWOTOWY NA PARAGON
	6	OGRANICZENIE RABATU
	7	OGRANICZENIE NARZUTU
	8	RABAT NA GRUPĘ
	9	NARZUT NA GRUPĘ
08	MAKS. SUMA PARAGONU	
09	OBOW. WPISANIA ZAPŁATY	
10	PŁATNOŚĆ BONEM	
11	PŁATNOŚĆ KOŃCZY PAR.	
12	POTWIERDZANIE PŁATN.	
13	WŁĄCZENIE DODATKÓW	
14	WYBÓR DODATKÓW	
15	SYGNAŁ CO N-TY PARAG.	
16	WYŁ. KASJERA PO PARAG.	

17	WYŁ. KASJERA PO CZASIE
12	BL. OTWARCIA SZUFLADY
13	OTW. SZUFL. PO WYPŁACIE
14	MAKS.GOTÓWKA W SZUFL.
15	KONTROLA LICZNIKÓW
16	NADPISYWANIE LICZNI.
17	PROGRAM MAGAZYNOWY
18	UPROSZCZONE WPL/WYPL
19	PODPISY WPLAT/WYPLAT
20	WYDRUK WSZYSTKICH SP.
21	POMIŃ WYDRUK DANYCH
22	OBOW. ODCZYT PRZEZ PC
23	RODZAJ WYGASZACZA
24	USTAWIENIE ZGODNOŚCI
06	KASJERZY
1	EDYCJA KASJERÓW
2	KASOWANIE KASJERÓW
3	OTWARTE ZMIANY
07	RODZAJE KASJERÓW
1	NAZWY RODZAJÓW
2	UPRAWNIENIA RODZAJÓW
3	ZESTAW RAPORTÓW RODZ.
4	MAKS. RABAT RODZAJU
5	MAKS. NARZUT RODZAJU
6	KASOWANIE RODZAJÓW
7	KOPIOWANIE RODZAJÓW
8	PRZYWRÓCENIE RODZAJÓW
08	PRZESTAWIENIE ZEGARA
09	STAWKI PODATKU
10	UST. KOPII ELEKTRON.

2 Menu KONFIGURACJA - adres 2 01 lub B A

Podczas konfiguracji można wyszukać towar korzystając z następujących metod:

- Przeglądać listę towarów za pomocą klawiszy i .
- Wpisać numer towaru z klawiatury.
- Nacisnąć klawisz   , a następnie wpisać nazwę towaru.
- Przeczytać kod kreskowy (umieszczony na towarze) za pomocą czytnika kodów kreskowych (nie można wprowadzić kodu kreskowego z klawiatury).

2.1 Funkcja DEFINIOWANIE TOWARÓW - adres 2 01 1 lub B A A

Funkcja służy do wprowadzania i korygowania (zmiany) danych o towarach w pamięci kasy. W kasie można zdefiniować 3071 towarów.

Towar można zdefiniować na dowolnym pustym miejscu. Puste miejsce to pozycja na której nie został jeszcze zdefiniowany żaden towar lub wcześniej zdefiniowany towar został usunięty z potwierdzeniem na wydruku.

Pierwsze puste miejsce w pamięci kasy można znaleźć naciskając klawisze .

Po wybraniu funkcji pojawia się napis:

0001
NR - NAZWA TOWARU

Wprowadzamy nowy towar o numerze 0021 naciskając .

Na wyświetlaczu pojawi się:

0021
NR - NAZWA TOWARU

naciśnięcie , pokazuje:

0021
NR - NAZWA TOWARU

Należy wpisać nazwę towaru o maksymalnej długości 18 znaków wliczając w to przerwy między wyrazami.

Uwaga: W nazwie można używać dostępnych na klawiaturze kasy: dużych liter, cyfr oraz przecinka, kropki i ukośnika (/).
Pomiędzy kolejnymi znakami nazwy można wprowadzić co najwyżej jedną spację. Należy używać nazw jednoznacznych i dających jak najwięcej informacji o towarze. Na pozycji pierwszej litery nazwy towaru musi być znak różny od spacji. Nie można zdefiniować dwóch towarów o dokładnie tej samej nazwie.
Nazwę przed zatwierdzeniem należy sprawdzić ponieważ zmiana nazwy jest możliwa tylko jeżeli kasa jest po raporcie fiskalnym dobowym a przed wydrukowaniem pierwszego paragonu.

Kursor pokazuje aktualne miejsce wpisywania nazwy. Zmianę położenia kursora uzyskujemy klawiszami strzałki w prawo i strzałki w lewo.

Wpisujemy nazwę towaru:

0021 DROŻDŻÓWKA Z SEREM
NR - NAZWA TOWARU

naciskamy , pojawia się:

PODAJ STAWKĘ PODATKU
(OD A DO G): @

Wpisujemy literę stawki podatkowej w zakresie od A do G, np. B (pod literą B zapamiętaliśmy stawkę 7%). Zamiast liter można też użyć cyfr 1 do 7.

NACIŚNIJ <ZATW> / <WYJ>
PODATEK = 7,00 %

Wpisujemy literę stawki podatkowej i pojawia się napis:

Jeżeli stawka nie jest właściwa naciskamy klawisz i powtórnie wybieramy literę właściwej stawki,

potwierdzamy stawkę naciskając , wyświetla się:

* OPIS TOWARU *

W opisie towaru można umieścić dodatkowe informacje na jego temat. Zostaną one wydrukowane na paragonie za nazwą towaru.

potwierdzamy opis naciskając , wyświetla się:

01 NABIAŁ
WYBIERZ GRUPĘ TOWAROWĄ

Wybieramy grupę towarową z zakresu od 1 do 99 podając numer grupy lub używając klawiszy ,

wyświetli się:

02 PIECZYWO
WYBIERZ GRUPĘ TOWAROWĄ

potwierdzamy grupę naciskając , wyświetla się:

01 szt.
WYBIERZ JEDNOSTKĘ

Mamy możliwość wybrania jednej z 16 zdefiniowanych jednostek miary. Wyboru dokonujemy analogicznie jak dla grup.

Potwierdzamy naciskając , wyświetla się:

MIEJSC PO PRZECINKU: 3

Ilość miejsc po przecinku zależy od towaru i użytej jednostki miary. Np. towar sprzedawany w butelkach lub niepodzielnych paczkach nie może być sprzedany inaczej niż w całości, wpisujemy więc 0 miejsc po przecinku. Chleb może być sprzedawany cały i w połówkach, więc wpisujemy 1 miejsce po przecinku. Dla towarów ważonych na wadze należy wprowadzić 3 miejsca po przecinku. Maksymalna liczba miejsc po przecinku to 3.

Wpisujemy i wyświetli się:

WPROWADŹ KOD KRESKOWY
000000000000

Jeżeli towar posiada kod kreskowy to można wprowadzić go używając czytnika kodów kreskowych lub można cyfry wpisać

ręcznie (wpisywanie zakończyć klawiszem).

W przypadku ręcznego (z klawiatury) wprowadzania kodu kreskowego z ilością lub wartością towaru (patrz Rozdział 8, str. 99), należy wprowadzić pierwszych 6 lub 7 cyfr, licząc od lewej strony kodu.

Następnie pojawi się:

WPROWADŹ CENĘ: 0,00

Wprowadzamy cenę np.   , wyświetla się:

WPROWADŹ CENĘ: 1,30

Do kasy wprowadzić można towar z ceną zdefiniowaną jako zero. Wtedy podczas sprzedaży kasa zawsze zapyta o cenę towaru jaka ma zostać użyta. Nazwy towarów powinny wtedy być dobrane do asortymentu jak np. CIASTKA, PIECZYWO, SŁODYCZE, itp. Zaleca się wybieranie towarów z ceną zerową za pomocą zdefiniowanych klawiszy.

Naciskamy , wyświetla się:

TOWAR ZABLOKOWANY ?
(T/N) N

Parametr ten umożliwia zablokowanie możliwości sprzedaży towaru wpisanego do pamięci kasy, na przykład przy braku towaru w sklepie.

Zatwierdzamy brak blokowania i wyświetla się:

CZY TOWAR JEST
OPAKOWANIEM ? (T/N) N

Parametr umożliwia wpisanie do pamięci kasy, że towar jest opakowaniem zwrotnym. Dla opakowań poprzednio zdefiniowana stawka VAT nie jest brana pod uwagę, ponieważ opakowania występują poza częścią fiskalną paragonu.

Jako opakowania można zdefiniować maksymalnie 64 towary. Potwierdzamy naciśnięciem klawisza , że towar nie jest opakowaniem.

Wyświetla się:

TOWAR WYŁĄCZONY Z RABATU
I NARZUTU ? (T/N) N

Jeżeli na towar nie mają być udzielane rabaty i narzuty (np. dla towarów akcyzowych), należy odpowiedzieć Tak.

Wyświetli się pytanie:

ZAWSZE MOŻNA WPROWADZIĆ
CENĘ DLA TOWARU ? (T/N) N

Jeżeli towar ma mieć zawsze możliwość zmiany ceny podczas sprzedaży, to należy odpowiedzieć Tak. Towar ma cenę zdefiniowaną, ale podczas sprzedaży można ją zmienić naciskając klawisz .

Wyświetli się pytanie:

TOWAR JEST NA LIŚCIE
PODRĘCZNEJ ? (T/N) N

Jeżeli towar jest często sprzedawany, to w celu przyspieszenia jego wyszukania można umieścić go na tzw. liście podręcznej. Lista taka jest dostępna pod klawiszem zdefiniowanym, można również na niej wyszukiwać towary za pomocą numerów, strzałek lub nazwy towaru.

Jeżeli jest włączona opcja SYSTEM WAG PRIMA (str. 59) pojawi się pytanie:

TOWAR JEST PRZYPISANY
DO WAGI PRIMA NUMER: 1

Należy wybrać do której wagi wysłać zapytanie o masę, jeżeli na klawiaturze kasy naciśnięty zostanie klawisz ważenia, np. mięso na wadze nr 1 a wędliny na wadze nr 2.

Następnie wyświetla się:

CZY ZEROWAĆ STANY
SPRZEDAŻY ? (T/N) N

Odpowiedź Tak oznacza wyzerowanie liczników sprzedaży: ilościowego i wartościowego dla tego towaru. W przypadku wprowadzania nowego towaru należy odpowiedzieć Tak, a w przypadku gdy korygowane są dane towaru to należy wpisać Nie.

Naciśnięcie klawisza T lub N kończy definiowanie towaru i powoduje powrót do wyświetlenia nazwy:

0021 DROŹDŹÓWKA Z SEREM
NR - NAZWA TOWARU

Sygnal dźwiękowy potwierdza wpis do pamięci. Definiowanie towaru jest zakończone.

Uwaga: Zmiana nazwy towaru, zmiana stawki podatkowej i kasowanie towaru są możliwe jedynie po raporcie dobowym a przed pierwszym wystawionym paragonem. Definiowanie nowych towarów jest możliwe zawsze.

Nowe towary i towary ze zmienioną nazwą lub stawką są drukowane na RAPORCIE ZMIAN TOWARÓW. Raport ten jest drukowany przed kolejnym raportem fiskalnym dobowym (jeżeli wystąpiły tylko nowe towary) lub przed następnym paragonem (jeżeli wystąpiły zmiany nazwy, stawki lub kasowanie towarów).

2.2 Funkcja DEFINIOWANIE KLAWISZY - adres 2 01 2 lub B A B

Funkcja umożliwia przypisanie klawiszy do , ich kombinacji z klawiszami lub obydwoma tymi klawiszami oraz kombinacji odpowiadających literom i znakom interpunkcyjnym. Do klawisza można przypisać sprzedaż towarów, formy płatności podstawowych i waluty dodatkowe, rabaty, narzuty albo dostęp do wybranych funkcji kasjera lub kierownika. Łącznie można zdefiniować 61 klawiszy lub kombinacji klawiszy. Część klawiszy jest wstępnie zdefiniowana, a odpowiadające tym definicjom piktogramy umieszczone są na opisie klawiatury. Możliwa jest jednak zmiana lub skasowanie tych definicji.

Po wybraniu funkcji wyświetli się:

NACIŚNIJ KLAWISZ DO
ZDEFINIOWANIA ALBO <WYJ>

Naciskamy klawisz lub kombinację którą chcemy zdefiniować.

Jeżeli klawisz nie był jeszcze zdefiniowany, pojawi się menu:

WYBÓR DEFINICJI KLAWISZA
1 TOWAR

Można wybrać jedną z możliwości zdefiniowania jako:

TOWAR	klawisz szybkiej sprzedaży towaru
FUNKCJA	klawisz dostępu do funkcji
PLATNOŚĆ	klawisz formy płatności
WALUTA	klawisz płatności walutą
RABAT LUB NARZUT	klawisz rabatu lub narzutu

Jeżeli klawisz jest już zdefiniowany a chcemy zmienić jego funkcję na funkcję innego rodzaju, należy najpierw skasować definicję tego klawisza (patrz str. 38).

2.2.1 Definiowanie klawisza szybkiej sprzedaży towaru

Wyświetli się komunikat:

0000
NR - NAZWA TOWARU

Naciskamy i wyświetli się

0021 CIASTO Z SEREM
NR - NAZWA TOWARU

Zatwierdzamy wybór towaru klawiszem i pojawia się:

CZY SPRZEDAĆ
1 SZTUKĘ ? (T/N) N

W przypadku jeżeli chcemy podczas sprzedaży mieć możliwość wprowadzenia ilości, należy odpowiedzieć Nie. Jeżeli natomiast chcemy żeby po naciśnięciu klawisza od razu sprzedał się towar z ilością równą jeden, należy odpowiedzieć Tak. Opcja ta ma znaczenie tylko w komputerowym trybie sprzedaży.

Dalej pojawi się:

CZY WPROWADZIĆ
CENĘ ? (T/N) N

Jeżeli chcemy sprzedawać ten towar z ceną zaprogramowaną, należy odpowiedzieć Nie. Jeżeli chcemy żeby kasa zawsze podczas sprzedaży tego towaru pytała o cenę, należy odpowiedzieć Tak. Opcja ta ma znaczenie tylko w komputerowym trybie sprzedaży.

Dalej pojawi się:

CZY ZAKOŃCZYĆ
PARAGON ? (T/N) N

Jeżeli chcemy żeby po sprzedaniu tego towaru paragon został automatycznie zakończony z płatnością gotówką w walucie podstawowej, należy odpowiedzieć Tak. Ten sposób sprzedaży może być np. wykorzystany do sprzedaży biletów: każde naciśnięcie klawisza powoduje wydrukowanie paragonu z jedną pozycją sprzedaży zapłaconego gotówką.

2.2.2 Definiowanie klawisza dostępu do funkcji

Wyświetli się komunikat:

WYBIERZ FUNKCJĘ
01 WŁĄCZENIE KASJERA

Za pomocą klawiszy i lub klawiszy numerycznych należy wybrać jedną z dostępnych funkcji:

01	WŁĄCZENIE KASJERA	21	ZWROTÓW OPAKOWAŃ ZERUJĄCY
02	WYŁĄCZENIE KASJERA	22	SPRZEDAŻ WG GRUP ZERUJĄCY
03	WPLATA DO KASY	23	KONIEC ZMIANY DOWOLNY
04	WYPŁATA Z KASY	24	SUMACYJNY I ZERUJĄCY
05	ZESTAW RAPORTÓW	25	SUMACYJNY II ZERUJĄCY
06	WYŚWIETLENIE ZEGARA	26	STAN KASY
07	ODCZYT Z WAGI	27	FINANSOWY PODATKOWY
08	SPRAWDZENIE CENY	28	SZCZEGÓŁOWY SPRZEDAŻY NIEZERUJĄCY
09	LISTA PODRĘCZNA	29	ZWROTÓW OPAKOWAŃ NIEZERUJĄCY
10	PODGLĄD PARAGONU	30	SPRZEDAŻ WG GRUP NIEZERUJĄCY
11	DEFINIOWANIE TOWARÓW	31	STAN KASY DOWOLNY
12	ZMIANA CEN	32	SUMACYJNY I NIEZERUJĄCY
13	MENU	33	SUMACYJNY II NIEZERUJĄCY
14	WYŁĄCZENIE KASY	34	RAPORT GODZINOWY
15	NUMER BEZ SPRZEDAŻY	35	RAPORT GODZINOWY POPRZEDNI
16	NAZWY I KURSY WALUT	36	RAPORTY OKRESOWE
17	ZMIANA WALUTY EWIDENCYJNEJ	37	RAPORT MIESIĘCZNY ZA POPRZEDNI
18	KONIEC ZMIANY KASJERA	38	RAPORT OKRESOWY ZA MIESIĄC BIEŻĄCY
19	DOBOWY FISKALNY	39	TOWARÓW NIEUŻYWANYCH
20	SZCZEGÓŁOWY SPRZEDAŻY ZERUJĄCY	40	TOWARÓW STATYSTYCZNY

Gdy zdefiniowany klawisz zostanie użyty, kasa sprawdzi czy kasjer ma uprawnienia wymagane do wykonania tej funkcji.

Jeżeli nie, to pojawi się komunikat:

BRAK UPRAWNIEN
NACIŚNIJ DOWOLNY KLAWISZ

2.2.3 Definiowanie klawisza formy płatności

Wyświetli się komunikat:

01 GOTÓWKA
NR - NAZWA PŁATNOŚCI

Za pomocą klawiszy i lub klawiszy numerycznych należy wybrać jedną z form płatności w walucie podstawowej.

Po jej zatwierdzeniu klawiszem pojawi się np. komunikat:

01 GOTÓWKA
0,00

Jeżeli chcemy żeby dany klawisz działał np. jak zapłata banknotem 20 zł, to wpisujemy wartość 20,00. W przeciwnym razie wpisujemy 0,00. Wtedy klawisz działa jako zakończenie paragonu z zapłatą w danej płatności takiej kwoty, jakiej brakuje do opłacenia całego paragonu. (Zob. opis sprzedaży w Rozdziale 7).

2.2.4 Definiowanie klawisza płatności – waluty dodatkowe

Pojawi się komunikat:

01 EUR
NR - NAZWA WALUTY

Za pomocą klawiszy i lub klawiszy numerycznych należy wybrać jedną z walut.

Po jej zatwierdzeniu klawiszem pojawi się np. komunikat:

01 EUR
0,00

Jeżeli chcemy żeby dany klawisz działał jako zapłata np. 20 euro (gdzie euro jest zdefiniowaną walutą), to wpisujemy wartość 20,00. W przeciwnym razie wpisujemy 0,00. Wtedy klawisz działa jako zakończenie paragonu z zapłatą w walucie dodatkowej takiej kwoty, jakiej brakuje do opłacenia całego paragonu. (Zob. opis sprzedaży w Rozdziale 7).

2.2.5 Definiowanie klawisza rabatu lub narzutu

Pojawi się komunikat:

WYBÓR RABATU LUB NARZUTU
1 RABAT PROCENTOWY

Można wybrać jedną z możliwości zdefiniowania jako:

RABAT PROCENTOWY

NARZUT PROCENTOWY

RABAT KWOTOWY

NARZUT KWOTOWY

Po wybraniu rodzaju rabatu lub narzutu pojawi się pytanie, kiedy może być udzielany:

RABAT LUB NARZUT:
3 NA POZYCJĘ LUB PARAG.

Można wybrać jedną z następujących możliwości:

TYLKO NA POZYCJĘ

klawisza można użyć tylko w porównaniu do udzielenia rabatu (lub narzutu) dla pojedynczej pozycji sprzedaży

TYLKO NA PARAGON

klawisza można użyć tylko w podsumowaniu paragonu do udzielenia rabatu (lub narzutu) na cały paragon

NA POZYCJĘ LUB PARAGON klawisza można użyć zarówno do pozycji, jak i dla całego paragonu

Następnie zależnie od tego czy rabat (narzut) jest procentowy czy kwotowy, można wprowadzić procent lub kwotę tego rabatu (lub narzutu) jaki ma udzielać klawisz i zatwierdzić . Jeżeli wprowadzono wartość 0 to po naciśnięciu w trybie sprzedaży tak zdefiniowanego klawisza kasa zapyta odpowiednio o procent lub wartość rabatu (lub narzutu) do udzielenia.

***Uwaga:** Kasa w trybie sprzedaży nie sprawdza czy dla klawiszy z rabatem (narzutem) procentowym wartość rabatu (narzutu) nie przekracza wartości maksymalnych, zdefiniowanych w menu USTAWIENIA. Można to wykorzystać do zdefiniowania stałych poziomów rabatu (narzutu), przy wartościach maksymalnych ustawionych na zero (nie można wtedy udzielać dowolnego rabatu/narzutu).*

2.2.6 Kasowanie definicji klawisza

Aby skasować definicję klawisza lub zmienić rodzaj definicji (np. z klawisza towaru na klawisz płatności), należy po wyświetleniu:

NACIŚNIJ KLAWISZ DO
ZDEFINIOWANIA ALBO <WYJ>

nacisnąć klawisz . Na wyświetlaczu wyświetli się:

NACIŚNIJ KLAWISZ DO
SKASOWANIA ALBO <WYJ>

Naciśnięcie zdefiniowanego klawisza (lub kombinacji) spowoduje skasowanie definicji i wpis do pamięci potwierdzony sygnałem dźwiękowym.

Wyjście z trybu kasowania następuje po naciśnięciu klawisza .

2.3 Funkcja DEFINIOWANIE GRUP - adres 2 01 3 lub B A C

Funkcja definiowania grup umożliwia wprowadzenie do pamięci kasy nazw grup towarowych. Nazwy te używane są w raporcie sprzedaży według grup. Możliwe jest zdefiniowanie 99 grup. Nazwa może składać się z 19 liter.

Po wybraniu funkcji pojawia się:

01
NR - NAZWA GRUPY

Za pomocą klawiszy i należy wybrać numer grupy.

02
NR - NAZWA GRUPY

Po naciśnięciu pojawi się migający kursor: który wskazuje miejsce wpisywania liter.

02
NR - NAZWA GRUPY

Po wpisaniu nazwy (np. PIECZYWO) i naciśnięciu wyświetli się:
Sygnał dźwiękowy potwierdzi wpis nazwy grupy do pamięci kasy.

02 PIECZYWO NR - NAZWA GRUPY

Operację kończymy naciskając klawisz .

Uwaga: Towary z grupy nr 15 oraz od 90 do 99 mogą być wyłączone z funkcji udzielania rabatu i narzutu (patrz funkcja RABAT/NARZUT SPECJALNY str. 62).

2.4 Funkcja DEFINIOWANIE JEDNOSTEK - adres 2 01 4 lub B A D

Funkcja umożliwia zdefiniowanie jednostek miary sprzedawanych towarów. Jednostki z tego menu są później przydzielane towarom podczas ich definiowania. Przykłady jednostek: szt., opak (-owanie), but (-elka), kg, gram, tona, litr, dkg. Nazwa jednostki może składać się z 4 liter.

Operacje przeprowadza się analogicznie jak opisane wyżej DEFINIOWANIE GRUP. Fabrycznie, w pamięci kasy zapamiętanych jest 8 jednostek (numery od 01 do 08), które użytkownik może zmienić. Kasa ma możliwość zdefiniowania łącznie 16 jednostek miary.

2.5 Funkcja DEFINIOWANIE WIAZAŃ - adres 2 01 5 lub B A E

Funkcja umożliwia powiązanie dwóch towarów, z których sprzedaż pierwszego towaru powoduje automatyczną sprzedaż towaru drugiego. Przykładem może być sprzedaż WODY MINERALNEJ (towar pierwszy) zawsze wraz z BUTELKĄ (towar drugi). Można zdefiniować 256 takich wiązań. Przykład:

Po wybraniu funkcji na wyświetlaczu pojawi się:

0001 WYBIERZ TOWAR PIERWSZY

Wpisujemy nr towaru pierwszego   . Wyświetli się:

2300 WODA MINERALNA 05L WYBIERZ TOWAR PIERWSZY

Naciskamy . Wyświetli się:

0001 BRAK TOWARU DRUGIEGO

Wpisujemy towar drugi . Pojawi się napis:

0500 BUTELKA 0.5L BRAK TOWARU DRUGIEGO

Klawisz powoduje zapis do pamięci kasy potwierdzony sygnałem dźwiękowym.

Operację kończymy naciskając klawisz .

2.6 Funkcja DEFINIOWANIE PŁATNOŚCI - adres 2 01 6 lub B A F

Funkcja umożliwia definiowanie dodatkowych rodzajów środków płatniczych (oprócz gotówki), jakimi klient może płacić za towar. Przykładowo mogą to być karta kredytowa, czek, bon okolicznościowy. Nazwa płatności może składać się z maksimum 13 liter. Możliwe jest zdefiniowanie sześciu płatności. Płatność gotówką jest w kasie zdefiniowana na stałe. Pierwsze trzy płatności są dostępne z klawiatury bezpośrednio. Pozostałe cztery dostępne są z klawiatury po poprzednim zdefiniowaniu klawisza jako płatność.

Operacje przeprowadza się analogicznie jak opisane wcześniej DEFINIOWANIE GRUP.

Na klawiszach do wyboru rodzaju płatności, możliwe jest umieszczenie nazwy płatności.

Kasowanie płatności: należy wybrać płatność do skasowania, nacisnąć klawisz , następnie .

Na wyświetlaczu dana płatność zostanie skasowana. Należy zatwierdzić klawiszem . Sygnał dźwiękowy potwierdza zapis do pamięci kasy.

2.7 Funkcja KASOWANIE TOWARÓW - adres 2 01 7 lub B A G

Funkcja umożliwia skasowanie towaru z pamięci kasy. Przed skasowaniem towar musi mieć wyzerowane liczniki sprzedaży (i zwrotów, jeżeli jest opakowaniem). Dlatego zaleca się wykonanie zerującego raportu szczegółowego sprzedaży (zwrotów) z zerowaniem liczników.

Po wybraniu funkcji na wyświetlaczu wyświetli się:

0001 CUKIER KRYSZT. 1KG
WYBIERZ TOWAR DO SKASOW.

Wpisanie numeru towaru np.   spowoduje wyświetlenie:

0024 WODA MINERALNA 05L
WYBIERZ TOWAR DO SKASOW.

Naciśnięcie klawisza skasuje towar z pamięci kasy. Sygnał dźwiękowy potwierdzi wykonanie operacji.

Uwaga: *Kasowanie towaru możliwe jest jedynie po raporcie dobowym a przed wydrukiem pierwszego paragonu. Po kasowaniu towaru próba otwarcia paragonu powoduje wydruk RAPORTU ZMIAN TOWARÓW.*

2.8 Funkcja KASOWANIE WIĄZAŃ - adres 2 01 8 lub B A H

Funkcja umożliwia skasowanie wcześniej zdefiniowanych wiązań pomiędzy dwoma towarami (patrz funkcja DEFINIOWANIE WIĄZAŃ str. 39).

Po wybraniu funkcji wyświetla się pierwsze wiązanie, np.:

0023 WODA MINERALNA 05L
0500 BUTELKA 0.5L

Kolejnymi naciśnięciami klawisza znajdujemy wiązanie, które chcemy skasować.

Kasujemy je klawiszem . Sygnał dźwiękowy potwierdzi wykonanie tej operacji.

2.9 Funkcja ZMIANA CEN TOWARÓW - adres 2 01 9 lub B A I

Funkcja umożliwia zmianę ceny towaru.

Po wybraniu funkcji pojawia się napis:

0001 CUKIER KRYSZT. 1KG
NR - NAZWA TOWARU

Wpisujemy numer towaru np. 21 naciskając .

Na wyświetlaczu pojawi się:

0021 DROŻDŻÓWKA Z SEREM
NR - NAZWA TOWARU

Naciśnięcie pokazuje aktualną cenę towaru:

0021 DROŻDŻÓWKA Z SEREM
1,30

Należy wpisać nową cenę.

Po wprowadzeniu ceny np.   , wyświetli się:

0021 DROŻDŻÓWKA Z SEREM
1,40

Wpisaną cenę akceptujemy klawiszem . Sygnał dźwiękowy potwierdzi wykonanie operacji.

3 Menu RAPORTY ZERUJĄCE - adres 2 02 lub B B

3.1 Raport DOBOWY FISKALNY - adres 2 02 1 lub B B A

Funkcja umożliwia wydruk raportu dobowego fiskalnego. Raport dobowy powinien być wykonywany codziennie po zakończeniu sprzedaży w danym dniu, nie później jednak niż przed dokonaniem pierwszej sprzedaży w dniu następnym. Jeżeli w kasie od ostatniego wykonania raportu dobowego zdefiniowano nowe towary to najpierw drukuje się RAPORT ZMIAN TOWARÓW (patrz opis funkcji DEFINIOWANIE TOWARÓW str. 33). Przed raportem dobowym mogą dru-

kować się również dane o towarach zmienionych lub skasowanych, o ile nie zostały wydrukowane wcześniej (patrz opisy funkcji DEFINIOWANIE TOWARÓW str. 33 i KASOWANIE TOWARÓW str. 40).

Jeżeli w okresie od ostatniego raportu dobowego nie wystąpiła sprzedaż, na wyświetlaczu kasjera pojawia się pytanie:

BRAK NOWYCH SPRZEDAŻY
WYKONAĆ RAPORT ? N

Poniżej przedstawiono przykład raportu dobowego fiskalnego:

	ELZAB SA		
	UL. KRUCZKOWSKIEGO 39		
	41-813 ZABRZE		
	Tel: 0322722021 Fax: 0322722583		
	WWW.ELZAB.COM.PL		
	NIP 648-000-02-55		
2 -	dn.09r06.02	wydr.1001	
	RAPORT FISKALNY DOBOWY		
	PTU A	22,00%	
	PTU B	7,00%	
	PTU C	0,00%	
	PTU D	3,00%	
	G	ZW.PTU	
2 -	dn.09r06.02	nr rap. 0059	
	Sprzed. opod.PTU A	142,53	
	Sprzed. opod.PTU B	84,35	
	Sprzed. opod.PTU C	34,20	
	Sprzed. opod.PTU D	8,22	
	Sprzed. zwol.PTU G	4,34	
	Kwota PTU A	31,36	
	Kwota PTU B	5,90	
	Kwota PTU D	0,25	
	Łączna kwota PTU	37,51	
	Łączna należność	311,15	
	Waluta ewidencyjna	PLN	
	WARTOŚCI SUMOWANE NARASTAJĄCO		
	Kwota PTU A	5.353,21	
	Kwota PTU B	1.289,93	
	Kwota PTU D	157,05	
	Łączna należność	32.267,53	
	Zerowanie RAM*Z	dn.09r06.01	
	nr 0001	g.14:25	
12 -	Nowych towarów	1	
	Zmian nazw lub stawek towarów	0	
	Skasowanych towarów	0	
	Wykonano zmiany w bazie towarowej	1	
	Anulowane paragony	1	
		3,28	
	Ilość paragonów	14	
	Ilość pozycji	0031	
24 -	#0105 SZEf	08:16	
27 -	E63113A96AC314BE9B72A77D2C168FB0		
	PL &&& 00000000		

- 1- nagłówek (użytkownik kasy)
- 2- data wydruku dokumentu
- 3- numer kolejny wydruku
- 4- nazwa raportu
- 5- stawki podatkowe
- 6- numer kolejny raportu dobowego
- 7- wartość sprzedaży w danej stawce podatkowej (bez podatku)
- 8- kwota podatku w danej stawce podatkowej
- 9- sumaryczna kwota podatku
- 10- sumaryczna kwota sprzedaży (z podatkiem)
- 11- waluta ewidencyjna
- 12- linie występujące opcjonalnie jeżeli zdarzenie wystąpiło
- 13- liczniki narastające podatku i łącznej należności
- 14- data zerowania RAM
- 15- numer i godzina zerowania RAM
- 16- ilość towarów wprowadzonych do kasy od ostatniego raportu dobowego
- 17- ilość towarów w których zmieniono nazwę lub stawkę podatku od ostatniego raportu dobowego
- 18- ilość towarów skasowanych od ostatniego raportu dobowego
- 19- sumaryczna ilość zmian w bazie towarowej od ostatniego raportu dobowego (16+17+18)
- 20- ilość anulowanych paragonów
- 21- kwota anulowanych paragonów
- 22- liczba paragonów
- 23- ilość wierszy raportu liczona od pierwszej linii definicji stawki podatkowej do linii poprzedzającej niniejszą (do linii 22) z pominięciem linii rozdzielających
- 24- numer kasy (2 cyfry), numer kasjera (2 cyfry), nazwa kasjera
- 25- godzina wydruku dokumentu
- 26- numer kontrolny
- 27- logo fiskalne
- 28- numer unikatowy (przykład)

Na raporcie drukowane są:

- aktualne stawki podatku,
- wartość sprzedaży netto (bez podatku) dla każdej ze zdefiniowanych stawek,
- wartości podatku dla stawek oprócz stawki zwolnionej i stawki zerowej,
- łączna kwota podatku,

- łączna kwota sprzedaży brutto,
- waluta ewidencyjna,
- sumowane narastająco z raportów dobowych wartości podatków (z podziałem na stawki) i łącznej należności.

Jeżeli wykonywane były zmiany w bazie towarowej drukowane są linie:

- “Nowych towarów” – jest to ilość nowo zdefiniowanych towarów w kasie,
- “Zmian nazw lub stawek towarów” - jest to ilość towarów które były już zdefiniowane w kasie i którym została zmieniona nazwa lub stawka,
- “Skasowanych towarów” – jest to ilość towarów które zostały skasowane w kasie,
- “Wykonano zmiany w bazie towarowej” – jest to suma zmian (opisanych powyżej) w bazie towarowej wykonanych od ostatniego raportu dobowego.

Jeżeli od ostatniego raportu dobowego wystąpiły anulowane paragony to drukowana jest ich ilość i sumaryczna kwota. Do kwoty anulowanych paragonów zaliczana jest suma pozycji do zapłaty w momencie anulowania paragonu. Raport dobowy nie zawiera informacji o ilości i łącznej sumie anulowanych pozycji paragonowych – informacje te zawiera raport zamknięcia zmiany kasjera.

Ilość pozycji podaje liczbę wierszy raportu dobowego od linii z pierwszą definicją stawki podatkowej do linii ilość paragonów włącznie, z pominięciem linii z poziomymi kreskami.

Jeżeli w okresie który obejmuje raport dobowy zostało wykonane zerowanie pamięci RAM to na raporcie pojawią się wiersze z napisem “ZEROWANIE RAM Z” z podaną datą, godziną i kolejnym numerem zerowania. Litera Z oznacza zewnętrzne zerowanie pamięci RAM. Gwiazdka po napisie ZEROWANIE RAM oznacza, że po zerowaniu pamięci RAM, a przed raportem dobowym była prowadzona sprzedaż lub anulowano paragony.

Po wydrukowaniu raportu fiskalnego dobowego, jeżeli karta znajduje się w kasie, następuje zapis na kartę danych o kopiach wydruków. Nie należy wtedy odłączać karty. Po jego zakończeniu kasa przed kolejnym wydrukiem wydrukuje raport z tego zapisu.

3.2 Raport SZCZEGÓŁOWY SPRZEDAŻY - adres 2 02 2 lub B B B

Umożliwia wydrukowanie raportu sprzedaży towarów w oparciu o niefiskalne liczniki sprzedaży (ilość i wartość sprzedaży). Na raporcie wyszczególnione są ilości i wartości sprzedaży każdego towaru.

Treść raportu zależy od następujących funkcji:

- WYDRUK WSZYSTKICH SPRZEDAŻY (str. 67):
  - ustawiony na Tak powoduje, że wydruk obejmuje wszystkie towary, których liczniki są różne od zera,
  - ustawiony na Nie powoduje, że wydruk obejmuje tylko towary, które od poprzedniego raportu zostały sprzedane,
- PROGRAM MAGAZYNOWY (str. 66):
  - ustawienie na Tak powoduje, że po wydrukowaniu raportu, niefiskalne liczniki sprzedaży dla towarów nie są zerowane, w takim przypadku raport jest identyczny z odpowiednim raportem niezerującym oraz na wydruku nie wystąpi linia “WYZEROWANO LICZNIKI”
  - ustawiony na Nie powoduje, że po wydrukowaniu raportu wyzerowane zostaną niefiskalne liczniki sprzedaży dla towarów a wydruk będzie zawierał linię: “WYZEROWANO LICZNIKI”
- POMIŃ WYDRUK DANYCH (str. 67):
  - ustawiony na Tak powoduje pominięcie wydruku danych o sprzedażach, na wydruku pojawia się napis “POMINIĘTY WYDRUK DANYCH”,
  - ustawiony na Nie powoduje wydruk danych o sprzedażach.

Poniżej przedstawiono przykład raportu:

	ELZAB SA		
	UL. KRUCZKOWSKIEGO 39		
	41-813 ZABRZE		
	Tel: 0322722021 Fax: 0322722583		
	WWW.ELZAB.COM.PL		
	NIP 648-000-02-55		
2 -	dn.09r06.02	wydr.1002	- 3
	#NIEFISKALNY#		
	RAPORT SZCZEGÓŁOWY SPRZEDAŻY		
	od 09r06.02 g.09:42 do 09r06.02 g.16:11		
	-NR-----NAZWA TOWARU-----		
	-----ILOŚĆ-----KWOTA--		
	0001 MCCHICKEN	18,70	
	7		
	0020 GRUSZKI	19,10	
	7,325		
	0041 PIWO 0.5 L	1,80	
	1		
	0501 BUTELKA 0.5 L	*OP*	
	1	0,35	

	SPRZEDAŻ RAZEM:	39,95	
	W TYM OPAKOWANIA:	0,35	

	WYZEROWANO LICZNIKI		
	#NIEFISKALNY#		
8 -	#0105 SZEF	16:11	- 9
	00000000		- 10

- 1- nagłówek (użytkownik kasy)
- 2- data wydruku dokumentu
- 3- numer kolejny wydruku
- 4- nazwa raportu
- 5- okres z którego dane znajdują się na raporcie
- 6- dane o sprzedaży poszczególnych towarów
- 7- suma sprzedaży z wyszczególnioną sumą opakowań
- 8- numer kasy (2 cyfry), numer kasjera (2 cyfry), nazwa kasjera
- 9- godzina wydruku dokumentu
- 10- cyfry numeru unikatowego

Wydrukowane ilości i wartości sprzedaży dla danego towaru obejmują okres od ostatniego raportu z zerowaniem liczników.

Napis "W OKRESIE WYSTĄPIŁO ZEROWANIE Z KOMPUTERA" oznacza, że w okresie od ostatniego raportu z zerowaniem wystąpiło zerowanie niefiskalnych liczników sprzedaży z komputera.

3.3 Raport ZWROTÓW OPAKOWAŃ - adres 2 02 3 lub B B C

Funkcja umożliwia wydrukowanie raportu zwrotów opakowań z podaniem ilości i wartości przyjętych opakowań zwrotnych.

Uwaga: Treść tego raportu zależy od parametrów ustawianych w menu **USTAWIENIA** i opisanych dla **RAPORTU SZCZEGÓŁOWEGO SPRZEDAŻY**.

Poniżej przedstawiono przykład raportu:

	ELZAB SA		
	UL. KRUCZKOWSKIEGO 39		
	41-813 ZABRZE		
	Tel: 0322722021 Fax: 0322722583		
	WWW.ELZAB.COM.PL		
	NIP 648-000-02-55		
2 -	dn.09r06.02	wydr.1003	- 3
	#NIEFISKALNY#		
	RAPORT ZWROTÓW OPAKOWAŃ		
	od 09r06.02 g.09:42 do 09r06.02 g.16:11		
	-NR-----NAZWA TOWARU-----		
	-----ILOŚĆ-----KWOTA--		
	0501 BUTELKA 0.5 L	5,25	
	15		

	ZWROTÓW RAZEM:	5,25	

	WYZEROWANO LICZNIKI		
	#NIEFISKALNY#		
8 -	#0105 SZEF	16:11	- 9
	00000000		- 10

- 1- nagłówek (użytkownik kasy)
- 2- data wydruku dokumentu
- 3- numer kolejny wydruku
- 4- nazwa raportu
- 5- okres z którego dane znajdują się na raporcie
- 6- dane o zwrotach opakowań
- 7- suma zwrotów
- 8- numer kasy (2 cyfry), numer kasjera (2 cyfry), nazwa kasjera
- 9- godzina wydruku dokumentu
- 10- cyfry numeru unikatowego

Wydrukowane ilości i wartości zwrotów obejmują okres od ostatniego raportu z zerowaniem liczników.

Napis "W OKRESIE WYSTĄPIŁO ZEROWANIE Z KOMPUTERA" oznacza, że w okresie od ostatniego raportu z zerowaniem wystąpiło zerowanie niefiskalnych liczników sprzedaży z komputera.

3.4 Raport SPRZEDAŻY WG GRUP - adres 2 02 4 lub B B D

Umożliwia wydrukowanie raportu sprzedaży według zdefiniowanych grup towarowych z podaniem wartości sprzedaży dla poszczególnych grup.

	ELZAB SA UL. KRUCZKOWSKIEGO 39 41-813 ZABRZE Tel: 0322722021 Fax: 0322722583 WWW.ELZAB.COM.PL NIP 648-000-02-55		
2 -	dn.09r06.02	wydr.1004	- 3
	#NIEFISKALNY#		
	RAPORT SPRZEDAŻY WEDŁUG GRUP		
	od 09r06.02 g.09:42 do 09r06.02 g.16:11		
	GR.01 PIECZYWO	118,50	} 6
	GR.03 NABIAŁ	420,35	
	SPRZEDAŻ RAZEM:	538,85	- 7
	WYZEROWANO LICZNIKI		
	#NIEFISKALNY#		
8 -	#0105 SZEFL	16:11	- 9
	00000000		- 10

1- nagłówek (użytkownik kasy)
2- data wydruku dokumentu
3- numer kolejny wydruku
4- nazwa raportu
5- okres z którego dane znajdują się na raporcie
6- dane o sprzedaży w poszczególnych grupach
7- suma sprzedaży w grupach
8- numer kasy (2 cyfry), numer kasjera (2 cyfry), nazwa kasjera
9- godzina wydruku dokumentu
10- cyfry numeru unikatowego

3.5 Raport KONIEC ZMIANY KASJERA - adres 2 02 5 lub B B E

Funkcja drukuje dane o operacjach wykonanych przez kasjera, takich jak sprzedaż, przyjęte zwroty, rabaty, narzuty itd. oraz o uzyskanych ze sprzedaży kwotach. Zrealizowanie funkcji zamknięcia zmiany powoduje wyłączenie kasjera i wyzerowanie liczników zmiany tego kasjera. Funkcję można wykonać dla dowolnego kasjera który ma w danej chwili otwartą zmianę.

Po wybraniu funkcji na wyświetlaczu pojawi się napis:

05 SZEFL
NR- NAZWA KASJERA

Za pomocą strzałek i należy wybrać kasjera dla którego chcemy wykonać raport końca zmiany oraz po wybraniu zatwierdzić za pomocą klawisza .

Jeżeli wybrany kasjer ma otwartą zmianę, to nastąpi otwarcie szuflady na pieniądze i przejście do wprowadzenia zliczonej kwoty gotówki oraz innych rodzajów płatności oraz płatności walutowych (jeżeli są używane) identycznie jak to ma miejsce w raporcie końca zmiany opisanym w funkcji: KONIEC ZMIANY KASJERA w menu kasjera.

Przykład raportu zamieszczono w opisie funkcji kasjera.

Jeżeli wybrany kasjer nie ma otwartej zmiany na wyświetlaczu pojawi się informacja o niemożliwości wykonania raportu dla wybranego kasjera:

ZMIANA NIE JEST OTWARTA
NACIŚNIJ DOWOLNY KLAWISZ

3.6 Raport SUMACYJNY I i SUMACYJNY II - adres 2 02 6 lub B B F i 2 02 7 lub B B G

Funkcja pozwala na drukowanie informacji podobnych do zawartych na raportach kasjerskich (RAPORT ZAMKNIĘCIA ZMIANY oraz RAPORT STANU KASY). Zasadnicza różnica polega na tym że raporty SUMACYJNE można wykonywać dla dowolnie wybranych okresów, w zależności od potrzeb rozliczania występujących w sklepie oraz że zawierają one sumę obrotów dla wszystkich kasjerów pracujących w tym okresie.

Przykładowy system użycia raportów SUMACYJNYCH może być zorganizowany następująco:

- RAPORT SUMACYJNY I - jest robiony na koniec tygodnia i zawiera informacje o obrotach w okresie tygodnia,
- RAPORT SUMACYJNY II - jest robiony na koniec miesiąca i zawiera informacje o obrotach miesięcznych.

Na raportach SUMACYJNYCH nie występują informacje o płatnościach zliczonych w szufladzie. Numeracja raportów SUMACYJNYCH jest niezależna dla raportu typu I oraz typu II. Numer raportu, podobnie jak dla RAPORTU KOŃCA ZMIANY jest niezerowalny.

Poniżej przedstawiono przykład raportu SUMACYJNEGO I:

2 -	<p style="text-align: center;">ELZAB SA UL. KRUCZKOWSKIEGO 39 41-813 ZABRZE Tel: 0322722021 Fax: 0322722583 WWW.ELZAB.COM.PL NIP 648-000-02-55</p>	}	1	1- nagłówek (użytkownik kasy)																																		
	<p style="text-align: right;">dn.09r06.02 wydr.1005</p> <p style="text-align: center;">#NIEFISKALNY#</p>	}	3	2- data wydruku dokumentu 3- numer kolejny wydruku 4- nazwa raportu																																		
	<p style="text-align: center;">RAPORT SUMACYJNY OKRESOWY I</p>	}	4	5- numer raportu SUMACYJNEGO I																																		
	<p style="text-align: center;">NR 0003</p> <p>od 09r06.02 g.09:42 do 09r06.02 g.16:11</p>	}	5 6	6- okres z którego dane znajdują się na raporcie 7- dane o sprzedaży w okresie RAPORTU SUMACYJNEGO I (jak w raporcie końca zmiany opisanym w funkcji: KONIEC ZMIANY KASJERA w menu kasjera)																																		
	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr><td style="width: 80%;">IŁOŚĆ PARAGONÓW</td><td style="text-align: right;">107</td></tr> <tr><td>SPRZEDAŻ OGÓŁEM</td><td style="text-align: right;">2,172,79</td></tr> <tr><td>PRZYJĘTE OPAKOWANIA</td><td style="text-align: right;">2,28</td></tr> <tr><td>SPRZEDAŻ OPAKOWAŃ</td><td style="text-align: right;">28,50</td></tr> <tr><td>IŁOŚĆ ANULOW. POZYCJI</td><td style="text-align: right;">3</td></tr> <tr><td>KWOTA ANULOW. POZYCJI</td><td style="text-align: right;">5,07</td></tr> <tr><td>KWOTA ANULOW. RABATÓW</td><td style="text-align: right;">0,00</td></tr> <tr><td>KWOTA ANULOW. NARZUTÓW</td><td style="text-align: right;">0,00</td></tr> <tr><td>RABATÓW NA POZYCJE</td><td style="text-align: right;">1,70</td></tr> <tr><td>RABATÓW NA PARAGON</td><td style="text-align: right;">84,50</td></tr> <tr><td>NARZUTÓW NA POZYCJE</td><td style="text-align: right;">1,70</td></tr> <tr><td>NARZUTÓW NA PARAGON</td><td style="text-align: right;">17,07</td></tr> <tr><td>IŁOŚĆ ANUL. PARAGONÓW</td><td style="text-align: right;">7</td></tr> <tr><td>KWOTA ANUL. PARAGONÓW</td><td style="text-align: right;">89,57</td></tr> <tr><td>DOD. OTWARCIE SZUFLADY</td><td style="text-align: right;">0</td></tr> <tr><td>IL. POZ. Z KODU KRESK.</td><td style="text-align: right;">248</td></tr> <tr><td>IL. POZ. Z KŁAWIATURY</td><td style="text-align: right;">286</td></tr> </table>	IŁOŚĆ PARAGONÓW	107	SPRZEDAŻ OGÓŁEM	2,172,79	PRZYJĘTE OPAKOWANIA	2,28	SPRZEDAŻ OPAKOWAŃ	28,50	IŁOŚĆ ANULOW. POZYCJI	3	KWOTA ANULOW. POZYCJI	5,07	KWOTA ANULOW. RABATÓW	0,00	KWOTA ANULOW. NARZUTÓW	0,00	RABATÓW NA POZYCJE	1,70	RABATÓW NA PARAGON	84,50	NARZUTÓW NA POZYCJE	1,70	NARZUTÓW NA PARAGON	17,07	IŁOŚĆ ANUL. PARAGONÓW	7	KWOTA ANUL. PARAGONÓW	89,57	DOD. OTWARCIE SZUFLADY	0	IL. POZ. Z KODU KRESK.	248	IL. POZ. Z KŁAWIATURY	286	}	7	8- numer kasy (2 cyfry), numer kasjera (2 cyfry), nazwa kasjera 9- godzina wydruku dokumentu 10- cyfry numeru unikatowego
IŁOŚĆ PARAGONÓW	107																																					
SPRZEDAŻ OGÓŁEM	2,172,79																																					
PRZYJĘTE OPAKOWANIA	2,28																																					
SPRZEDAŻ OPAKOWAŃ	28,50																																					
IŁOŚĆ ANULOW. POZYCJI	3																																					
KWOTA ANULOW. POZYCJI	5,07																																					
KWOTA ANULOW. RABATÓW	0,00																																					
KWOTA ANULOW. NARZUTÓW	0,00																																					
RABATÓW NA POZYCJE	1,70																																					
RABATÓW NA PARAGON	84,50																																					
NARZUTÓW NA POZYCJE	1,70																																					
NARZUTÓW NA PARAGON	17,07																																					
IŁOŚĆ ANUL. PARAGONÓW	7																																					
KWOTA ANUL. PARAGONÓW	89,57																																					
DOD. OTWARCIE SZUFLADY	0																																					
IL. POZ. Z KODU KRESK.	248																																					
IL. POZ. Z KŁAWIATURY	286																																					
	<p style="text-align: center;">GOTÓWKA</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr><td style="width: 80%;">WPŁYWY ZE SPRZEDAŻY</td><td style="text-align: right;">2,022,52</td></tr> <tr><td>WPŁATY DO KASY</td><td style="text-align: right;">25,00</td></tr> <tr><td>RAZEM W SZUFLADZIE</td><td style="text-align: right;">2,047,52</td></tr> </table>	WPŁYWY ZE SPRZEDAŻY	2,022,52	WPŁATY DO KASY	25,00	RAZEM W SZUFLADZIE	2,047,52																															
WPŁYWY ZE SPRZEDAŻY	2,022,52																																					
WPŁATY DO KASY	25,00																																					
RAZEM W SZUFLADZIE	2,047,52																																					
	<p style="text-align: center;">KARTA</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr><td style="width: 80%;">WPŁYWY ZE SPRZEDAŻY</td><td style="text-align: right;">32,11</td></tr> <tr><td>RAZEM W SZUFLADZIE</td><td style="text-align: right;">32,11</td></tr> </table>	WPŁYWY ZE SPRZEDAŻY	32,11	RAZEM W SZUFLADZIE	32,11																																	
WPŁYWY ZE SPRZEDAŻY	32,11																																					
RAZEM W SZUFLADZIE	32,11																																					
	<p style="text-align: center;">GOTÓWKA EUR</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr><td style="width: 80%;">WPŁYWY ZE SPRZEDAŻY</td><td style="text-align: right;">30,93</td></tr> <tr><td>RÓWNOWARTOŚĆ W PLN</td><td style="text-align: right;">118,16</td></tr> <tr><td>W TYM WYMIANA NA PLN</td><td style="text-align: right;">18,45</td></tr> <tr><td>RAZEM W SZUFLADZIE</td><td style="text-align: right;">30,93</td></tr> </table>	WPŁYWY ZE SPRZEDAŻY	30,93	RÓWNOWARTOŚĆ W PLN	118,16	W TYM WYMIANA NA PLN	18,45	RAZEM W SZUFLADZIE	30,93																													
WPŁYWY ZE SPRZEDAŻY	30,93																																					
RÓWNOWARTOŚĆ W PLN	118,16																																					
W TYM WYMIANA NA PLN	18,45																																					
RAZEM W SZUFLADZIE	30,93																																					
8 -	<p style="text-align: center;">WYZEROWANO LICZNIKI #NIEFISKALNY#</p> <p>#0105 SZEF 16:11</p> <p style="text-align: center;">00000000</p>	}	9 10																																			

4 Menu RAPORTY NIEZERUJĄCE - adres 2 03 lub B C

4.1 Raport FINANSOWY PODATKOWY - adres 2 03 01 lub B C A

Funkcja służy do wydrukowania aktualnego stanu liczników fiskalnych. Pola drukowane w raporcie są identyczne z polami raportu dobowego fiskalnego z tym że wydrukowanie raportu finansowego nie powoduje wyzerowania tych liczników. Numer raportu finansowego jest zgodny z numerem kolejnego raportu dobowego (tego w którym bieżące liczniki zostaną uwzględnione).

Poniżej przedstawiono przykład raportu FINANSOWEGO PODATKOWEGO:

	ELZAB SA			
	UL. KRUCZKOWSKIEGO 39			
	41-813 ZABRZE			
	Te1: 0322722021 Fax: 0322722583			
	WWW.ELZAB.COM.PL			
	NIP 648-000-02-55			
2 -	dn.09r06.03	wydr.1010		
	#NIEFISKALNY#			
	RAPORT FINANSOWY PODATKOWY			
	PTU A	22,00%		
	PTU B	7,00%		
	PTU C	0,00%		
	PTU D	3,00%		
	G	ZW.PTU		
2 -	dn.09r06.03	nr rap. 0058		
	Sprzed. opod.PTU A	786,00		
	Sprzed. opod.PTU B	184,45		
	Sprzed. opod.PTU C	39,13		
	Sprzed. opod.PTU D	4,45		
	Sprzed. zwol.PTU G	1,49		
	Kwota PTU A	172,92		
	Kwota PTU B	12,91		
	Kwota PTU D	0,13		
	Łączna kwota PTU	185,96		
	Łączna należność	1.201,48		
	Waluta ewidencyjna	PLN		
	WARTOŚCI SUMOWANE NARASTAJĄCO			
	Kwota PTU A	1.353,21		
	Kwota PTU B	289,93		
	Kwota PTU D	57,05		
	Łączna należność	22.467,53		
	Ilość paragonów	19		
14 -	#0105 SZEFL	11:16		
	#NIEFISKALNY#			
	00000000			

- 1- nagłówek (użytkownik kasy)
- 2- data wydruku dokumentu
- 3- numer kolejny wydruku
- 4- nazwa raportu
- 5- stawki podatkowe
- 6- numer kolejny raportu dobowego
- 7- wartość sprzedaży w danej stawce podatkowej (bez podatku)
- 8- kwota podatku w danej stawce podatkowej
- 9- sumaryczna kwota podatku
- 10- sumaryczna kwota sprzedaży (z podatkiem)
- 11- waluta ewidencyjna
- 12- liczniki narastające podatku i łącznej należności
- 13- liczba paragonów
- 14- numer kasy (2 cyfry), numer kasjera (2 cyfry), nazwa kasjera
- 15- godzina wydruku dokumentu
- 16- cyfry numeru unikatowego

4.2 Raport SZCZEGÓŁOWY SPRZEDAŻY - adres 2 03 02 lub B C B

Umożliwia wydrukowanie raportu sprzedaży towarów w oparciu o niefiskalne liczniki sprzedaży (ilość i wartość sprzedaży). Na raporcie wyszczególnione są ilości i wartości sprzedaży każdego towaru.

Treść raportu jest identyczna z odpowiednim raportem zerującym z tą różnicą, że liczniki nie są zerowane oraz nie występuje linia WYZEROWANO LICZNIKI.

4.3 Raport ZWROTÓW OPAKOWAŃ - adres 2 03 03 lub B C C

Funkcja umożliwia wydrukowanie raportu zwrotów opakowań z podaniem ilości i wartości przyjętych opakowań zwrotnych.

Treść raportu jest identyczna z odpowiednim raportem zerującym z tą różnicą, że liczniki nie są zerowane oraz nie występuje linia WYZEROWANO LICZNIKI.

4.4 Raport SPRZEDAŻY WG GRUP - adres 2 03 04 lub B C D

Umożliwia wydrukowanie raportu sprzedaży według zdefiniowanych grup towarowych z podaniem wartości sprzedaży dla poszczególnych grup.

Treść raportu jest identyczna z odpowiednim raportem zerującym z tą różnicą, że liczniki nie są zerowane oraz nie występuje linia WYZEROWANO LICZNIKI.

4.5 Raport STANU KASY - adres 2 03 05 lub B C E

Funkcja drukuje dane o operacjach wykonanych przez kasjera, takich jak sprzedaż, przyjęte zwroty, rabaty, narzuty itd. oraz o uzyskanych ze sprzedaży kwotach. Zrealizowanie funkcji nie powoduje zamknięcia zmiany kasjera i wyzerowania liczników. Kasa nie pyta o stan poszczególnych płatności w szufladzie. Na wydruku pojawiają się tylko wartości w płatnościach obliczone przez kasę.

Treść raportu jest identyczna z odpowiednim raportem zerującym z tą różnicą, że liczniki nie są zerowane oraz nie występuje linia WYZEROWANO LICZNIKI.

4.6 Raport SUMACYJNY I i SUMACYJNY II - adres 2 03 06 lub B C F i 2 03 07 lub B C G

Funkcja pozwala na drukowanie informacji podobnych do zawartych na raportach kasjerskich (RAPORT ZAMKNIĘCIA ZMIANY oraz RAPORT STANU KASY). Zasadnicza różnica polega na tym że raporty SUMACYJNE można wykonywać z częstotliwością wybraną przez użytkownika kasy, w zależności od potrzeb rozliczania występujących w sklepie. Ponadto zawierają one sumę obrotów dla wszystkich kasjerów pracujących w tym okresie.

Treść raportu jest identyczna z odpowiednim raportem zerującym z tą różnicą, że liczniki nie są zerowane oraz nie występuje linia WYZEROWANO LICZNIKI.

4.7 Raport GODZINOWY AKTUALNY - adres 2 03 08 lub B C H

Funkcja umożliwia wydrukowanie raportu godzinowego z bieżącego dnia pracy kasy. W raporcie tym drukowane są dane z kolejnych godzin pracy kasy, czyli od pierwszej do ostatniej sprzedaży w danym dniu.

Poniżej przedstawiono przykład raportu GODZINOWEGO.

	ELZAB SA					
	UL. KRUCZKOWSKIEGO 39					
	41-813 ZABRZE					
	Tel: 0322722021 Fax: 0322722583					
	www.elzab.com.pl					
	NIP 648-000-02-55					
2 -	dn.09r06.03		wydr.1011			
	#NIEFISKALNY#					
	SPRZEDAŻ GODZINOWO					
	W DNIU: 09r06.03					
	od 09:00 do 09:59		19,00			
	POZYCJI 8 PARAGONÓW 5					
	od 10:00 do 10:59		10,00			
	POZYCJI 1 PARAGONÓW 1					
	RAZEM:		29,00			
	#NIEFISKALNY#					
7 -	#0105 SZEF		10:30			
	00000000					

1- nagłówek (użytkownik kasy)
2- data wydruku dokumentu
3- numer kolejny wydruku
4- nazwa raportu
5- zestawienie kolejnych godzin w których wystąpił obrót oraz wartość obrotu, ilość pozycji i paragonów dla danej godziny
6- razem obrót w danym dniu
7- numer kasy (2 cyfry), numer kasjera (2 cyfry), nazwa kasjera
8- godzina wydruku dokumentu
9- cyfry numeru unikatowego

Dane liczbowe na raportach godzinowych: aktualnym i poprzednim mogą zawierać lub nie, obrót opakowaniami zwrotnymi. O tym czy opakowania będą zaliczane do raportów godzinowych decyduje ustawienie kasy za pomocą programu komputerowego współpracującego z kasą. Pozycja "PARAGONÓW" oznacza liczbę paragonów i liczbę niefiskalnych wydruków przyjęcia lub sprzedaży opakowań, o ile nie wystąpiły one łącznie z paragonem.

Napis "POZYCJI" oznacza ilość pozycji sprzedaży na paragonach oraz pozycji sprzedaży i zwrotów opakowań.

4.8 Raport GODZINOWY POPRZEDNI - adres 2 03 09 lub B C I

Funkcja umożliwia wydrukowanie raportu godzinowego z poprzedniego dnia pracy kasy. Wydruk będzie analogiczny jak dla raportu godzinowego aktualnego.

4.9 Raport DANYCH O TOWARACH - adres 2 03 10 lub B C J

Funkcja umożliwia wydrukowanie danych o towarach z wyszczególnieniem m. in. numeru towaru (PLU), jego nazwy, stawki podatkowej, grupy towarowej, jednostki miary, kodu kreskowego, zdefiniowanej ilości miejsc po przecinku, informacji czy towar jest zablokowany, informacji czy towar jest opakowaniem oraz ceny. Wydrukowanie tego raportu wymaga podania numeru początkowego, tzn. towaru, od którego chcemy rozpocząć drukowanie danych.

PODAJ NUMER POCZĄTKOWY
TOWARU: 0000

Pojawia się napis:

Wpisanie numeru towaru i naciśnięcie klawisza rozpoczyna drukowanie.

Wydruk można zakończyć naciśnięciem dowolnego klawisza.

Poniżej przedstawiono przykład raportu:

```
ELZAB SA
UL. KRUCZKOWSKIEGO 39
41-813 ZABRZE
Tel: 0322722021 Fax: 0322722583
WWW.ELZAB.COM.PL
NIP 648-000-02-55
2 - dn.09r06.03 wydr.1012
  #NIEFISKALNY#
  DANE O TOWARACH
  -NR----NAZWA TOWARU----PTU-JEDN-GR-MP-B
  -WAGA- -RBT/NARZ- -ZM.CENA- -LISTA-
  --CENA-- --KOD KRESKOWY--OP-
0012 WODA MINERAL. 0.5L B litr 08 0 N
nr:1 N N N
0,79 9770137680994
0015 SOK POMARAŃCZOWY B litr 08 0 N
nr:1 N N N
2,45 5900045789364
0034 GRUSZKI B kg 06 3 N
nr:1 N T T
2,50 270001
0501 BUTELKA 0.5L C szt. 14 0 N
nr:1 N N N
0,49 ---- OP
  #NIEFISKALNY#
7 - #0105 SZEF 10:30
  00000000
```

- 1- nagłówek (użytkownik kasy)
- 2- data wydruku dokumentu
- 3- numer kolejny wydruku
- 4- nazwa raportu
- 5- legenda objaśniająca zawartość 3-liniowych danych o towarach:
  - NR numer towaru,
  - NAZWA TOWARU,
  - PTU stawka podatkowa,
  - JEDN jednostka miary,
  - GR grupa,
  - MP zdefiniowana ilość miejsc po przecinku,
  - B informacja czy towar jest zablokowany,
  - WAGA przypisanie towaru do wagi,
  - RBT/NARZ informacja czy towar jest wyłączony z rabatów i narzutów,
  - ZM.CENA informacja czy można zawsze wprowadzić cenę do towaru,
  - LISTA informacja czy towar znajduje się na liście podręcznej,
  - CENA
  - KOD KRESKOWY,
  - OP informacja czy towar jest opakowaniem,
- 6- dane o towarach w kasie,
- 7- numer kasy (2 cyfry), numer kasjera (2 cyfry), nazwa kasjera,
- 8- godzina wydruku dokumentu,
- 9- cyfry numeru unikatowego.

4.10 Menu RAPORTY OKRESOWE - adres 2 03 11 lub B C K

W menu tym znajdują się funkcje umożliwiające wydrukowanie raportów okresowych: szczegółowych, skróconych oraz historii kopii elektronicznej. Raporty szczegółowe są raportami fiskalnymi, a raporty skrócone i historia kopii są raportami нефiskalnymi. Sposób określenia okresu za który mają być wykonane raporty jest taki sam dla raportów szczegółowych i skróconych. Wydruki raportów szczegółowych i skróconych można wytworzyć określając zakres raportu na pięć różnych sposobów:

- miesięczny (raport obejmujący okres za podany zakończony miesiąc kalendarzowy),
- według dat (raport obejmujący okres pomiędzy podanymi datami raportów fiskalnych dobowych),
- według numerów (raport obejmujący okres pomiędzy podanymi numerami raportów fiskalnych dobowych),
- za miesiąc poprzedni (raport za miesiąc poprzedzający aktualny miesiąc),
- za miesiąc bieżący (od pierwszego dnia bieżącego miesiąca do dzisiaj).

Jeżeli w podanym okresie brak raportów fiskalnych dobowych, na wyświetlaczu pojawia się komunikat:

BRAK RAPORTÓW W OKRESIE
NACIŚNIJ DOWOLNY KLAWISZ

Wydruk raportu okresowego szczegółowego można przerwać w dowolnym momencie naciskając dowolny klawisz i odpowiadając na pytanie Tak.

CZY PRZERWAĆ WYDRUK ?
(T/N) N

Na wyświetlaczu pojawi się komunikat:

Twierdząca odpowiedź na pytanie spowoduje wydruk tekstu "WYDRUK PRZERWANY PRZEZ UŻYTKOWNIKA" oraz zakończenie raportu.

4.10.1 Menu RAPORT SZCZEGÓŁOWY - adres 2 03 11 1 lub B C K A

4.10.1.1 RAPORT SZCZEGÓŁOWY MIESIĘCZNY - adres 2 03 11 1 1 lub B C K A A

Funkcja umożliwia wydrukowanie raportu fiskalnego okresowego (szczegółowego) za zakończony miesiąc kalendarzowy. W raporcie drukowane są dane z raportów fiskalnych dobowych podanego miesiąca. Raport ten został wyróżniony nagłówkiem o treści: "RAPORT FISKALNY MIESIĘCZNY" wraz z miesiącem i rokiem którego dotyczy raport.

Po wybraniu funkcji wyświetli się:

PODAJ ROK I MIESIĄC
RR.MM

Określamy miesiąc, za jaki ma być wydrukowany raport wpisując

w kolejności ROK, MIESIĄC np.

0	9	0	1
#	\$	N	N
#	\$	U	V

Raport miesięczny można wydrukować tylko za zakończony miesiąc, na przykład raport miesięczny za marzec można wydrukować najwcześniej 1 kwietnia.

4.10.1.2 RAPORT SZCZEGÓŁOWY WEDŁUG DAT - adres 2 03 11 1 2 lub B C K A B

Funkcja umożliwia wydrukowanie raportu fiskalnego okresowego (szczegółowego). W raporcie drukowane są dane z raportów fiskalnych dobowych za okres między podaną początkową i końcową.

Po wybraniu funkcji wyświetli się:

PODAJ POZĄTKOWĄ DATĘ
RR.MM.DD

Wpisujemy datę początkową okresu, za jaki ma być wydrukowany raport,

w kolejności ROK, MIESIĄC, DZIEŃ np.

0	9	0	2	0	5
#	\$	N	N	#	\$
#	\$	W	.	#	\$
#	\$	S	S	#	\$

Na wyświetlaczu wyświetli się:

PODAJ KOŃCOWĄ DATĘ
RR.MM.DD

Następnie wpisujemy datę końcową okresu, za jaki ma być wydrukowany raport,

np.

0	9	0	2	0	7
#	\$	N	N	#	\$
#	\$	W	.	#	\$
#	\$	L	L	#	\$

Po wpisaniu, rozpoczyna się drukowanie raportu.

Jeżeli w okresie którego dotyczy raport wystąpiły zmiany stawek podatkowych, to w części łącznej raportu przy odpowiedniej kwocie PTU pojawia się znak "+" (plus). Przez zmianę stawki rozumie się przejście ze stawki liczbowej na inną stawkę liczbową (np. zmiana PTU C z 0,00% na 3,00%). Zmianą stawki nie jest przejście ze stawki liczbowej na stawkę rezerwową lub zwolnioną (oraz ze stawki rezerwowej lub zwolnionej na inną stawkę).

4.10.1.3 RAPORT SZCZEGÓŁOWY WEDŁUG NUMERÓW - adres 2 03 11 1 3 lub B C K A C

Funkcja umożliwia wydrukowanie raportu fiskalnego okresowego (szczegółowego). W raporcie drukowane są dane z raportów fiskalnych dobowych za okres obejmujący numery raportów dobowych, które należy podać.

Po wybraniu funkcji wyświetli się:

PODAJ NUMER POZĄTKOWY
0 0 0 0

Wpisujemy numer początkowy raportu fiskalnego dobowego, od którego ma być rozpoczęty wydruk

np. . Na wyświetlaczu wyświetli się:

PODAJ NUMER KOŃCOWY
0 0 0 0

Następnie wpisujemy końcowy numer raportu fiskalnego dobowego, np. i naciskamy klawisz .

Jeżeli numery wpisane są błędnie wyświetla się komunikat:

BŁĘDNE NUMERY RAPORTÓW
NACIŚNIJ DOWOLNY KLAWISZ

4.10.1.4 RAPORT SZCZEGÓŁOWY ZA MIESIĄC POPRZEDNI - adres 2 03 11 1 4 lub B C K A D

Funkcja umożliwia wydrukowanie raportu fiskalnego okresowego (szczegółowego) za poprzedni miesiąc. W raporcie drukowane są dane z raportów fiskalnych dobowych. Raport ten został wyróżniony nagłówkiem o treści: "RAPORT FISKALNY MIESIĘCZNY" wraz z miesiącem i rokiem którego dotyczy raport.

4.10.1.5 RAPORT SZCZEGÓŁOWY ZA MIESIĄC BIEŻĄCY - adres 2 03 11 1 5 lub B C K A E

Funkcja umożliwia wydrukowanie raportu fiskalnego okresowego (szczegółowego) za bieżący miesiąc, tzn. od pierwszego dnia bieżącego miesiąca do dzisiaj. W raporcie drukowane są dane z raportów fiskalnych dobowych. Raport ten został wyróżniony nagłówkiem o treści: "RAPORT FISKALNY OKRESOWY" wraz z zakresem dat którego dotyczy raport.

4.10.2 Menu RAPORT SKRÓCONY - adres 2 03 11 2 lub B C K B

4.10.2.1 RAPORT SKRÓCONY MIESIĘCZNY - adres 2 03 11 2 1 lub B C K B A

Funkcja umożliwia wydrukowanie нефiskalnego (skróconego) raportu okresowego zawierającego sumaryczne dane z raportów fiskalnych dobowych za miesiąc, który należy podać w sposób analogiczny jak w raporcie fiskalnym miesięcznym (patrz punkt 4.10.1.1).

W raporcie drukowane są podsumowania danych z raportów fiskalnych dobowych w podokresach obowiązywania danych stawek podatkowych, a następnie drukowane są dane łączne za cały okres raportu.

4.10.2.2 RAPORT SKRÓCONY WEDŁUG DAT - adres 2 03 11 2 2 lub B C K B B

Funkcja umożliwia wydrukowanie нефiskalnego (skróconego) okresowego. W raporcie drukowane są podsumowania danych z raportów fiskalnych dobowych w podokresach obowiązywania danych stawek podatkowych, a następnie drukowane są dane łączne za cały okres raportu.

Okres raportu należy podać analogicznie jak w punkcie 4.10.1.2.

4.10.2.3 RAPORT SKRÓCONY WEDŁUG NUMERÓW - adres 2 03 11 2 3 lub B C K B C

Funkcja umożliwia wydrukowanie нефiskalnego (skróconego) okresowego. W raporcie drukowane są podsumowania danych z raportów fiskalnych dobowych w podokresach obowiązywania danych stawek podatkowych, a następnie drukowane są dane łączne za cały okres raportu.

Okres raportu należy podać analogicznie jak w punkcie 4.10.1.3.

4.10.2.4 RAPORT SKRÓCONY ZA MIESIĄC POPRZEDNI - adres 2 03 11 2 4 lub B C K B D

Funkcja umożliwia wydrukowanie нефiskalnego (skróconego) okresowego za poprzedni miesiąc. W raporcie drukowane są podsumowania danych z raportów fiskalnych dobowych w podokresach obowiązywania danych stawek podatkowych, a następnie drukowane są dane łączne za cały okres raportu. Raport ten został wyróżniony nagłówkiem o treści: "RAPORT SKRÓCONY MIESIĘCZNY" wraz z miesiącem i rokiem którego dotyczy raport.

4.10.2.5 RAPORT SKRÓCONY ZA MIESIĄC BIEŻĄCY - adres 2 03 11 2 5 lub B C K B E

Funkcja umożliwia wydrukowanie нефiskalnego (skróconego) okresowego za bieżący miesiąc, tzn. od pierwszego dnia bieżącego miesiąca do dzisiaj. W raporcie drukowane są podsumowania danych z raportów fiskalnych dobowych w podokresach obowiązywania danych stawek podatkowych, a następnie drukowane są dane łączne za cały okres raportu. Raport ten został wyróżniony nagłówkiem o treści: "RAPORT SKRÓCONY OKRESOWY" wraz z zakresem dat którego dotyczy.

4.10.3 Menu HISTORIA KOPII ELEKTRONICZNEJ - adres 2 03 11 3 lub B C K C

4.10.3.1 RAPORT SUM WG DAT - adres 2 03 11 3 1 lub B C K C A

Funkcja umożliwia wydrukowanie raportu нефискального obejmującego informacje z raportów dobowych fiskalnych, dotyczące podpisów poszczególnych raportów, etykiety karty na której zostały zapisane kopie wydruków należące do tych raportów dobowych oraz łączne kwoty podatku, łączne należności, waluty ewidencyjne i ilości paragonów.

Okres raportu należy podać analogicznie jak w punkcie 4.10.1.2.

4.10.3.2 RAPORT SUM WG NUMERÓW - adres 2 03 11 3 2 lub B C K C B

Funkcja umożliwia wydrukowanie raportu нефискального obejmującego informacje z raportów dobowych fiskalnych, dotyczące podpisów poszczególnych raportów, etykiety karty na której zostały zapisane kopie wydruków należące do tych raportów dobowych oraz łączne kwoty podatku, łączne należności, waluty ewidencyjne i ilości paragonów.

Okres raportu należy podać analogicznie jak w punkcie 4.10.1.3.

4.10.3.3 RAPORT HISTORII KOPII - adres 2 03 11 3 3 lub B C K C C

Funkcja umożliwia wydruk informacji z pamięci fiskalnej, dotyczących etykiet kart na których były zapisywane kopie wydruków dla tej kasy. Raport podaje etykietę karty oraz zakres numerów i dat raportów fiskalnych dobowych, które były zapisywane na poszczególnych kartach. Można dzięki temu odnaleźć kartę która została już zamknięta (np. z powodu zapelnienia) a z której chcemy wydrukować kopie wydruków.

4.11 Raport KONFIGURACJI - adres 2 03 12 lub B C L

Raport konfiguracji kasy zawiera dane o wprowadzonych do pamięci kasy kasjerach, grupach towarowych, płatnościach, jednostkach miary oraz innych ustawieniach kasy. Może służyć kontroli jak kasa jest zaprogramowana. Można wybrać do wydruku raport o kasjerach i ich rodzajach lub pozostałe ustawienia.

4.12 Raport TOWARÓW NIEUŻYWANYCH - adres 2 03 13 lub B C M

Funkcja umożliwia wydruk raportu z informacją na temat tego od ilu dni towary nie były używane. Przez użycie towaru należy rozumieć jego sprzedaż lub zdefiniowanie (z klawiatury kasy lub komputera). Przez dni należy rozumieć ilość wykonanych raportów dobowych.

Po wybraniu funkcji wyświetli się:

WYDRUK TOWARÓW NIEUŻYWANYCH OD ILU DNI: 000

Jeżeli chcemy np. wiedzieć które towary były nieużywane od roku, wpisujemy . Na raporcie zostaną wydrukowane takie towary, zaczynając od towarów o najniższych numerach.

Poniżej przedstawiono przykład takiego wydruku.

	ELZAB SA				
	UL. KRUCZKOWSKIEGO 39				
	41-813 ZABRZE				
	Tel: 0322722021 Fax: 0322722583				
	WWW.ELZAB.COM.PL				
	NIP 648-000-02-55				
2 -	dn.09r06.03	wydr.1014			
	#NIEFISKALNY#				
	RAPORT TOWARÓW NIEUŻYWANYCH				
	0001 MCCHICKEN od: 0 dni				
	0002 WODA MINERAL. 0.5L od: 21 dni				
	0003 SOK JABŁKOWY od: 2 dni				
	0004 GRUSZKI od: 0 dni				
	0005 TRUSKAWKI od: 7 dni				
	WYDRUK PRZERWANY PRZEZ UŻYTKOWNIKA				
	#NIEFISKALNY#				
7 -	#0105 SZEFL	12:20			
	00000000				

- 1- nagłówek (użytkownik kasy)
- 2- data wydruku dokumentu
- 3- numer kolejny wydruku
- 4- nazwa raportu
- 5- informacje o nieużywanych towarach w kasie
- 6- komunikat o przerwaniu wydruku
- 7- numer kasy (2 cyfry), numer kasjera (2 cyfry), nazwa kasjera
- 8- godzina wydruku dokumentu
- 9- cyfry numeru unikatowego

4.13 Raport TOWARÓW STATYSTYCZNY - adres 2 03 14 lub B C N

Funkcja umożliwia wydruk raportu o ilości towarów zdefiniowanych w kasie z podziałem na towary nieużywane od tygodnia, miesiąca, trzech miesięcy, sześciu miesięcy lub roku. Informacja ta może być pomocna przy porządkowaniu bazy towarowej i usuwaniu zbędnych towarów.

Poniżej przedstawiono przykład takiego wydruku.

	ELZAB SA			
	UL. KRUCZKOWSKIEGO 39			
	41-813 ZABRZE			
	Tel: 0322722021 Fax: 0322722583			
	WWW.ELZAB.COM.PL			
	NIP 648-000-02-55			
2 -	dn.09r06.03	wydr.1013		
	#NIEFISKALNY#			
	RAPORT STATYSTYCZNY TOWARÓW			

	Towarów ogółem: 1525			

	W tym nieużywanych od:			
	365 i więcej dni	209 towarów	(14 %)	
	180 - 364 dni	96 towarów	(6 %)	
	90 - 179 dni	172 towarów	(11 %)	
	30 - 89 dni	204 towarów	(13 %)	
	7 - 29 dni	315 towarów	(21 %)	
	0 - 6 dni	529 towarów	(35 %)	
	#NIEFISKALNY#			
7 -	#0105 SZEf		12:15	
	00000000			

- 1- nagłówek (użytkownik kasy)
- 2- data wydruku dokumentu
- 3- numer kolejny wydruku
- 4- nazwa raportu
- 5- informacja o ilości zdefiniowanych towarów w kasie
- 6- informacje statystyczne dotyczące nieużywanych towarów
- 7- numer kasy (2 cyfry), numer kasjera (2 cyfry), nazwa kasjera
- 8- godzina wydruku dokumentu
- 9- cyfry numeru unikatowego

4.14 Menu RAPORTY Z KOPII ELEKTRONICZNEJ - adres 2 03 15 lub B C O

Menu zawiera funkcje pozwalające wydrukować na kasie kopie wydruków zapisane w pamięci podręcznej samej kasy oraz na karcie włożonej do kasy. Możliwy jest wydruk z karty która była używana w tej kasie lub z innej kasy tego samego typu, np. w celach kontrolnych. W menu znajduje się także funkcja pozwalająca wydrukować historię zapisów na karcie.

Korzystanie z funkcji drukowania z kopii elektronicznej jest możliwe tylko wtedy jeżeli kasa nie jest w trakcie weryfikacji karty microSD oraz nie jest w trakcie archiwizowania danych na kartę.

4.14.1 Menu WYDRUKI Z KOPII - adres 2 03 15 1 lub B C O A

Po wejściu do menu należy wybrać numer raportu fiskalnego dobowego, w zakresie którego chcemy dokonać wydruku kopii dokumentów zapisanych na karcie lub w pamięci podręcznej. Domyślnie kasa proponuje numer raportu do którego zostanie zaliczona aktualna sprzedaż, co pozwala wydrukować kopię ostatniego paragonu lub innego wydruku. Położenie numeru raportu dobowego pokazane jest w przykładzie raportu, patrz strona 40.

Po wybraniu raportu dobowego dostępne są następujące funkcje:

- **CAŁEJ DOBY**   Wydruk kopii wszystkich paragonów i innych wydruków należących do danej doby oraz raportu dobowego.
- **TYLKO RAPORT DOBOWY**   Wydruk kopii samego raportu dobowego.
- **POJEDYNCZY PARAGON**   Wydruk kopii pojedynczego paragonu fiskalnego z danego raportu dobowego. Kasa zapyta o numer paragonu do wydrukowania. Położenie numeru paragonu i numeru raportu dobowego pokazane są w przykładzie paragonu, patrz strona 91. Numer paragonu jest zerowany po raporcie fiskalnym dobowym – pierwszy paragon po raporcie ma numer jeden.
- **POJEDYNCZY WYDRUK**   Wydruk kopii pojedynczego wydruku (wydrukiem tym może być także paragon fiskalny i raport dobowy). Kasa zapyta o numer wydruku do wydrukowania. Każdy wydruk (z wyjątkiem np. raportów fiskalnych okresowych, które nie są zapisywane do kopii) ma numer umieszczony w linii pod numerem NIP, z prawej strony po skrócie: wyd.

4.14.2 Funkcja HISTORIA KOPII - adres 2 03 15 2 lub B C O B

Funkcja umożliwia wydruk informacji z karty (używanej na tej kasie lub innej kasie tego samego typu), dotyczących etykiet kart na których były zapisywane kopie wydruków dla tej karty. Raport podaje etykietę karty oraz zakres numerów i dat raportów fiskalnych dobowych, które były zapisywane na poszczególnych kartach.

Funkcja jest przydatna jeżeli na kasie były zapisywane dane z kopii elektronicznej na więcej niż jednej karcie, np. z powodu braku miejsca na karcie wystąpiła konieczność zamknięcia karty i zainicjowania nowej. Można dzięki temu odnaleźć etykietę karty która została już zamknięta (np. z powodu zapelnienia) a z której chcemy wydrukować kopie wydruków.

5 Funkcja WYŚWIETL SPRZEDAŻ - adres 2 04 lub B D

Funkcja umożliwia przeglądanie ilości i wartości sprzedaży, a dla opakowań zwrotnych dodatkowo ilości i wartości zwrotów dla poszczególnych towarów.

Po wybraniu funkcji wyświetli się:

0001 CUKIER KRYSZT. 1KG NR - NAZWA TOWARU
--

Wpisujemy numer towaru np. , wyświetli się:

0021 DROŻDŻÓWKA Z SEREM NR - NAZWA TOWARU
--

Po naciśnięciu wyświetla się:

SPRZEDAŻY: ILOŚĆ: 27 szt.

Kolejne naciśnięcie pokazuje:

SPRZEDAŻY: WARTOŚĆ: 35,10 PLN

Po następnym naciśnięciu możliwe jest wybranie następnego numeru towaru.

Jeżeli towar jest opakowaniem po następnym naciśnięciu pojawia się informacja o ilości i wartości przyjętych zwrotów opakowań.

Operację kończymy naciskając klawisz .

6 Menu USTAWIENIA - adres 2 05 lub B E

6.1 Funkcja WPROWADZANIE UŻYTKOWNIKA - adres 2 05 01 lub B E A

Funkcja umożliwia wprowadzenie danych użytkownika do pamięci kasy. Dane te będą drukowane w nagłówku każdego wydruku.

Po wybraniu funkcji wyświetla się:

WPROWADZENIE UŻYTKOWNIKA 1 NAZWA UŻYTKOWNIKA

Należy wtedy wybrać którą z pięciu linii nagłówka chcemy wprowadzać. Linie szóstą (z numerem NIP) wprowadza się w funkcjach serwisowych i nie może ona zostać zmieniona po fiskalizacji kasy.

Po naciśnięciu pojawia się:

ILE ZNAKÓW W LINII? 20 ALBO 40 (1/2) 2

W zależności od tego czy chcemy użyć znaków o podwójnej szerokości (w linii mieści się 20 znaków), czy znaków o normalnej szerokości (w linii mieści się 40 znaków) należy nacisnąć klawisz 1 lub 2. Pojawia się okno edycji nazwy użytkownika. Wpisanie nazwy użytkownika

i naciśnięcie klawisza powoduje pojawienie się:

CENTROWAĆ TEKST? (T/N) 1

Można wtedy zdecydować czy wprowadzony tekst ma zostać automatycznie wyrównany do środka.

WYDRUK O PODWÓJNEJ
WYSOKOŚCI ? (T/N) N

Następnie pojawia się pytanie:

Można wtedy zdecydować, czy linia ma być drukowana znakami o podwójnej wysokości.

Odpowiedź na powyższe pytanie powoduje zapisanie linii danych użytkownika. Analogicznie należy wprowadzić dane do pozostałych linii.

6.2 Funkcja NUMER KASY - adres 2 05 02 lub B E B

Funkcja służy do zapisu w kasie jej numeru, który jest drukowany w stopce każdego dokumentu umożliwiając identyfikację która kasa go wydrukowała oraz adresowanie przy współpracy z komputerem (z zakresu od 01 do 99). Jeżeli w systemie kasowym występuje więcej niż 99 kas to do identyfikacji należy użyć funkcji IDENTYFIKATOR KASY (str. 54).

Po wybraniu funkcji pojawia się komunikat, który umożliwia wpisanie numeru kasy:

NUMER KASY
#01

Po wpisaniu liczby następuje zapis do pamięci zasygnalizowany sygnałem dźwiękowym.
Fabryczne ustawienie to 01.

6.3 Menu KOMUNIKACJA Z PC - adres 2 05 03 lub B E C

W menu zgrupowane zostały funkcje związane z komunikacją kasy z komputerem. Aby ustawić parametry transmisji należy ustawić RODZAJ TRANSMISJI oraz SZYBKOŚĆ TRANSMISJI. Dla ustawionej transmisji przez modem należy skonfigurować ustawienia modemu.

6.3.1 Menu SZYBKOŚĆ TRANSMISJI - adres 2 05 03 1 lub B E C A

Funkcja umożliwia ustawienie szybkości transmisji z komputerem. Możliwy jest wybór jednej z czterech szybkości:

- 9600 bitów/s
- 19200 bitów/s
- 28800 bitów/s
- 57600 bitów/s

Ustawienie fabryczne to 9600 bitów/sekundę.

Po wybraniu funkcji wyświetla się napis:

SZYBKOŚĆ TRANSMISJI
1 9600 bitów/s

Zatwierdzamy aktualny wybór naciskając lub używając klawiszy: i zmieniamy prędkość. Ogólną zasadą jest stosowanie niższych prędkości transmisji dla dłuższych połączeń.

Prędkość 57600 bitów/s można stosować tylko przy bezpośrednim połączeniu kasy z komputerem.

6.3.2 Menu RODZAJ TRANSMISJI - adres 2 05 03 2 lub B E C B

Kasa może być podłączona do komputera: bezpośrednio lub za pomocą modemu.

Po wybraniu funkcji możliwy jest wybór rodzaju transmisji:

- 1 **BEZPOŚREDNIA**   Połączenie bezpośrednie (przez złącze PC)
- 2 **PRZEZ MODEM**   Połączenie przez zewnętrzny modem (przez złącze PC)

Jeżeli została ustawiona transmisja przez modem, to należy przejść do menu USTAWIENIA MODEMU (str. 55). W menu tym należy ustawić: typ modemu, liczbę dzwonek, a następnie zaprogramować modem.

6.3.3 Funkcja IDENTYFIKATOR KASY - adres 2 05 03 3 lub B E C C

Funkcja umożliwia identyfikację kasy przy współpracy z komputerem w dużych systemach kasowych (powyżej 99 kas).

Po wybraniu funkcji pojawia się komunikat, który umożliwia wpisanie nowego identyfikatora:

IDENTYFIKATOR KASY:
_0000000000000000

Możliwe jest wprowadzenie dowolnego ciągu znaków lub cyfr. By zatwierdzić zmianę, należy nacisnąć klawisz

6.3.4 Funkcja HASŁO DOSTĘPU DO KASY - adres 2 05 03 4 lub B E C D

Funkcja umożliwia zmianę hasła dostępu do kasy przy transmisji danych przez modem. Dzięki zabezpieczeniu hasłem osoby nieupoważnione nie mogą ani odczytywać ani modyfikować danych zawartych w kasie. Hasło dostępu może być również zmieniane zdalnie, przez program serwisowy.

Po wybraniu funkcji pojawia się komunikat, który umożliwia wpisanie nowego hasła:

HASŁO DOSTĘPU DO KASY:
_ELZABMOD

Możliwe jest wprowadzenie dowolnego ciągu znaków lub cyfr. By zatwierdzić zmianę, należy nacisnąć klawisz

Ustawienie domyślne: ELZABMOD.

6.3.5 Menu USTAWIENIA MODEMU - adres 2 05 03 5 lub B E C E

W menu zgrupowane zostały funkcje umożliwiające konfigurację i programowanie wstępne modemu. Poniżej przedstawiono jej kolejne kroki.

6.3.5.1 Funkcja LICZBA DZWONKÓW - adres 2 05 03 5 1 lub B E C E A

Funkcja określa po ilu sygnałach dzwonięcia modem odbierze połączenie przychodzące.

Po wybraniu funkcji pojawia się komunikat:

LICZBA DZWONKÓW:
3

Można wprowadzić cyfry z zakresu od 1 do 9. Np. po naciśnięciu klawisza modem będzie "podnosił słuchawkę" po 5 dzwonekach połączenia przychodzącego.

Ustawienie domyślne: 3.

6.3.5.2 Funkcja TYP MODEMU - adres 2 05 03 5 2 lub B E C E B

Funkcja umożliwia ustawienie typu modemu. Możliwy jest wybór jednej z trzech możliwości:

- **PSTN (ANALOGOWY)** Do kasy podłączony jest modem ASOTEL GVC-R21 (w ofercie ELZAB)
- **GSM** Do kasy podłączony jest modem Siemens TC35 terminal (w ofercie ELZAB)
- **UŻYTKOWNIKA** Inny modem

Parametr ten określa zestaw komend, które będą wysłane do modemu celem przygotowania go do współpracy z kasą. Przy wybraniu opcji RODZAJ TRANSMISJI PRZEZ MODEM (str. 54) kasa po każdym załączeniu zasilania wysyła do modemu ciąg instrukcji programujących. W przypadku modemów PSTN lub GSM komendy zostały na stałe wpisane do kasy. W przypadku modemu UŻYTKOWNIKA sporządzenie odpowiedniego zestawu komend pozostawione jest użytkownikowi lub serwisantowi. Zapis przygotowanego zestawu komend może odbyć się tylko przez interfejs szeregowy lub modem np. programem serwisowym.

Dla modemów GSM i UŻYTKOWNIKA (zdefiniowanego jako modem GSM) w trakcie ustawiania

typu modemu pojawi się dodatkowe pytanie o kod pin karty GSM:

PIN KARTY GSM:
_0000

Ustawienie domyślne: PSTN (analogowy).

6.3.5.3 Funkcja PROGRAMOWANIE MODEMU - adres 2 05 03 5 3 lub B E C E C

Wybranie tej funkcji powoduje programowanie modemu. Dzięki temu zawsze po włączeniu zasilania modem będzie gotowy do odbioru przychodzącego połączenia (będzie w trybie AutoAnswer).

PROGRAMOWANIE MODEMU
CZEKAJ ...

Po wybraniu funkcji pojawia się komunikat:

W przypadku prawidłowego zaprogramowania modemu po kilkunastu sekundach pojawi się komunikat:

ZAPROGRAMOWANO MODEM
NACIŚNIJ DOWOLNY KLAWISZ

W trakcie programowania mogą się pojawić komunikaty o błędzie:

- **WYBIERZ TRANSMISJĘ PRZEZ MODEM** Próba programowania modemu gdy nie wybrano rodzaju transmisji przez modem.
- **ZESTAWIONE POŁĄCZENIE PRZEZ MODEM** Próba programowania modemu w trakcie zestawionego połączenia między modemami.
- **BRAK KONFIGURACJI MODEMU UŻYTKOWNIKA** Ustawiony typ modemu użytkownika, dla którego brakuje zestawu komend (nie przesłano ich z komputera lub zostały skasowane).
Kasa nie może zainicjować modemu. Należy sprawdzić czy wybrano właściwy typ modemu, czy modem jest włączony i połączony przewodem z kasą. Jeżeli wybrano modem użytkownika sprawdzić zestaw komend dla tego modemu.
- **NIE WYKRYTO MODEMU**
- **WYSTĄPIŁ BŁĄD NR: XX** Błąd w trakcie programowania modemu (XX wskazuje nr błędnej komendy). Przyczyną jest nieprawidłowy zestaw komend.

6.4 Funkcja UŻYCIE KASJERÓW - adres 2 05 04 lub B E D

Funkcja umożliwi wybór czy po włączeniu kasy ma być automatycznie włączony kasjer SZEFE, któremu zostaną przypisane uprawnienia administratora. Możliwość wyłączenia kasjerów jest użyteczna jeżeli kasa jest np. obsługiwana tylko przez jedną osobę.

Po wybraniu pojawia się napis:

CZY KASJERZY SĄ
UŻYWKANI ? (T/N) I

Fabryczne ustawienie to Tak.

6.5 Funkcja CZAS WYŁĄCZENIA KASY - adres 2 05 05 lub B E E

Funkcja pozwala ustalić czas po jakim (przy braku aktywności) kasa wyłączy się, jeżeli pracuje na wewnętrznym akumulatorze a klawiatura, waga i czytnik kodów kreskowych nie są używane. Można ustawić czas w zakresie 1 do 120 minut.

Po wybraniu wyświetla się:

PODAJ CZAS WYŁĄCZENIA
KASY (min): 015

Należy wpisać czas za pomocą klawiszy cyfrowych. Fabryczne ustawienie to 15 minut.

6.6 Funkcja ZMIANY TYLKO NA KOPII - adres 2 05 06 lub B E F

Funkcja umożliwi włączenie raportowania zmian w bazie towarowej wyłącznie na kopii elektronicznej w celu zmniejszenia zużycia papieru i przyspieszenia samej operacji.

Po wybraniu wyświetla się:

RAPORTY ZMIAN TOWARÓW
TYLKO NA KOPII ? (T/N) I

Fabryczne ustawienie to raportowanie zmian towarów tylko na kopii.

6.7 Funkcja KLAWISZ PODWÓJNE ZERO - adres 2 05 07 lub B E G

Funkcja pozwala ustalić czy klawisz ma działać jako dwa zera czy pozostać nieaktywnym.

Po wybraniu wyświetla się:

KLAWISZ PODWÓJNEGO ZERA
AKTYWNY ? (T/N) I

Fabryczne ustawienie to klawisz aktywny.

6.8 Menu USTAWIENIA WALUT - adres 2 05 08 lub B E H

6.8.1 Funkcja NAZWY I KURSY WALUT - adres 2 05 08 1 lub B E H A

Funkcja umożliwi zdefiniowanie ośmiu walutowych form płatności (posiadających kurs wymiany).

Po wybraniu funkcji pojawi się:

01 EUR
WYBIERZ WALUTĘ

Należy wybrać klawiszami i walutę do zdefiniowania i zatwierdzić wybór klawiszem .

Pojawi się pytanie o kurs wymiany w stosunku do zł, np.:

WPROWADŹ KURS WYMIANY:
00046014

Jeżeli chcemy wprowadzić np. kurs wymiany 1 euro = 4,6014 zł należy wprowadzić kurs 00046014, a jako pozycję przecinka podać 4 (miejsce przecinka liczone od prawej strony).

Po naciśnięciu pojawi się:

WPROWADŹ PRZECINEK:
4

Następnie wprowadzić należy nazwę tej waluty:

NAZWA WALUTY
EUR

Zaleca się wprowadzić dla waluty Euro skrót EUR a dla dolara amerykańskiego skrót USD bo wtedy kasa wyświetlać będzie kwotę sumy do zapłaty w drugiej walucie na wyświetlaczu klienta.

Jeżeli płatność walutowa nie ma być używana, należy wprowadzić kurs wymiany równy 00000000.

6.8.2 Funkcja RESZTA W WALUCIE - adres 2 05 08 2 lub B E H B

Funkcja umożliwia wybranie, czy reszta w paragonie ma być wypłacana w walucie podstawowej (złotych lub euro po zmianie waluty), czy w ostatniej wprowadzonej walucie na paragonie (odpowiednio: podstawowej lub jednej z dodatkowych). Funkcja ma znaczenie tylko jeżeli na paragonie użyto płatności walutowych i wystąpiła reszta.

Po wybraniu wyświetla się:

RESZTA WYDANA W OSTATNIO
WPROWADZ. WALUCIE ? (T/N) N

Fabryczne ustawienie to Nie, czyli wydawanie reszty zawsze w walucie podstawowej.

6.8.3 Funkcja WYDRUK RÓWNOWARTOŚCI - adres 2 05 08 3 lub B E H C

Funkcja włączenia wydruku na paragonie równowartości sumy paragonu w euro jeżeli złoty jest walutą podstawową, lub równowartości w złotych jeżeli to euro jest walutą podstawową. Po jej włączeniu po logo fiskalnym będzie drukowana nazwa i kurs waluty oraz kwota równowartości. Funkcja ta może zostać użyta np. w okresie przed przejściem na euro do wydrukowania jaka będzie wartość paragonu w nowej walucie.

Po wybraniu wyświetla się:

DRUKOWAĆ RÓWNOWARTOŚĆ
SUMY PARAGONU ? (T/N) N

Jeżeli zostanie wybrana odpowiedź Tak, to pojawi się możliwość wprowadzenia kursu wymiany euro/złoty.

Fabryczne ustawienie to Nie.

6.8.4 Funkcja DEFINICJA WALUTY EWIDENCYJNEJ - adres 2 05 08 4 lub B E H D

Funkcja pozwala zdefiniować, kiedy i na jaką walutę zostanie zmieniona waluta podstawowa w kasie, np. zmiana ze złotych na euro.

Po wybraniu wyświetla się:

DATA ZMIANY WALUTY
2000r00.00 00:00

Fabrycznie ustawiona jest data 2000.00.00 godzina 00:00 co oznacza, że nie ma zdefiniowanej zmiany waluty. Jeżeli data i czas są już znane, to należy je wprowadzić, np. 1 stycznia 2014, godzina 00:00 należy wprowadzić tak:

Po wprowadzeniu, data i czas zostaną wyświetlone ponownie z celu ich zatwierdzenia. Jeżeli są prawidłowe należy

zatwierdzić je klawiszem . Jeżeli są błędne należy nacisnąć . Po zatwierdzeniu pojawi się pytanie o nazwę przyszłej waluty.

Należy ją podać wpisując np. EUR i zatwierdzić:

NAZWA WALUTY
EUR

Następnie pojawi się pytanie o przeliczenie cen:

PRZELICZYĆ CENY TOWARÓW
PODCZAS ZMIANY ? (T/N) N

Jeżeli kasa ma samodzielnie przeliczyć ceny towarów wg kursu zdefiniowanego w kasie, należy wybrać Tak. Jeżeli ceny towarów zostaną przeliczone i przesłane przez oprogramowanie działające na podłączonym komputerze albo ręcznie przez użytkownika, należy wybrać Nie.

Jeżeli wybrano przeliczenie, to kasa umożliwi wybór waluty, której kurs zostanie użyty do przeliczenia.

Następnie pojawi się pytanie o zerowanie liczników sprzedaży:

SKASOWAĆ NIEFISK. LICZNIK
PODCZAS ZMIANY ? (T/N) N

Zaleca się wybranie Tak. Wtedy przed zmianą waluty należy dokonać na kasie rozliczenia sprzedaży i kasjerów w starej walucie przez wydruk odpowiednich raportów lub przez odczyt z komputera. Po przejściu na nową walutę wszystkie liczniki niefiskalne związane ze sprzedażą, zwrotami opakowań, grupami, liczniki sprzedaży dla kasjerów itd. zostaną wyzerowane. Jeżeli jednak liczniki nie mają zostać skasowane, należy wybrać Nie.

6.8.5 Funkcja ZMIANA WALUTY EWIDENCYJNEJ - adres 2 05 08 5 lub B E H E

W dniu i o godzinie przejścia na nową walutę, jeżeli kasa jest po wykonaniu raportu fiskalnego dobowego, przy pierwszej próbie rozpoczęcia paragonu kasa wydrukuję informację o treści: **ZMIANA WALUTY PROSZĘ WYKONAĆ CZYNNOŚCI WG INSTRUKCJI OBSŁUGI**. Do czasu zmiany waluty w kasie dalsza sprzedaż nie będzie możliwa i każda próba wystawiania paragonu będzie powodowała wydruk powyższej informacji. **W przypadku jeżeli użytkownik nie zamierza jeszcze przejść na nową walutę (np. data była wprowadzona błędnie) należy zmienić datę w definicji waluty ewidencyjnej.**

W celu przełączenia kasy na nową walutę należy wykonać następujące czynności:

- Wykonać raport fiskalny dobowy (jeżeli nie został wykonany po ostatniej sprzedaży).
- Jeżeli kasa współpracuje z komputerem i programem magazynowym na nim działającym, należy wykonać odczyt danych o sprzedaży z kasy. Jeżeli program magazynowy dysponuje opcją przeliczania i zmiany cen w kasach (z cen w złotych na ceny w euro), należy jej użyć (patrz opcje przy definiowaniu waluty w poprzednim punkcie).
- Jeżeli przy definiowaniu waluty nie wybrano kasowania niefiskalnych liczników:
  - Wykonać raport szczegółowy sprzedaży i raport zwrotów opakowań z zerowaniem liczników.
  - Wykonać raport sprzedaży wg grup z zerowaniem liczników.
  - Wykonać obydwa raporty sumacyjne z zerowaniem liczników.
  - Wykonać raporty zamknięcia zmian kasjerów w celu ich rozliczenia.
- Jeżeli nie wykonano zmiany cen za pomocą programu magazynowego i nie wybrano opcji przeliczenia cen przez kasę podczas definiowania waluty (patrz poprzedni punkt), należy je przeliczyć i zmienić za pomocą funkcji ZMIANA CEN TOWARÓW w kasie.

Po wykonaniu tych operacji na kasie jest rozliczony okres sprzedaży w bieżącej walucie. Użytkownik teraz powinien przejść do funkcji ZMIANA WALUTY EWIDENCYJNEJ.

Pojawi się teraz pytanie:

CZY ROZLICZONO JUŻ OKRES
POPRIEDZIEJ WALUTY ? N

Aby kontynuować należy odpowiedzieć Tak.

Pojawi się następnie pytanie:

CZY PRZERWAĆ OPERACJĘ
ZMIANY WALUTY (T/N) T

Należy odpowiedzieć Nie aby kontynuować zmianę.

Następnie wykona się operacja przeliczenia cen i zerowania (o ile wybrano te opcje przy definiowaniu waluty) oraz operacja zmiany waluty, a następnie wydrukuję raport z tej operacji. **Nie należy w tym czasie kasy wyłączać.**

Uwaga: Jeżeli kasa ma przyjmować inne waluty (np. złotych), należy w funkcji NAZWY I KURSY WALUT zdefiniować kursy i nazwy tych walut, ponieważ dotychczasowe ustawienia zostaną usunięte.

6.9 Menu USTAWIENIA WAGI - adres 2 05 09 lub B E I

Ta grupa funkcji pozwala zmienić ustawienia związane z wagami podłączonymi do kasy.

6.9.1 Funkcja TYP WAGI - adres 2 05 09 1 lub B E I A

Funkcja służy do wyboru typu podłączonej do kasy wagi.

Po wybraniu pojawi się:

TYP WAGI
1 ELZAB PRIMA/PRIMA K

Możliwe jest wybranie wagi lub wag podłączonych do kasy. Można podać numer typu wagi lub przeglądać je

klawiszami i . Po wybraniu z menu właściwego typu wagi potwierdzamy klawiszem (wybieramy typ wagi zgodnie z wagą podłączoną do kasy).

W Rozdziale 2 załączono wykaz wag oraz informacje o ich podłączeniu i obsłudze.

Fabryczne ustawienie to waga nr 1.

6.9.2 Funkcja SYSTEM WAG PRIMA - adres 2 05 09 2 lub B E I B

Funkcja służy do określenia czy kasa obsługuje system wag Prima, podłączony przez ROZDZIELACZ WAG (kod wyrobu 01613). Jeżeli system ten jest podłączony, możliwe jest ważenie np. wędlin na wadze numer 1 a mięsa na wadze nr 2. Kasa automatycznie zapyta o masę towaru właściwą wagę, w zależności od tego który towar został wybrany.

Po wybraniu funkcji wyświetla się:

PODŁĄCZONY SYSTEM WAG
PRIMA ? (T/N) N

Wpisanie Tak lub Nie spowoduje zapisanie wybranej wartości, potwierdzone sygnałem dźwiękowym.

Adresy wag ustawia się w wagach Prima zgodnie z instrukcją obsługi wagi.

Towary przypisuje się do wag podczas definiowania towarów, przy czym system wag Prima musi zostać wcześniej włączony. Fabryczne ustawienie to Nie.

6.9.3 Funkcja WPROWADZANIE WAGI - adres 2 05 09 3 lub B E I C

Funkcja umożliwia zablokowanie wprowadzania ilości towaru z klawiatury kasy dla towarów, które mają zdefiniowane 3 miejsca po przecinku. Ich sprzedaż jest możliwa tylko przez odczytanie wyniku ważenia z podłączonej wagi. Zapobiega to np. pomyłce przy ręcznym przepisywaniu wyniku z wagi.

Po wybraniu funkcji wyświetli się:

BLOKADA WPROWADZ. WAGI Z
KLAWIATURY KASY ? (T/N) N

Fabryczne ustawienie to Nie, co oznacza że zawsze można wprowadzić ilość dla wszystkich towarów.

6.9.4 Funkcja BLOKADA WPROWADZANIA Z WAGI - adres 2 05 09 4 lub B E I D

Funkcja służy do zablokowania możliwości przesyłania wagi towaru przez naciśnięcie przycisku na wadze. Odczyt wagi jest wtedy możliwy tylko przez naciśnięcie klawisza na kasie. Jest to użyteczne w przypadku gdy jedna waga jest podłączona do kilku kas. W takim przypadku wynik zostanie przyjęty tylko przez tą kasę, która wysłała pytanie.

Po wybraniu wyświetla się:

BLOKADA WPROWADZ. WAGI Z
KLAW. NA WADZE ? (T/N) N

Fabryczne ustawienie to Nie.

6.9.5 Funkcja SPOSÓB DOWAŻANIA - adres 2 05 09 5 lub B E I E

Funkcja wyboru sposobu obsługi wagi za pomocą klawiatury kasy. Kasa obsługuje dwie funkcje dotyczące wagi: odczyt bieżącej, stabilnej wagi i tzw. doważanie. Podczas doważania kasa wyświetla w sposób ciągły wagę towaru i odpowiadającą mu wartość, co umożliwia np. sprzedaż towaru za określoną kwotę.

Po wybraniu wyświetla się:

SPOSÓB DOWAŻANIA
3 UKŁAD: <- / ->

Można wybrać jedną z możliwości układu klawiszy obsługujących wagę:

UKŁAD: <- / NAZWA

klawisz   służy do obsługi odczytu, a klawisz

   do obsługi doważania.

UKŁAD: NAZWA / ←

klawisz   0 6 służy do obsługi odczytu, a klawisz   do obsługi dowożenia.

UKŁAD: ← / →

klawisz   służy do obsługi odczytu, a klawisz   do obsługi dowożenia.

Fabryczne ustawienie to UKŁAD: ← / →.

6.10 Menu USTAWIENIA KODÓW KRESKOWYCH - adres 2 05 10 lub B E J

Ta grupa funkcji pozwala zmienić ustawienia związane z obsługą kodów kreskowych.

6.10.1 Funkcja PRZEDROSTKI KODÓW KRESKOWYCH - adres 2 05 10 1 lub B E J A

Funkcja dotyczy kodów kreskowych zawierających ilość lub cenę (wartość) danego towaru. Po wybraniu funkcji pojawiają się (pisane obok siebie) dwucyfrowe przedrostki kodów. Możliwe jest zdefiniowanie do trzech par przedrostków dla każdego rodzaju kodów. Na pierwszym znaku pojawi się migający kursor.

Zmianę położenia kursora uzyskujemy klawiszami   i , natomiast klawisz powoduje przejście kursora do przedrostków dla kodów z ceną.

Dla kodów zawierających ilość zalecane wartości to 27 oraz 29.

Dla kodów zawierających cenę zalecane wartości to 23 oraz 24.

Z ILOŚCIĄ	Z CENĄ
*2729 *	*2324 *

Skasowanie danego przedrostka uzyskujemy przez wpisanie w jego miejsce dwóch spacji.

Klawiszem potwierdzamy wprowadzone przedrostki. Klawiszem rezygnujemy ze zmian.

Fabryczne ustawienia to 27 29 i 23 24.

6.10.2 Funkcja CYFRA KONTROLNA - adres 2 05 10 2 lub B E J B

Funkcja umożliwia włączenie kontroli wewnętrznej cyfry kontrolnej dla kodów z ilością i wartością (patrz Rozdział 8 str. 99). Jeżeli wszystkie towary z kodami kreskowymi zawierającymi ilość i wartość, posiadają zgodnie z normą wliczaną wewnętrzną cyfrę kontrolną, to zaleca się ustawienie na Tak.

Po wybraniu wyświetli się:

KONTROLA SUMY DLA KODÓW WEWNĘTRZNYCH ? (T/N) <u>N</u>
--

Fabryczne ustawienia to Nie.

6.10.3 Funkcja DŁUGOŚĆ KODÓW Z CENĄ/WAGĄ – adres 2 05 10 3 lub B E J C

Funkcja umożliwia wybór czy kasa ma interpretować kody kreskowe zawierające ilość lub wartość jako zawierające sześć albo siedem cyfr numeru identyfikacyjnego towaru. Fabryczne ustawienie to sześć cyfr. Opcję tą należy ustawić zależnie od możliwości wagi etykietującej, z kodami której ma pracować kasa. Do pracy z wagą etykietującą ELZAB Eta-Prima zaleca się ustawienie 6-ciu cyfr.

Uwaga: *Sprawdzanie dodatkowej sumy kontrolnej dla kodu kreskowego z ilością lub wartością jest możliwe tylko w przypadku, jeżeli wybrano ustawienie sześć cyfr.*

6.10.4 Funkcja KOD KRESKOWY NA PARAGON – adres 2 05 10 4 lub B E J D

Funkcja umożliwia wydrukowanie cyfr kodu kreskowego na paragonie. Są one drukowane nad pozycją sprzedaży której dotyczą (czcionką o zmniejszonej wysokości znaku) w przypadku jeśli towar został sprzedany przy użyciu czytnika kodów kreskowych lub kod kreskowy został wpisany ręcznie. Jeżeli towar został wybrany w inny sposób a opcja jest włączona, drukowany jest numer towaru.

Po wybraniu wyświetla się:

DRUKOWAĆ KOD KRESKOWY NA PARAGONIE ? (T/N) <u>N</u>
--

Fabryczne ustawienie to Nie.

6.11 Menu USTAWIENIA PARAGONU – adres 2 05 11 lub B E K

Ta grupa funkcji pozwala zmienić ustawienia związane z paragonem i sprzedażą.

6.11.1 Funkcja TRYB KOMPUTEROWY – adres 2 05 11 01 lub B E K A

Funkcja służy do przełączenia sposobu sprzedaży na kasie (patrz Rozdział 7).

Po wybraniu wyświetla się:
Fabryczne ustawienie to Tak.

TRYB KOMPUTEROWY
SPRZEDAŻY ? (T/N) T

6.11.2 Funkcja KOLEJNOŚĆ WYBORU – adres 2 05 11 02 lub B E K B

Funkcja służy do wyboru, w jaki sposób mają być traktowane cyfry wprowadzane podczas sprzedaży. W zależności od ustawień, mogą zostać potraktowane jako numer towaru albo jako kod kreskowy. Można w ten sposób zdecydować w jaki sposób mają pracować kasjerzy, np. wyłącznie za pomocą kodów kreskowych w celu uniknięcia pomyłek w wyborze towarów.

Po wybraniu wyświetla się:

KOLEJNOŚĆ WYBORU TOWARU
1 NUMER, KOD KRESKOWY

Do wyboru są następujące możliwości:

NUMER, KOD KRESKOWY Wprowadzane cyfry domyślnie będą traktowane jako numer towaru. Jeżeli ma zostać wprowadzony kod kreskowy, należy najpierw nacisnąć klawisz . Ta opcja jest ustawiona fabrycznie.

KOD KRESKOWY, NUMER Wprowadzane cyfry domyślnie będą traktowane jako kod kreskowy. Jeżeli ma zostać wprowadzony numer towaru, należy najpierw nacisnąć klawisz .

TYLKO NUMER TOWARU Wprowadzane cyfry domyślnie będą traktowane jako numer towaru. Nie ma możliwości wyboru towaru wg kodu kreskowego.

TYLKO KOD KRESKOWY Wprowadzane cyfry domyślnie będą traktowane jako kod kreskowy. Nie ma możliwości wyboru towaru wg numeru. Podczas sprzedaży nie można też używać strzałek do wyboru towaru poprzedniego lub następnego.

6.11.3 Funkcja SPRZEDAŻ WG NAZWY - adres 2 05 11 03 lub B E K C

Funkcja umożliwia wyłączenie podczas sprzedaży możliwości wyszukiwania towarów według nazwy. Można w ten sposób w celu uniknięcia pomyłek, wymusić sprzedaż towarów np. tylko wg kodów kreskowych jeżeli nazwy są bardzo podobne.

Po wybraniu funkcji wyświetla się:

SPRZEDAŻ WG NAZWY TOWA-
RU DOZWOLONA ? (T/N) T

Fabryczne ustawienie to Tak.

6.11.4 Funkcja ZMIENNA CENA - adres 2 05 11 04 lub B E K D

Funkcja umożliwia tymczasową zmianę ceny podczas wystawiania paragonu. Ustawienie dotyczy wszystkich towarów.

Po wybraniu funkcji wyświetla się:

SPRZEDAŻ ZE ZMIENNĄ CENĄ
DOZWOLONA ? (T/N) T

Fabryczne ustawienie to Tak.

6.11.5 Funkcja DRUKOWANIE JEDNOSTEK - adres 2 05 11 05 lub B E K E

Funkcja umożliwia drukowanie jednostek miary po cyfrach ilości w pozycji paragonowej.

Po wybraniu wyświetla się:

JEDNOSTKI NA PARAGONIE
WŁĄCZONE ? (T/N) N

Fabryczne ustawienie to Nie.

6.11.6 Funkcja WPROWADZANIE KWOT - adres 2 05 11 06 lub B E K F

Funkcja pozwala ustalić sposób wprowadzania kwot (dotyczy wszystkich miejsc wprowadzania kwot, cen itp.). Możliwe jest wprowadzanie kwot w złotych tzn. z przecinkiem lub w groszach tzn. bez przecinka.

Np.: 2,5 naciskamy (gdy z przecinkiem) lub 250 (gdy bez przecinka).

Po wybraniu wyświetli się:

WPROWADZANIE KWOT BEZ
PRZECINKA ? (T/N) N

Fabryczne ustawienie to Nie.

6.11.7 Menu RABATY I NARZUTY - adres 2 05 11 07 lub B E K G

Ta grupa funkcji pozwala zmienić ustawienia związane z udzielaniem rabatów i narzutów.

6.11.7.1 Funkcja MAKSYMALNY RABAT - adres 2 05 11 07 1 lub B E K G A

Funkcja umożliwi ustalenie maksymalnego poziomu rabatu, który jest możliwy do wprowadzenia przez kasjera podczas wystawiania paragonu. Funkcja nie dotyczy rabatu udzielanego za pomocą zdefiniowanych klawiszy z określonym procentem rabatu. Rabaty udzielane kwotowo w celu sprawdzenia maksymalnego poziomu są przeliczane na procent rabatu.

Po wybraniu funkcji wyświetli się napis:

PODAJ MAKSYMALNY
RABAT: 010%

Fabryczne ustawienie to 10%.

6.11.7.2 Funkcja MAKSYMALNY NARZUT - adres 2 05 11 07 2 lub B E K G B

Funkcja umożliwi ustalenie maksymalnego poziomu narzutu, który jest możliwy do wprowadzenia przez kasjera podczas wystawiania paragonu. Funkcja nie dotyczy narzutu udzielanego za pomocą zdefiniowanych klawiszy z określonym procentem narzutu. Narzuty udzielane kwotowo w celu sprawdzenia maksymalnego poziomu są przeliczane na procent narzutu.

Po wybraniu funkcji pojawia się napis:

PODAJ MAKSYMALNY
NARZUT: 010%

Fabryczne ustawienie to 10%.

6.11.7.3 Funkcja RABAT/NARZUT SPECJALNY - adres 2 05 11 07 3 lub B E K G C

Funkcja dotyczy udzielania rabatów i narzutów na towary z grup towarowych 15 oraz 90 do 99. Ustawienie opcji na Tak powoduje, że towary które zdefiniowano jako należące do grup numer 15 oraz 90 do 99 nie będą objęte rabatem/narzutem na pozycję i na cały paragon. Może to mieć zastosowanie np. dla towarów z akcją lub takich na które nie chcemy udzielać rabatów i narzutów.

Po wybraniu funkcji pojawi się pytanie:

TOWARY GR. SPEC. NIE PODL.
RABAT. I NARZUT. ? (T/N) N

Fabryczne ustawienie to Nie.

6.11.7.4 Funkcja KWOTOWY NA POZYCJĘ - adres 2 05 11 07 4 lub B E K G D

Funkcja dotyczy udzielania rabatów/narzutów kwotowych na pozycję sprzedaży. Ustawienie opcji na Tak powoduje, że możliwe jest udzielanie rabatów/narzutów kwotowych na pojedynczą pozycję sprzedaży.

Po wybraniu funkcji pojawi się pytanie:

KWOTOWY NA POZYCJĘ
DOZWOLONY ? (T/N) I

Fabryczne ustawienie to Tak.

6.11.7.5 Funkcja KWOTOWY NA PARAGON - adres 2 05 11 07 5 lub B E K G E

Funkcja dotyczy udzielania rabatów/narzutów kwotowych na cały paragon. Ustawienie opcji na Tak powoduje, że możliwe jest udzielanie rabatów/narzutów kwotowych na cały paragon.

Po wybraniu funkcji pojawi się pytanie:

KWOTOWY NA PARAGON
DOZWOLONY ? (T/N) I

Fabryczne ustawienie to Tak.

6.11.7.6 Funkcja OGRANICZENIE RABATU - adres 2 05 11 07 6 lub B E K G F

Funkcja służy do globalnego ograniczenia wysokości udzielanych rabatów. Opis działania podano w Rozdziale 8.

Po wybraniu funkcji wyświetli się:

PODAJ OGRANICZENIE
SUMY RABATU: 100%

Fabryczne ustawienie: 100%, oznacza że ograniczenie jest nieaktywne.

6.11.7.7 Funkcja OGRANICZENIE NARZUTU - adres 2 05 11 07 7 lub B E K G G

Funkcja służy do globalnego ograniczenia wysokości udzielanych narzutów. Opis działania podano w Rozdziale 8.

Po wybraniu funkcji wyświetli się:

PODAJ OGRANICZENIE
SUMY NARZUTU: 100%

Fabryczne ustawienie: 100%, oznacza że ograniczenie jest nieaktywne.

6.11.7.8 Funkcja RABAT NA GRUPĘ - adres 2 05 11 07 8 lub B E K G H

Funkcja służy do ograniczenia wysokości udzielanych rabatów dla towarów z danej grupy towarowej. Przez ustawienie 0% jest możliwe całkowite wyłączenie grupy z rabatu.

Po wybraniu funkcji wyświetli się np.:

01 PIECZYWO
NR - NAZWA GRUPY

Za pomocą klawiszy i należy wybrać numer grupy, dla której chcemy ograniczyć rabat.

Po wybraniu grupy wyświetli się:

PODAJ MAKSYMALNY
RABAT: 100%

Fabryczne ustawienie: 100%, oznacza że ograniczenie jest nieaktywne.

6.11.7.9 Funkcja NARZUT NA GRUPĘ - adres 2 05 11 07 9 lub B E K G I

Funkcja służy do ograniczenia wysokości udzielanych narzutów dla towarów z danej grupy towarowej. Przez ustawienie 0% jest możliwe całkowite wyłączenie grupy z narzutu.

Po wybraniu funkcji wyświetli się np.:

01 PIECZYWO
NR - NAZWA GRUPY

Za pomocą klawiszy i należy wybrać numer grupy, dla której chcemy ograniczyć narzut.

Po wybraniu grupy wyświetli się:

PODAJ MAKSYMALNY
NARZUT: 100%

Fabryczne ustawienie: 100%, oznacza że ograniczenie jest nieaktywne.

6.11.8 Funkcja MAKSYMALNA SUMA PARAGONU - adres 2 05 11 08 lub B E K H

Funkcja służy do określania kwoty sumy paragonu, której przekroczenie sygnalizowane będzie wyświetleniem komunikatu z możliwością dalszej sprzedaży.

Po wybraniu funkcji wyświetla się:

MAKS. SUMA NA PARAGON
0,00

Należy wpisać sumę i nacisnąć klawisz . Wartość 0,00 oznacza brak ograniczenia.

Jeżeli suma paragonu w czasie realizacji paragonu przekracza wprowadzoną kwotę, na wyświetlaczu kasjera pojawi się napis:

ZA DUŻĄ KWOTĄ PARAGONU
WYKONAĆ ? <ZATW/WYJ>

Naciśnięcie klawisza

spowoduje wystawienie pozycji, a naciśnięcie klawisza wycofanie z wystawienia pozycji. Fabryczne ustawienie to 0,00.

6.11.9 Funkcja OBOWIĄZEK WPISANIA ZAPŁATY - adres 2 05 11 09 lub B E K I

Funkcja umożliwia wprowadzenie obowiązku wpisania kwoty zapłaconej podczas zakończenia paragonu. Wpisanie Tak oznacza obowiązek wprowadzenia kwoty zapłaty przy zakończeniu paragonu.

Po wybraniu funkcji wyświetli się:

CZY OBOWIĄZEK WPISANIA
KWOTY ZAPŁACONEJ ? (T/N) N

Fabryczne ustawienie to Nie.

6.11.10 Funkcja PŁATNOŚĆ BONEM - adres 2 05 11 10 lub B E K J

Funkcja dotyczy bonów towarowych (lub innej płatności), które nie mogą podlegać wymianie na gotówkę podczas sprzedaży (nie można wydawać reszty gotówką).

Po wybraniu funkcji pojawi się pytanie:

PŁATNOŚĆ NR 4 JEST BONEM
TOWAROWYM ? (T/N) N

Jeśli funkcja ustawiona jest na Tak, wówczas płatność zdefiniowana jako czwarta (patrz DEFINIOWANIE PŁATNOŚCI str. 39) traktowana jest przez kasę jako bon towarowy (bez względu na nazwę przypisaną tej płatności). Przy zakończeniu paragonu z użyciem czwartej płatności (czyli bonu towarowego), wartość sprzedaży musi być równa lub większa od wartości bonu (patrz Rozdział 7). Nie można wydać reszty z bonu towarowego.

Jeśli funkcja ustawiona jest na Nie, wówczas płatność czwarta traktowana jest jak pozostałe.

Fabryczne ustawienie to Nie.

6.11.11 Funkcja PŁATNOŚĆ KOŃCZY PARAGON - adres 2 05 11 11 lub B E K K

Funkcja decyduje czy jednokrotne naciśnięcie klawisza płatności powoduje zakończenie paragonu i jego wydruk, czy też powoduje tylko przejście do podsumowania paragonu i oczekiwanie na wprowadzenie kwoty w tej płatności.

Po wybraniu funkcji pojawi się pytanie:

KLAWISZ PŁATNOŚCI KOŃCZY
PARAGON OD RAZU ? (T/N) N

Fabryczne ustawienie to Nie.

6.11.12 Funkcja POTWIERDZANIE PŁATNOŚCI - adres 2 05 11 12 lub B E K L

Funkcja decyduje o wprowadzaniu kwot poszczególnych płatności w podsumowaniu paragonu. Jeżeli opcja jest

ustawiona na Tak, należy najpierw wprowadzić klawisz płatności, a następnie wprowadzić kwotę i nacisnąć .

Jeżeli opcja jest ustawiona na Nie, to należy najpierw wprowadzić kwotę a następnie zatwierdzić ją bezpośrednio klawiszem płatności.

Po wybraniu funkcji pojawi się pytanie:

POTWIERDZANIE PŁATNOŚCI
KLAW. <ZATW> ? (T/N) T

Fabryczne ustawienie to Tak.

6.11.13 Funkcja WŁĄCZENIE DODATKÓW - adres 2 05 11 13 lub B E K M

Funkcja służy do włączenia linii z treścią dodatku drukowanej na końcu paragonu i wybieranej w funkcji WYBÓR DODATKÓW.

Po wybraniu wyświetla się:

DODATKI NA PARAGONIE
WŁĄCZONE ? (T/N) N

Fabryczne ustawienie to Nie.

6.11.14 Funkcja WYBÓR DODATKÓW - adres 2 05 11 14 lub B E K N

Funkcja umożliwia wybranie tekstu dodatku drukowanego na końcu paragonu.

Po wybraniu wyświetli się:

01 ZAPRASZAMY PONOWNIE

Dodatki można wybierać z listy klawiszami i . Po naciśnięciu dodatek zostanie wybrany, co potwierdza sygnał dźwiękowy. Możliwe są następujące komunikaty:

01 ZAPRASZAMY PONOWNIE

06 DZIĘKUJEMY ZA ZAKUPY W NASZYM SKLEPIE

02 ZAPRASZAMY

07 DZIĘKUJEMY I ŻYCZYMY WESOŁYCH ŚWIĄT

03 DZIĘKUJEMY

08 ZAPRASZAMY NA PROMOCYJNE ZAKUPY

04 DZIĘKUJEMY I ZAPRASZAMY

09 U NAS Z KARTĄ STAŁEGO KLIENTA TANIEJ

05 DZIĘKUJEMY I ZAPRASZAMY PONOWNIE

10 ZACHOWAJ PARAGON DO REKLAMACJI

Fabryczne ustawienie to tekst nr 01.

6.11.15 Funkcja SYGNAŁ CO N-TY PARAGON - adres 2 05 11 15 lub B E K O

Funkcja umożliwia ustawienie kasy w tryb sygnalizowania dźwiękowego co N-tego paragonu. Funkcja ma zastosowanie np. przy promocjach prowadzonych przez sklep.

Po wybraniu funkcji pojawi się:

PODAJ LICZBĘ PARAGONÓW
0000

Należy wpisać co który paragon ma wystąpić sygnalizacja, np. 50 i nacisnąć klawisz . Zerowa liczba paragonów oznacza wyłączoną opcję. Fabryczne ustawienie to 0.

6.11.16 Funkcja WYŁĄCZENIE KASJERA PO PARAGONIE - adres 2 05 11 16 lub B E K P

Funkcja umożliwia automatyczne wylogowanie kasjera po wykonanym paragonie. Gdy funkcja ustawiona jest na Tak to oznacza, że po zakończonym paragonie kasjer zostanie wylogowany (nie będzie można prowadzić dalszej sprzedaży bez wcześniejszego zalogowania kasjera do kasy). Wylogowanie następuje po wydrukowaniu paragonu, a potwierdzane jest tylko sygnałem dźwiękowym (brak informacji na wyświetlaczu o wylogowaniu kasjera).

Po wybraniu wyświetli się:

WYŁĄCZYĆ KASJERA PO
PARAGONIE ? (T/N) N

Fabryczne ustawienie to Nie.

6.11.17 Funkcja WYŁĄCZENIE KASJERA PO CZASIE - adres 2 05 11 17 lub B E K Q

Funkcja umożliwia wylogowanie kasjera po określonym czasie nieaktywności kasjera. Jeżeli kasjer nie naciska klawiszy, to po upływie podanej liczby sekund kasa automatycznie go wyloguje. Funkcja ta jest **nieaktywna w trakcie otwartego paragonu**.

Po wybraniu wyświetli się:

WYŁĄCZYĆ KASJERA PO
CZASIE (sekund): 00

Edycja liczby sekund polega na wpisaniu wartości w dziesiątkach sekund (np. wpisanie 12 oznacza 120 sekund, czyli dwie minuty). Fabryczne ustawienie to 0 sekund czyli brak wyłączania po czasie.

6.12 Funkcja BLOKADA OTWARCIA SZUFLADY - adres 2 05 12 lub B E L

Funkcja umożliwia zablokowanie funkcji dodatkowego (innego niż zakończenie paragonu, wpłata, wypłata i zakończenie zmiany kasjera) otwierania szuflady.

Po wybraniu wyświetla się:

BLOKADA DODATKOWEGO
OTW. SZUFLADY ? (T/N) N

Fabryczne ustawienie to Nie.

6.13 Funkcja OTWARCIE SZUFLADY PO WYPŁACIE - adres 2 05 13 lub B E M

Funkcja umożliwia sterowanie momentem otwarcia szuflady w funkcji wypłata z kasy. Jeśli funkcja ustawiona jest na Tak, to szuflada zostanie otwarta po zatwierdzeniu danych do wydruku pokwitowania wypłaty. Jeśli jest ustawiona na Nie, wówczas otwarcie szuflady następuje przy wejściu do wprowadzania kwoty do wypłaty.

Po wybraniu wyświetli się:

OTWARCIE SZUFLADY PO
WYPŁACIE ? (T/N) N

Fabryczne ustawienie to Nie.

6.14 Funkcja MAKSYMALNA GOTÓWKA W SZUFLADZIE - adres 2 05 14 lub B E N

Funkcja służy do ustalania kwoty gotówki (w walucie podstawowej) w szufladzie, po przekroczeniu której wystąpi sygnalizacja na wyświetlaczu kasjera.

Po wybraniu funkcji wyświetli się:

MAKS. GOTÓWKA W SZUFLAD.
0,00

Należy wpisać kwotę i nacisnąć klawisz . Wartość 0,00 oznacza brak ograniczenia. W przypadku gdy kwota gotówki zostanie przekroczona podczas sprzedaży, na wyświetlaczu kasjera pojawią się dodatkowe symbole "\$" po prawej i lewej stronie napisów. Fabryczne ustawienie to 0,00.

6.15 Funkcja KONTROLA LICZNIKÓW - adres 2 05 15 lub B E O

Funkcję należy ustawić na podstawie instrukcji programu magazynowego. Jeśli kasa nie współpracuje z programem magazynowym, wówczas zalecane jest ustawienie na Tak.

Po wybraniu funkcji pojawi się na wyświetlaczu:

CZY KONTROLOWAĆ STANY
LICZNIKÓW ? (T/N) T

Ustawienie na Nie pozwala na zmianę lub kasowanie towarów z niezerową sprzedażą, za pomocą komputera.

Fabryczne ustawienie to Tak.

6.16 Funkcja NADPISYWANIE LICZNIKÓW - adres 2 05 16 lub B E P

Funkcja umożliwia włączenie zerowania liczników sprzedaży i zwrotów dla danego PLU podczas wpisywania nowych danych o towarze z komputera. Należy ustawić ją zgodnie z instrukcją obsługi programu magazynowego.

Po wybraniu wyświetla się:

ZEROWANIE LICZ. TOWARU
PRZY WPISIE Z PC ? (T/N) N

Fabryczne ustawienie to Nie.

6.17 Funkcja PROGRAM MAGAZYNOWY - adres 2 05 17 lub B E Q

Funkcja może być wykorzystana w przypadku współpracy kasy z komputerem. Umożliwia zablokowanie funkcji definiowania i kasowania towarów oraz kasowania niefiskalnych liczników sprzedaży w celu wyeliminowania ewentualnych błędów operatora kasy.

Po wybraniu funkcji wyświetla się komunikat:

CZY PRACA Z MAGAZYNEM NA
KOMPUTERZE ? (T/N) N

Zaleca się ustawiać funkcję zgodnie z instrukcją oprogramowania magazynowego.

Fabryczne ustawienie to Nie.

6.18 Funkcja UPROSZCZONE WPLATY/WYPŁATY - adres 2 05 18 lub B E R

Funkcja umożliwia uproszczenie funkcji WPLATA i WYPŁATA. Ustawienie na Tak powoduje, że podczas wplat i wypłat nie są zadawane pytania o wpłacającego względnie otrzymującego.

Po wybraniu pojawia się:
Fabryczne ustawienie to Nie.

UPROSZCZONE WPLATY I
WYPŁATY ? (T/N) N

6.19 Funkcja PODPISY WPLAT/WYPŁAT - adres 2 05 19 lub B E S

Funkcja umożliwia drukowanie miejsca na podpis na wydrukach pokwitowania wpłaty do kasy i wypłaty z kasy.

Po wybraniu pojawia się:
Fabryczne ustawienie to Nie.

CZY PODPISY NA WPLATACH
I WYPŁATACH ? (T/N) N

6.20 Funkcja WYDRUK WSZYSTKICH SPRZEDAŻY - adres 2 05 20 lub B E T

Funkcja dotyczy RAPORTU SZCZEGÓLOWEGO SPRZEDAŻY. Jeśli funkcja ustawiona jest na Nie, wówczas na raporcie szczegółowym sprzedaży wydrukowane będą tylko te towary, których ilość sprzedaży zmieniła się od ostatniego raportu szczegółowego sprzedaży. Jeśli ustawione jest na Tak, wtedy na raporcie szczegółowym sprzedaży wydrukowany zostanie każdy towar, który ma niezerowy licznik sprzedaży (czyli przynajmniej raz został sprzedany na danej kasie).

Po wybraniu pojawi się:
Fabryczne ustawienie to Tak.

CZY DRUKOWAĆ WSZYSTKIE
SPRZEDAŻE ? (T/N) N

6.21 Funkcja POMIŃ WYDRUK DANYCH - adres 2 05 21 lub B E U

Funkcja umożliwia drukowanie raportów SZCZEGÓLOWEGO SPRZEDAŻY i ZWROTÓW OPAKOWAŃ z pominięciem wydruku danych o sprzedaży towarów i przyjętych opakowaniach. Umożliwia to wyzerowanie liczników sprzedaży, bez konieczności drukowania zbędnego wydruku. Wpisanie Nie pozostawia wydruk raportów w pełnej wersji.

Po wybraniu pojawia się:
Fabryczne ustawienie to Nie.

CZY POMINAĆ WYDRUK TOW.
I OPAK. NA RAP. ? (T/N) N

6.22 Funkcja OBOWIĄZKOWY ODCZYT PRZEZ PC - adres 2 05 22 lub B E V

Funkcja ta związana jest ze współpracą kasy z komputerem i umożliwia włączenie kontroli codziennego odczytu danych przez komputer. Funkcję należy ustawić zgodnie z instrukcją programu magazynowego.

Po wybraniu funkcji wyświetla się:
Fabryczne ustawienie to Nie.

CZY OBOWIĄZKOWY ODCZYT
DANYCH PRZEZ PC ? (T/N) N

6.23 Menu RODZAJ WYGASZACZA - adres 2 05 23 lub B E W

Funkcja pozwala wybrać co wyświetla się na wyświetlaczu klienta w sytuacji gdy na kasie nie prowadzi się sprzedaży. Wygaszacz włącza się automatycznie po czasie ok. 1 minuty od ostatniego zakończenia paragonu. Do wyboru są następujące możliwości:

BRAK WYGASZACZA Wyświetlacz klienta zostanie skasowany.

WYŚWIETLENIE ZEGARA Na wyświetlaczu pojawi się wyświetlenie zegara.

Klawiszami i należy wybrać rodzaj wygaszacza i zatwierdzić wybór klawiszem .

Ustawienie fabryczne to brak wygaszacza.

6.24 Funkcja USTAWIENIE ZGODNOŚCI - adres 2 05 24 lub B E X

Wywołanie funkcji powoduje przywrócenie ustawień kasy do ustawień zgodnych z wcześniejszymi modelami kas. Dzięki temu w sklepach w których zainstalowano zarówno kasy ELZAB Mini E jak i wcześniejsze modele na wszystkich stanowiskach sprzedaży operacje sprzedaży, wpłat i wypłat będą przebiegały tak samo jeżeli chodzi np. o kolejność naciskanych klawiszy. Usprawni to pracę kasjerów pracujących na różnych stanowiskach sprzedaży.

Po wybraniu funkcji wyświetli się:

USTAWIENIE ZGODNOŚCI
SPOWODUJE

Po naciśnięciu klawisza wyświetli się:

ZMIANY W PARAMETRACH
KASY. KONTYNUOWAĆ ? N

Naciśnięcie klawisza spowoduje ustawienie następujących funkcji na wartości:

Nazwa funkcji	Ustawienie fabryczne	Opis na stronie
UŻYCIE KASJERÓW	Tak	56
KLAWISZ PODWÓJNE ZERO	Tak	56
TRYB KOMPUTEROWY	Tak	61
KOLEJNOŚĆ WYBORU	Numer, kod kreskowy	61
SPRZEDAŻ WG NAZWY	Tak	61
PLATNOŚĆ KOŃCZY PARAGON	Nie	64
POTWIERDZANIE PLATNOŚCI	Tak	64
WYŁĄCZENIE KASJERA PO PARAGONIE	Nie	65
OTWARCIE SZUFLADY PO WYPŁACIE	Nie	66

7 Menu KASJERZY - adres 2 06 lub B F

7.1 Funkcja EDYCJA KASJERÓW - adres 2 06 1 lub B F A

Funkcja umożliwi zdefiniowanie nazwy kasjera, jego hasła oraz przypisanie go do jednego z rodzajów kasjera (o rodzajach patrz niżej). Z rodzaju do jakiego jest przypisany kasjer wynikają uprawnienia tego kasjera, skład zestawu raportów oraz maksymalny rabat i narzut jakiego kasjer może udzielić. Można zdefiniować 5 kasjerów. Fabrycznie jest zdefiniowany kasjer nr 5 o nazwie SZEF, posiadający pełne uprawnienia dostępu do funkcji kasy.

Po wybraniu funkcji wyświetli się:

01 EWELINA
NR - NAZWA KASJERA

Można wpisać numer kasjera np.: i nacisnąć . Jeżeli nie znamy wolnego numeru, możemy

klawiszami i wyszukać wolne miejsce.

04
NR - NAZWA KASJERA

Naciśnięcie umożliwi wpisanie nazwy. Należy wpisać nazwę (o długości do 19 znaków) np.:

imię lub nazwisko. Po wpisaniu wyświetli się np.:

04 JANINA
NR - NAZWA KASJERA

Po naciśnięciu wyświetli się:

04 _
NR - HASŁO KASJERA

Należy wpisać hasło składające się z liter lub cyfr, o długości do 13 znaków. Możliwe jest również wprowadzenie hasła za pomocą czytnika kodów kreskowych.

Po naciśnięciu wyświetli się:

01 KASJER
NR - NAZWA RODZAJU

Należy wybrać do jakiego rodzaju ma zostać przypisany definiowany kasjer. Można wybrać jeden z ośmiu rodzajów, przy czym fabrycznie są zdefiniowane pierwsze cztery. Naciśnięcie kończy definiowanie kasjera.

7.2 Funkcja KASOWANIE KASJERÓW - adres 2 06 2 lub B F B

Funkcja umożliwia wykasowanie kasjera z pamięci kasy. Kasjer ten musi mieć zamkniętą zmianę.

Po wybraniu funkcji wyświetli się:

01 EWELINA NR - NAZWA KASJERA

Wybieramy kasjera przez wpisanie numeru kasjera lub za pomocą klawiszy i . Naciśnięcie klawisza spowoduje usunięcie wyświetlonego kasjera z pamięci kasy, co potwierdza sygnał dźwiękowy.

7.3 Funkcja OTWARTE ZMIANY - adres 2 06 3 lub B F C

Funkcja umożliwia wyświetlenie listy kasjerów posiadających otwarte zmiany. Aktualnie włączony kasjer sygnalizowany jest gwiazdką obok jego numeru i nazwy. Naciśnięcie dowolnego klawisza powoduje wyświetlenie

kolejnego kasjera. Wyświetli się np.:
co oznacza – kasjer aktualnie włączony

04*JANINA NOWAK OTWARTE ZMIANY
----

co oznacza – kasjer z otwartą zmianą

05 SZEF OTWARTE ZMIANY
----

8 Menu RODZAJE KASJERÓW - adres 2 07 lub B G

8.1 Funkcja NAZWY RODZAJÓW - adres 2 07 1 lub B G A

Funkcja umożliwia zdefiniowanie nazw ośmiu rodzajów kasjera. Rodzaje te są używane podczas definiowania kasjerów, z rodzaju wynikają uprawnienia kasjera, skład zestawu raportów oraz maksymalny rabat i narzut jakiego kasjer może udzielić. Fabrycznie w kasie zdefiniowane są pierwsze cztery rodzaje (możliwa jest również ich edycja).

Po wybraniu funkcji wyświetli się:

01 KASJER NR - NAZWA RODZAJU
----

można wybrać numer rodzaju i nacisnąć . Po wpisaniu nazwy o długości maksymalnie 19 znaków należy nacisnąć ponownie .

8.2 Funkcja UPRAWNIENIA RODZAJÓW - adres 2 07 2 lub B G B

Funkcja umożliwia zdefiniowanie uprawnień, jakie będą mieli wszyscy kasjerzy przypisani do danego rodzaju.

Po wybraniu funkcji należy wybrać rodzaj, dla którego będą zmieniane uprawnienia:

01 KASJER NR - NAZWA RODZAJU

Po wybraniu rodzaju kasa przejdzie do edycji uprawnień:

SPRZEDAŻ RODZAJ: 1 UPR.: 01 (T/N) T
--

W pierwszej linii znajduje się nazwa uprawnienia, a w drugiej kolejno: numer rodzaju, numer kolejny tego uprawnienia i stan uprawnienia. Jeżeli uprawnienie jest przyznane, wyświetlona jest litera T, jeżeli nieprzyznane wyświetla się litera

N. Do kolejnych uprawnień przychodzimy klawiszami i lub wpisując dwucyfrowo numer uprawnienia.

Aby zmienić uprawnienie, należy nacisnąć a następnie odpowiednio Tak lub Nie. Poniżej przedstawiono uprawnienia fabrycznie zdefiniowane dla pierwszych czterech rodzajów.

Nr	Uprawnienie do funkcji	Rodzaj kasjera			
		KASJER	STARSZY KASJER	ADMINISTRATOR	KIEROWNIK / SERWISANT
1	SPRZEDAŻ	Tak	Tak	Nie	Tak
2	KONIEC ZMIANY KASJERA	Tak	Tak	Tak	Tak
3	STAN KASY	Nie	Nie	Tak	Tak
4	WPLATA DO KASY	Tak	Tak	Nie	Tak
5	WYPŁATA Z KASY	Tak	Tak	Nie	Tak
6	ZESTAW RAPORTÓW	Tak	Tak	Nie	Tak
7	ANULOWANIE POZYCJI	Tak	Tak	Nie	Tak
8	ANULOWANIE PARAGONÓW	Tak	Tak	Nie	Tak
9	RABATY DOWOLNE	Tak	Tak	Nie	Tak
10	RABATY ZDEFINIOWANE	Tak	Tak	Nie	Tak
11	NARZUTY DOWOLNE	Tak	Tak	Nie	Tak
12	NARZUTY ZDEFINIOWANE	Tak	Tak	Nie	Tak
13	OTWARCIE SZUFLADY	Tak	Tak	Tak	Tak
14	DOPUSZCZENIE DO FUNKCJI	Nie	Nie	Nie	Tak
15	MENU KIEROWNIKA	Nie	Nie	Tak	Tak
16	MENU SERWISOWE	Nie	Nie	Nie	Tak
17	DOBOWY FISKALNY	Nie	Tak	Nie	Tak
18	FINANSOWY PODATKOWY	Nie	Nie	Tak	Tak
19	SZCZEGÓŁOWY SPRZEDAŻY ZERUJĄCY	Nie	Nie	Nie	Tak
20	SZCZEGÓŁOWY SPRZEDAŻY NIEZERUJĄCY	Nie	Nie	Tak	Tak
21	ZWROTÓW OPAKOWAŃ ZERUJĄCY	Nie	Nie	Nie	Tak
22	ZWROTÓW OPAKOWAŃ NIEZERUJĄCY	Nie	Nie	Tak	Tak
23	SPRZEDAŻY WG GRUP ZERUJĄCY	Nie	Nie	Nie	Tak
24	SPRZEDAŻY WG GRUP NIEZERUJĄCY	Nie	Nie	Tak	Tak
25	KONIEC ZMIANY DOWOLNY	Nie	Nie	Nie	Tak
26	STAN KASY DOWOLNY	Nie	Nie	Tak	Tak
27	SUMACYJNY I ZERUJĄCY	Nie	Nie	Nie	Tak
28	SUMACYJNY I NIEZERUJĄCY	Nie	Nie	Tak	Tak
29	SUMACYJNY II ZERUJĄCY	Nie	Nie	Nie	Tak
30	SUMACYJNY II NIEZERUJĄCY	Nie	Nie	Tak	Tak
31	RAPORT GODZINOWY	Nie	Nie	Tak	Tak
32	RAPORT GODZINOWY POPRZEDNI	Nie	Nie	Tak	Tak
33	TOWARÓW NIEUŻYWANYCH	Nie	Nie	Tak	Tak
34	TOWARÓW STATYSTYCZNY	Nie	Nie	Tak	Tak
35	RAPORTY OKRESOWE	Nie	Nie	Tak	Tak
36	RAPORT MIESIĘCZNY ZA POPRZEDNI	Nie	Nie	Tak	Tak
37	RAPORT OKRESOWY ZA MIESIĄC BIEŻĄCY	Nie	Nie	Tak	Tak
38	RAPORT DANYCH O TOWARACH	Nie	Nie	Tak	Tak
39	RAPORT KONFIGURACJI	Nie	Nie	Tak	Tak
40	DEFINIOWANIE TOWARÓW	Nie	Nie	Tak	Tak
41	ZMIANA CEN	Nie	Nie	Tak	Tak
42	NAZWY I KURSY WALUT	Nie	Nie	Tak	Tak
43	ZMIANA WALUTY EWIDENCYJNEJ	Nie	Nie	Tak	Tak
44	KONFIGURACJA	Nie	Nie	Tak	Tak
45	WYŚWIETL SPRZEDAŻ	Nie	Nie	Tak	Tak
46	USTAWIENIA	Nie	Nie	Tak	Tak
47	KASJERZY	Nie	Nie	Tak	Tak
48	RODZAJE KASJERÓW	Nie	Nie	Tak	Tak
49	PRZESTAWIENIE ZEGARA	Nie	Nie	Tak	Tak
50	STAWKI PODATKU	Nie	Nie	Tak	Tak
51	USTAWIENIA SPRZĘTOWE	Nie	Nie	Nie	Tak
52	RAPORTY Z KOPII ELEKTRONICZNEJ	Nie	Nie	Tak	Tak
53	USTAWIENIA KOPII ELEKTRONICZNEJ	Nie	Nie	Nie	Tak

8.3 Funkcja ZESTAW RAPORTÓW RODZAJÓW - adres 2 07 3 lub B G C

Funkcja umożliwiła zdefiniowanie zawartości zestawu raportów, jaki będą mieli wszyscy kasjerzy przypisani do danego rodzaju. Zestaw ten jest drukowany za pomocą funkcji ZESTAW RAPORTÓW z menu FUNKCJE KASJERA lub z zdefiniowanego klawisza. W skład zestawu raportów mogą wchodzić raporty:

- raport końca zmiany kasjera (jako zerujący) albo raport stanu kasy (jako niezerujący),
- raport sprzedaży wg grup,
- raport szczegółowy sprzedaży,
- raport zwrotów opakowań,
- raport godzinowy,
- raport dobowy fiskalny (jako zerujący) albo raport finansowy podatkowy (jako niezerujący),
- raport sumacyjny okresowy I.

Drukowanie każdego z wymienionych raportów może zostać włączone lub wyłączone. Ponadto każdy z nich (z wyjątkiem raportu godzinowego) może być wykonywany jako raport zerujący lub niezerujący. Raport godzinowy jest zawsze raportem niezerującym. Kasa kolejno dla każdego z raportów zadaje pytanie czy raport drukować i czy ma być to raport zerujący.

Po wybraniu funkcji pojawi się:

01 KASJER
NR - NAZWA RODZAJU

Należy wybrać rodzaj kasjera, którego zestaw raportów ma być definiowany i zatwierdzić klawiszem .

Np. dla raportu końca zmiany kasjera/stanu kasy pojawi się pytanie:

RAPORT KASJERA
WYKONAĆ ? (T/N) N

Jeżeli raport ma być wydrukowany w zestawie, nacisnąć Tak, w przeciwnym przypadku Nie. Jeżeli raport nie ma być drukowany, kasa przejdzie do pytania o kolejny raport.

WYKONAĆ JAKO RAPORT
NIEZERUJĄCY ? (T/N) N

Jeżeli raport ma być drukowany, kasa zapyta:

Jeżeli ma być raportem niezerującym należy nacisnąć Tak, jeżeli zerującym – nacisnąć Nie.

Dla pozostałych raportów definiowanie przebiega analogicznie.

8.4 Funkcja MAKSYMALNY RABAT RODZAJU - adres 2 07 4 lub B G D

Funkcja służy do ograniczenia wysokości rabatów udzielanych przez kasjerów danego rodzaju.

Po wybraniu funkcji należy wybrać rodzaj, dla którego będzie zmieniane ustawienie:

01 KASJER
NR - NAZWA RODZAJU

Po wybraniu rodzaju kasa przejdzie do edycji maksymalnego rabatu dla wybranego rodzaju:

PODAJ MAKSYMALNY
RABAT: 100%

Fabryczne ustawienie: 100%, oznacza że ograniczenie jest nieaktywne.

8.5 Funkcja MAKSYMALNY NARZUT RODZAJU - adres 2 07 5 lub B G E

Funkcja służy do ograniczenia wysokości narzutów udzielanych przez kasjerów danego rodzaju.

Po wybraniu funkcji należy wybrać rodzaj, dla którego będzie zmieniane ustawienie:

01 KASJER
NR - NAZWA RODZAJU

Po wybraniu rodzaju kasa przejdzie do edycji maksymalnego narzutu dla wybranego rodzaju:

PODAJ MAKSYMALNY
NARZUT: 100%

Fabryczne ustawienie: 100%, oznacza że ograniczenie jest nieaktywne.

8.6 Funkcja KASOWANIE RODZAJÓW - adres 2 07 6 lub B G F

Funkcja służy do usuwania definicji rodzaju kasjera. Zostanie usunięta jego nazwa, wszystkie uprawnienia i skład zestawu raportów. W kasowanym rodzaju nie mogą być zdefiniowani kasjerzy.

Po wybraniu funkcji należy wybrać rodzaj, który ma zostać skasowany:

01 KASJER NR - NAZWA RODZAJU

Po wybraniu rodzaju kasa zapyta o potwierdzenie kasowania rodzaju:

02 STARSZY KASJER SKASOWAĆ RODZAJ ? T/N <u>N</u>

8.7 Funkcja KOPIOWANIE RODZAJÓW - adres 2 07 7 lub B G G

Funkcja służy do kopiowania definicji jednego rodzaju kasjera do innego rodzaju. Zostanie skopiowana jego nazwa, wszystkie uprawnienia i skład zestawu raportów. Skopiowany rodzaj może służyć jako punkt wyjścia dla rodzaju podobnego, np. o nieco innych uprawnieniach.

Po wybraniu funkcji należy wybrać rodzaj, który ma zostać skopiowany, np rodzaj 1:

01 KASJER NR - RODZAJ ŹRÓDŁOWY

Następnie kasa zapyta o rodzaj do którego ma nastąpić kopiowanie:

05 NR - RODZAJ DOCELOWY

8.8 Funkcja PRZYWRÓCENIE RODZAJÓW - adres 2 07 8 lub B G H

Funkcja służy do przywrócenia fabrycznej definicji rodzaju kasjera. Zostanie przywrócona jego nazwa, wszystkie uprawnienia i skład zestawu raportów. Możliwe jest przywrócenie fabrycznie zdefiniowanych rodzajów o numerach od 1 do 4.

Po wybraniu funkcji należy wybrać rodzaj, który ma zostać przywrócony:

01 KASJER NR - NAZWA RODZAJU

Po wybraniu rodzaju kasa zapyta o potwierdzenie przywrócenia rodzaju:

02 STARSZY KASJER PRZYWRÓCIĆ RODZAJ ? T/N <u>N</u>
---

9 Funkcja PRZESTAWIENIE ZEGARA - adres 2 08 lub B H

Funkcja umożliwi przestawienie wskazań zegara bieżącego czasu. Ma zastosowanie przy koniecznej niewielkiej korekcie wskazań zegara. Przystawienia można dokonać raz na dobę, tylko po wykonanym raporcie fiskalnym dobowym.

Po wybraniu funkcji wyświetli się:

2009r01.10	09:34
W PRZÓD/TYL (1/2) ?	<u> </u>

Przestawienie czasu wymaga określenia kierunku zmiany. Wpisanie znaku "1" oznacza przestawienie czasu wprzód a wpisanie znaku "2" oznacza przestawienie czasu wstecz.

Następnie należy wpisać o ile minut ma być czas przestawiony.

2009r01.10	09:34
O ILE MINUT ?	+ <u> </u>

Przy podawaniu minut, należy podawać zawsze dwie cyfry.

Przestawienie zegara jest możliwe do max 60 minut w ramach jednej doby.

10 Funkcja STAWKI PODATKU - adres 2 09 lub B I

Wybranie tej funkcji umożliwi wpisanie do pamięci kasy stawek podatkowych (PTU) jakie będą obowiązywały przy sprzedaży towarów. Jeżeli była na kasie wykonana sprzedaż, dostęp do funkcji jest możliwy po wykonaniu raportu fiskalnego dobowego. Definiuje się siedem stawek podatkowych, przy czym jako stawkę należy rozumieć także stawkę zdefiniowaną jako rezerwową (za pomocą klawisza R) oraz jako zwolnioną (za pomocą klawisza Z).

Zaleca się zdefiniowanie stawki zwolnionej jako G ze względu na zgodność bazy towarowej z poprzednimi wersjami kas i możliwość zdefiniowania nowych stawek przed stawką zwolnioną.

Definiowanie poszczególnych stawek odbywa się następująco:

Na wyświetlaczu pojawi się:

PODAJ STAWKĘ PODATKU X
Z/R/CYFRA 100,00

Gdzie X jest literą od A do G. Można wtedy podać jedną z możliwych danych:

- wpisać wartość podatku w zakresie od 0,00 do 99,99 procent i zatwierdzić klawiszem ,
- nacisnąć klawisz R aby zdefiniować stawkę jako rezerwową (nie można będzie sprzedawać towarów w tej stawce),
- nacisnąć klawisz Z aby zdefiniować stawkę jako zwolnioną.

Uwaga: Jeżeli w kasie została ustawiona opcja WPROWADZANIE KWOT na tryb "bez przecinka", należy wartość podatku wpisywać także bez przecinka, np.: 700, 2200, itd.

Po wpisaniu wszystkich stawek drukarka wydrukuje raport wprowadzenia stawek podatku. Stawki które zostały zdefiniowane jako rezerwowe nie są drukowane.

11 Menu USTAWIENIA KOPII ELEKTRONICZNEJ - adres 2 10 lub B J

Menu pozwala sprawdzić stan karty na której dokonuje się zapis kopii wydruków lub dokonać operacji związanych ze zmianą karty. W menu znajdują się następujące funkcje:

11.1 Funkcja STAN KOPII ELEKTRONICZNEJ - adres 2 10 1 lub B J A

Funkcja pozwala sprawdzić stan karty, np. ilość miejsca na karcie i zajętość tego miejsca przez zapisane wydruki.

11.2 Funkcja INICJOWANIE KARTY - adres 2 10 2 lub B J B

Funkcja pozwala zainicjować nową kartę, np. w przypadku gdy brak już miejsca na zapis wydruków. Karta inicjowana powinna być skasowana i nie może zawierać wydruków z kasy (także z innej kasy z kopią elektroniczną).

11.3 Funkcja ZAMKNIĘCIE KARTY - adres 2 10 3 lub B J C

Funkcja pozwala zakończyć zapis kopii wydruków na karcie, np. z powodu małej ilości miejsca pozostałego na karcie. Z zamkniętej karty można natomiast drukować kopie zapisanych na niej wydruków. Po zamknięciu należy zainicjować nową kartę.

Rozdział 6 - Menu FUNKCJE SERWISOWE

1 Opis ogólny

Dostęp do menu FUNKCJE SERWISOWE opisany jest w Rozdziale 3 **Zasady obsługi funkcji kasy.**

Na wyświetlaczu pojawi się napis:

FUNKCJE SERWISOWE 01 PRZESTAWIENIE ZEGARA
--

Schemat menu wraz z podanymi adresami funkcji pokazano poniżej.

3	FUNKCJE SERWISOWE	
01	PRZESTAWIENIE ZEGARA	
02	STAWKI PODATKU	
03	SPRAWDZ. STANU MODUŁU	
04	USTAWIANIE ZEGARA	
05	RAPORT STANU MODUŁU	
06	WPROWADZENIE NIP	
07	FISKALIZACJA KASY	
08	TESTY PODZESPOŁÓW	
	1	TEST WYŚWIETLACZA KL.
	2	TEST DRUKARKI
	3	TEST SZUFLADY
	4	TEST KLAWIATURY
	5	TEST GŁOŚNIKA
	6	TEST WAGI
	7	TEST CZYTNIKA KODÓW
	8	TEST DŁUGOTRWAŁY
	9	TEST PAMIĘCI PROM
09	PROGRAM SERWISU Z PC	
10	KASOW. LICZN. SPRZED.	
11	RAPORT ROZLICZENIOWY	
	1	RAPORT WEDŁUG DAT
	2	RAPORT WEDŁUG NUMERÓW
	3	RAPORT CAŁOŚCI
12	WYDR.TEKSTÓW STAŁYCH	
13	NASTĘPNY PRZEGLĄD	
14	KASOWANIE BAZY TOW.	
15	HASŁO SPECJALNE	

W menu FUNKCJE SERWISOWE dla użytkownika kasy przeznaczona jest funkcja NASTĘPNY PRZEGLĄD, umożliwiająca podgląd terminu tego przeglądu. Pozostałe funkcje przeznaczone są wyłącznie dla autoryzowanego serwisanta.

Opis pozostałych funkcji tego menu, przeznaczonych dla serwisanta znajduje się w odrębnym dokumencie pt. "Instrukcja Serwisowa ELZAB Mini E".

2 Funkcja NASTĘPNY PRZEGLĄD - adres 3 13 lub C M

Funkcja ta umożliwiła użytkownikowi sprawdzenie, a serwisantowi ustawienie daty następnego przeglądu kasy. Data 00r00.00 oznacza, że kasa nie będzie sygnalizowała konieczności wykonania przeglądu. Jeżeli data jest ustawiona, to przed raportem dobowym kasa będzie przypominała o konieczności przeglądu na miesiąc przed tą datą, np. jeżeli ustawiono datę 11r07.20 to kasa zacznie przypominać o przeglądzie od 21 czerwca 2011r.

Po wejściu do funkcji pojawi się informacja:
Oznacza to datę przeglądu 20 lipca 2011r.

NASTĘPNY PRZEGLĄD PRZED:
11r07.20

Po naciśnięciu może się pojawić:

INFORMACJA DODATKOWA:
ZADZWOŃ TEL. 32 2722021

Powyższą informację dodatkową może wprowadzić serwisant podczas definiowania przeglądu, może ona zawierać np. numer kontaktowy.

Jeżeli kasa przed raportem fiskalnym dobowym wyświetli napis:

NASTĘPNY PRZEGLĄD PRZED:
11r07.20

to w celu wykonania raportu należy nacisnąć klawisz .

Dodatkowo przed raportem fiskalnym dobowym, kasa wydrukuje informację o zbliżającym się terminie przeglądu.

Wydruk pojawi się trzykrotnie, począwszy od chwili gdy przypomnienie pojawi się po raz pierwszy. Każda edycja daty przeglądu przez serwisanta powoduje, że licznik powtórzeń tego wydruku zacznie liczyć od nowa.

Rozdział 7 - Sprzedaż

1 Opis ogólny

Sprzedaż na kasie można podzielić na następujące etapy:

- sprzedaż towarów,
- przeglądanie z możliwością kasowania pozycji,
- podsuma,
- zakończenie paragonu.

Sprzedaż na kasie można rozpocząć po włączeniu kasjera w menu FUNKCJE KASJERA.

W przypadku, gdy wykonywane były inne funkcje na kasie, należy użyć klawisza do momentu wyświetlenia napisu: TRYB SPRZEDAŻY.

W zależności od ustawienia, kasa może prowadzić sprzedaż w trybie komputerowym lub w trybie ECR. Wybór zależy od preferencji osób używających kasy. Przełączanie pomiędzy trybami sprzedaży dokonuje się w funkcji TRYB KOMPUTEROWY (str. 61).

2 Sprzedaż towarów

2.1 Sprzedaż towarów w trybie komputerowym

Sprzedażą towaru nazywamy wybranie towaru, określenie jego ilości i wydrukowanie na paragonie. Obowiązuje następująca kolejność:

- wybieramy towar, który ma być sprzedany,
- wybieramy jego ilość.

Możliwe metody wytworzenia pozycji sprzedaży:

- przez wpisanie numeru towaru,
- za pomocą kodu kreskowego,
- przez wpisanie nazwy towaru,
- za pomocą zdefiniowanych klawiszy,

Pszczegółne metody opisane są poniżej.

2.1.1 Sprzedaż towaru za pomocą numeru towaru

2.1.1.1 Sprzedaż towaru z ilością jednostkową

Należy wpisać numer towaru bez początkowych zer (tylko cyfry znaczące).

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
 	0021 MIÓD PSZCZELI	wprowadź numer towaru

W bliskiej okolicy podanego numeru, to możemy klawiszami i wyszukać właściwy towar. Naciskamy:

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
	0021 MIÓD PSZCZELI 1 szt. 6,00	zatwierdź wybór towaru i przejdź do wprowadzenia ilości

W drugiej linii wyświetliła się ilość jednostkowa towaru oraz cena jednostkowa.

Następnym krokiem jest wpisanie ilości. W przypadku gdy sprzedaż dotyczy ilości jednostkowej należy nacisnąć:

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
	1. MIÓD PSZCZELI 1 szt. 6,00	po zatwierdzeniu ilości następuje wydruk pozycji sprzedaży

Na wyświetlaczu w pierwszej linii pojawi się numer pozycji sprzedaży i drukuje się wprowadzona pozycja.

2.1.1.2 Sprzedaż towaru z ilością inną niż jednostkowa

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
  	0234 KIEŁBASA	wprowadź numer towaru
	0234 KIEŁBASA 1,000 kg 8,00	zatwierdź wybór towaru
  	0234 KIEŁBASA 1,500 kg 12,00	Ilość z wagi można wprowadzić naciskając przycisk na wadze lub klawisze na kasie.

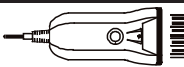
czyść

W przypadku poprawiania błędnej ilości należy użyć klawisza i ponownie wprowadzić właściwą ilość. Kończymy:

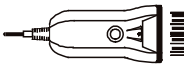
Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
	1. KIEŁBASA 1,500 kg 12,00	po zatwierdzeniu ilości następuje wydruk pozycji sprzedaży

2.1.2 Sprzedaż towaru za pomocą kodu kreskowego

2.1.2.1 Sprzedaż towaru z ilością jednostkową

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
	1. CIASTO OWOCOWE 1 szt. 4,60	po odczycie kodu kreskowego następuje wydruk pozycji sprzedaży

2.1.2.2 Sprzedaż towaru z ilością inną niż jednostkowa

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
	UŻYJ CZYTNIKA LUB PODAJ ILOŚĆ:	
	UŻYJ CZYTNIKA LUB PODAJ ILOŚĆ: 2	wprowadzenie ilości
	1. CIASTO OWOCOWE 2 szt. 9,20	po odczycie kodu kreskowego następuje wydruk pozycji sprzedaży

2.1.2.3 Sprzedaż towaru z ręcznie wprowadzonego kodu kreskowego

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
	WPROWADŹ KOD KRESKOWY >	
5960032005471 	0070 CIASTO OWOCOWE 1 szt. 4,60	wprowadzenie kodu kreskowego z klawiatury
	CIASTO OWOCOWE 1 szt. 4,60	wydruk pozycji sprzedaży

Uwaga: Dla kodów kreskowych z ilością lub wartością, wydruk pozycji sprzedaży następuje po wprowadzeniu cyfr i pierwszym naciśnięciu klawisza

2.1.3 Sprzedaż towaru za pomocą zdefiniowanych klawiszy

Metoda ta zalecana jest przy częstej sprzedaży tych samych towarów. Wcześniej w DEFINIOWANIE KLAWISZY (str. 36) należy przypisać poszczególnym klawiszom towary.

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
	0348 BUŁKA ZWYKŁA 1 szt. 2,00	 BUŁKA ZWYKŁA
	1. BUŁKA ZWYKŁA 1 szt. 2,00	zatwierdź ilość jednostkową

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
	0348 BUŁKA ZWYKŁA 1 szt. 2,00	 BUŁKA ZWYKŁA
  	1. BUŁKA ZWYKŁA 10 szt. 20,00	zatwierdź wybrany towar i wprowadzoną ilość

W zależności od tego jak zdefiniowany jest klawisz, możliwe jest różne działanie:

jeżeli opcja SPRZEDAĆ JEDNĄ SZTUKĘ jest włączona, to w trybie komputerowym sprzedaży kasa nie będzie czekać na wprowadzenie ilości ale od razu sprzeda jedną sztukę towaru,

jeżeli opcja WPROWADZIĆ CENĘ jest włączona, to w trybie komputerowym sprzedaży kasa zawsze będzie pytać o cenę z jaką ten towar ma zostać sprzedany,

jeżeli opcja ZAKOŃCZYĆ PARAGON jest włączona, to po sprzedaniu tego towaru paragon zostanie zakończony z płatnością gotówką.

2.1.4 Sprzedaż towaru ze zdefiniowaną zerową ceną

Jeżeli towar ma zdefiniowaną cenę zerową, kasa zawsze w trakcie tworzenia pozycji sprzedaży poprosi o wprowadzenie ceny:

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
 	0021 GWOŹDZIE	wprowadź numer towaru
	0021 GWOŹDZIE PODAJ CENĘ: 0,00	wprowadź cenę towaru
    	0021 GWOŹDZIE 1,000 kg 2,25	przed zatwierdzeniem możliwe jest wprowadzenie ilości
	1. GWOŹDZIE 1,000 kg 2,25	zatwierdź wybrany towar

2.1.5 Sprzedaż towarów z użyciem wagi

Uwaga: towar taki powinien mieć zdefiniowane trzy miejsca po przecinku dla ilości.

W celu sprzedaży towarów z użyciem wagi należy najpierw wybrać towar dowolną z metod.

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
 lub 	0215 SER EDAMSKI 1,000 kg 15,00	naciśnąć przycisk na wadze lub klawisze na kasie
	1. SER EDAMSKI 0,100 kg 1,50	przesłanie z wagi powoduje wydruk pozycji sprzedaży

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
 	0215 SER EDAMSKI 1,000 kg 15,00	naciśnięcie na kasie przechodzi do wyświetlania aktualnej masy z wagi i odpowiadającej jej wartości
	1. SER EDAMSKI 0,250 kg 3,75	Zatwierdzenie ilości powoduje wydruk pozycji sprzedaży

Uwaga: Klawisze obsługujące wagę działają w zależności od ustawienia SPOSÓB DOWAŻANIA (str. 59).

2.1.6 Sprzedaż towaru przez wpisanie nazwy towaru

Sprzedaż należy rozpocząć od wyszukania towaru do sprzedaży według nazwy towaru. Szczegółowy opis wyszukiwania znajduje się w tym rozdziale, w punkcie "Wyszukiwanie towarów". Po wyszukaniu towaru i zatwierdzeniu klawiszem

należy dokończyć pozycję sprzedaży, wprowadzając ewentualnie ilość i cenę według powyższego opisu. Funkcja sprzedaży według nazwy może zostać zablokowana przez ustawienie SPRZEDAŻ WG NAZWY (str. 61) na Nie.

2.2 Sprzedaż towarów w trybie ECR

2.2.1 Zasada działania klawiatury w trybie ECR

W trybie tym dla każdego towaru można łatwo podawać ilość, cenę i numer towaru. Zasadniczo kolejność wprowadzania ilości, ceny i numeru towaru jest dowolna.

2.2.1.1 Wprowadzanie ilości towaru

W celu wprowadzenia ilości np.: 2,5 naciskamy klawisze:

Na wyświetlaczu pojawi się ona tak:

2,5x

Można również użyć klawisza ilości na początku wprowadzania zamiast na końcu:

Wyświetlenie przyjmie wtedy postać:

x:2,5

Ilość z wagi można wprowadzić naciskając przycisk na wadze lub naciskając klawisze   na kasie.

Jeżeli chcemy sprzedać jednostkową ilość danego towaru (1 sztukę, 1 kg itd.) to nie ma potrzeby wpisywania ilości. Ilość jeden zostanie przyjęta automatycznie.

2.2.1.2 Wprowadzanie ceny towaru

Cenę towaru można wprowadzić dla towarów które mają zdefiniowaną zerową cenę lub zdefiniowany atrybut ZAWSZE MOŻNA WPROWADZIĆ CENĘ podczas definiowania towaru, lub jeżeli włączona jest funkcja ZMIENNA CENA (str. 61).

W przeciwnym razie pojawi się komunikat:

NIE MOŻNA WPROW. CENY
NACIŚNIJ KLAWISZ <WYJDŹ>

W zależności od ustawienia funkcji WPROWADZANIE KWOT (str. 62) cena wpisywana jest w groszach (bez użycia przecinka) lub w złotych. Na przykład przy wprowadzaniu w złotych, cena 3,95 może być wprowadzona jako:

    , na wyświetlaczu pokazana jako:

3,95c

lub też:

    , na wyświetlaczu pokazana jako:

c:3,95

Jeżeli cena dla danego towaru jest już zdefiniowana w bazie towarowej, to nie ma potrzeby wprowadzania jej podczas sprzedaży. Automatycznie zostanie użyta cena wpisana przy definiowaniu towaru.

2.2.1.3 Wprowadzanie numeru towaru

Numer towaru wprowadza się na końcu.

Jeżeli chcemy sprzedać towar numer 21, to wpisujemy go tak: , co powoduje wydrukowanie pozycji sprzedaży.

Możliwe jest też wprowadzenie go w postaci: .

Pojawi się wtedy wyświetlenie towaru o tym numerze:

0021 BRZOSKWINIA
1,000 kg 1,99

Można wtedy wpisać ilość lub zmienić cenę towaru. Sprzedaż tej pozycji zatwierdzamy klawiszem .

Zamiast wpisywać numer towaru można użyć zdefiniowanego klawisza – wtedy numer towaru zostanie pobrany z definicji klawisza.

2.2.2 Sprzedaż towaru za pomocą numeru towaru

2.2.2.1 Sprzedaż towaru z ilością jednostkową

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
	5	wybór numeru towaru
	1. HAMBURGER 1 szt. 1,19	wydruk pozycji sprzedanej
Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
	5,00c 40	opcja zmiennej ceny włączona lub cena towaru równa zero
	2. PIWO 0.33L 1 but. 5,00	wydruk pozycji sprzedanej

2.2.2.2 Sprzedaż towaru z ilością inną niż jednostkowa

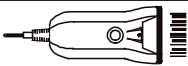
Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
	2x 15	
	3. SOK POMARAŃCZOWY 2 but. 2,78	wydruk pozycji sprzedanej
Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
	2x 1,20c 15	opcja zmiennej ceny włączona lub cena towaru równa zero
	4. SOK POMARAŃCZOWY 2 but. 2,40	wydruk pozycji sprzedanej
Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
	2,3x 21	
	5. BRZOSKWINIA 2,300 kg 4,58	wydruk pozycji sprzedanej
Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
	4,5x 3,20c 22	opcja zmiennej ceny włączona lub cena towaru równa zero
	6. JABŁKA 4,500 kg 14,40	wydruk pozycji sprzedanej

Uwaga: Kolejność wprowadzania ceny i ilości jest dowolna.

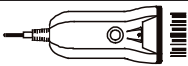
Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
	3,20c 4,5x 22	opcja zmiennej ceny włączona lub cena towaru równa zero
	7. JABŁKA 4,500 kg 14,40	wydruk pozycji sprzedanej

2.2.3 Sprzedaż towaru za pomocą kodu kreskowego

2.2.3.1 Sprzedaż towaru z ilością jednostkową

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
	1. CIASTO OWOCOWE 1 szt. 4,60	po odczycie kodu kreskowego następuje wydruk pozycji sprzedaży

2.2.3.2 Sprzedaż towaru z ilością inną niż jednostkowa

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
	2	wprowadzenie ilości
	1. CIASTO OWOCOWE 2 szt. 9,20	po odczycie kodu kreskowego następuje wydruk pozycji sprzedaży

2.2.3.3 Sprzedaż towaru z ręcznie wprowadzonego kodu kreskowego

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
	k:	
5960032005471 	0070 CIASTO OWOCOWE 1 szt. 4,60	wprowadzenie kodu kreskowego z klawiatury
	1. CIASTO OWOCOWE 1 szt. 4,60	wydruk pozycji sprzedaży

Uwaga: Dla kodów kreskowych z ilością lub wartością, wydruk pozycji sprzedaży następuje po wprowadzeniu cyfr i pierwszym naciśnięciu klawisza

2.2.4 Sprzedaż towaru za pomocą zdefiniowanych klawiszy

2.2.4.1 Sprzedaż towaru z ilością jednostkową

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
	8. KANAPKA 1 szt. 0,36	 klawisz skrótu do towaru KANAPKA
	2	towar ESPRESSO ma zdefiniowaną cenę równą zero
	9. ESPRESSO 1 szt. 2,00	 klawisz skrótu do towaru ESPRESSO
	4,30c	opcja zmiennej ceny włączona
	10. MCCHICKEN 1 szt. 4,30	 klawisz skrótu do towaru MCCHICKEN

2.2.4.2 Sprzedaż towaru z ilością inną niż jednostkowa

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
	3	towar ma zdefiniowaną cenę różną od zera
	11. KANAPKA 3 szt. 1,08	 klawisz skrótu do towaru KANAPKA

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
  	5,00c 3	opcja zmiennej ceny włączona lub cena towaru równa zero
	12. PIWO 0.33L 3 but. 15,00	 klawisz skrót do towaru PIWO 0,33L

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
  	2x 5	opcja zmiennej ceny włączona lub cena towaru równa zero
	13. PIWO 0.33L 2 but. 10,00	 klawisz skrót do towaru PIWO 0,33L

2.2.5 Sprzedaż towaru z użyciem wagi

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
 lub 	2,300x	naciśnięcie przycisk na wadze lub klawisze na kasie
  	2,300x 2,1	opcja zmiennej ceny włączona lub cena towaru równa zero
 	1. OWOCE 2,300 kg 4,83	 klawisz skrót do towaru OWOCE posiadającego ilość miejsc po przecinku równą 3

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
 	2,300x	 klawisz zdefiniowany jako funkcja odczytu wagi
  	2. BRZOSKWINIA 2,300 kg 4,58	towar nr 21 posiada ilość miejsc po przecinku równą 3

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
   	0215 SER EDAMSKI 0,250 kg 3,75	naciśnięcie klawiszy na kasie przechodzi do wyświetlania aktualnej masy z wagi i odpowiadającej jej wartości
	3. SER EDAMSKI 0,250 kg 3,75	zatwierdzenie ilości powoduje wydruk pozycji sprzedaży

Uwaga: Klawisze obsługujące wagę działają w zależności od ustawienia SPOSÓB DOWAŻANIA (str. 59).

2.3 Sprzedaż towarów ze zmienną ceną

Kasa posiada możliwość prowadzenia sprzedaży wszystkich towarów ze zmienną ceną. Parametr zezwolenia na zmienną cenę ustawia się w funkcji ZMIENNA CENA (str. 61).

Tryb ten wykorzystuje się w przypadku, kiedy nie chcemy wprowadzać do pamięci kasy dokładnych cen każdego towaru. Sprzedaż odbywa się w ten sposób, że po wybraniu towaru możliwe jest podanie jego ceny. Przy sprzedaży towarów ze zmienną ceną, szczególnie zalecana jest metoda wyboru towaru za pomocą zdefiniowanych klawiszy.

W takim przypadku klawiszom, do których przypisane są towary, należy nadać nazwy ogólne jak np. MIĘSO, NABIAŁ, PIECZYWO, SŁODYCZE, itp.

Sprzedaż w trybie komputerowym:

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
	0160 PIECZYWO 1 kg 1,00	po wybraniu towaru dowolną metodą
	0160 PIECZYWO PODAJ CENĘ: 0,00	możliwość wprowadzenia ceny
	0160 PIECZYWO PODAJ CENĘ: 2,50	
	0160 PIECZYWO 1 kg 2,50	zatwierdzenie ceny
	1. PIECZYWO 1 kg 2,50	wydruk pozycji sprzedaży

2.4 Sprzedaż wiązana

Kasa umożliwia prowadzenie sprzedaży związanej, tj. sprzedaży towaru pierwszego zawsze ze zdefiniowanym towarem drugim. Wiązania towarów definiuje się funkcją DEFINIOWANIE WIĄZAŃ (str. 39). Metoda ta przyspiesza sprzedaż tych towarów, których sprzedaż prowadzona jest zawsze razem. Po powiązaniu towarów sprzedaż towaru pierwszego wymusza automatyczną sprzedaż towaru drugiego w takiej samej ilości jak towaru pierwszego. Postępowanie podczas sprzedaży towarów wiązanych jest analogiczne jak dla normalnej sprzedaży.

3 Zakończenie paragonu

3.1 Zakończenie paragonu z użyciem płatności gotówką

W celu zakończenia paragonu należy nacisnąć klawisz , co spowoduje wyświetlenie informacji o liczbie pozycji oraz kwocie do zapłaty. W przypadku gdy nastąpiła zapłata gotówką w kwocie zgodnej z podaną należy nacisnąć klawisz

, co spowoduje wydruk zakończenia paragonu (gdy opcja OBOWIĄZEK WPISANIA ZAPŁATY str. 64 jest ustawiona na Nie).

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
	16. MLEKO 3.2 1 litr 2,40	wytworzono kilka pozycji paragonowych
	16 P. SUMA PLN 89,41 GOTÓWKA PLN 89,41	
	16 P. SUMA PLN 89,41 GOTÓWKA PLN 89,41	paragon zakończony

W przypadku gdy zapłata następuje kwotą wyższą od sumy do zapłaty:

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
	16. MLEKO 3.2 1 litr 2,40	wytworzono kilka pozycji paragonowych
	16 P. SUMA PLN 89,41 GOTÓWKA PLN 89,41	
	16 P. SUMA PLN 89,41 GOTÓWKA PLN 100,00	opcja WPROWADZANIE KWOT jest ustawiona na Nie
	16 P. SUMA PLN 89,41 RESZTA PLN 10,59	paragon zakończony, reszta 10,59 zł

Jeżeli opcja PŁATNOŚĆ KOŃCZY PARAGON (str. 64) jest ustawiona na Tak, możliwe jest także szybkie zakończenie paragonu bez ręcznego podawania kwoty wpłaconej przez klienta. Wtedy zamiast klawisza

naciska się od razu klawisze . W ten sam sposób można zakończyć paragon innymi płatnościami naciskając odpowiadające im klawisze. Dotyczy to także klawiszy zdefiniowanych jako płatności w walutach dodatkowych.

3.2 Zakończenie paragonu z użyciem innej płatności niż gotówka

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
	16. MLEKO 3.2 1 litr 2,40	wytworzono kilka pozycji paragonowych
	16 P. SUMA PLN 89,41 GOTÓWKA PLN 89,41	
	16 P. SUMA PLN 89,41 CZEK PLN 89,41	Płatność nr 2 jest zdefiniowana jako CZEK
	16 P. SUMA PLN 89,41 CZEK PLN 50,00	Opcja WPROWADZANIE KWOT jest ustawiona na Nie
	DO ZAPŁATY PLN 39,41 GOTÓWKA PLN 39,41	
	16 P. SUMA PLN 89,41 GOTÓWKA PLN 39,41	Paragon zakończony, 50 zł zapłacono czekiem, pozostałe 39,41 gotówką

Możliwe jest także szybkie zakończenie paragonu bez ręcznego podawania kwoty wpłacanej przez klienta, opisane w poprzednim punkcie.

Uwaga: W przypadku zapłaty płatnością inną niż gotówka w kwocie większej od sumy do zapłaty, wypłata reszty traktowana jest przez kasę jako wypłata gotówką.

3.3 Płatności walutami dodatkowymi

Kasa umożliwia płatności w ośmiu dodatkowych walutach. Aby można było płacić daną walutą, należy najpierw zdefiniować dla niej nazwę i kurs wymiany w funkcji NAZWY I KURSY WALUT (str. 56). Jeżeli kasa ma wydawać resztę w jednej z walut dodatkowych, należy ustawić opcję RESZTA W WALUCIE (str. 57) na Tak. Wtedy kasa będzie wydawać resztę w tej walucie (podstawowej lub dodatkowej), która została wprowadzona jako ostatnia.

Po naciśnięciu klawisza na wyświetlaczu pojawi się:

1 P. SUMA PLN	21,00
GOTÓWKA PLN	21,00

Można wtedy naciskając klawisze wybrać walutę dodatkową, w której ma nastąpić zapłata. Jeżeli zdefiniowano więcej niż jedną walutę dodatkową, kasa zapyta o numer wpłacanej waluty. Jeżeli zdefiniowano tylko jedną walutę,

kasa od razu przeliczy kwotę pozostałą do zapłaty i wyświetli np. tak:

DO ZAPŁATY EUR	5,25
GOTÓWKA EUR	5,25

Następnie należy postępować identycznie jak dla płatności gotówką: wprowadzić wpłaconą przez klienta kwotę

i zatwierdzić klawiszem . W dowolnym momencie można przerwać operację przyjmowania płatności za paragon

klawiszem i rozpocząć od nowa.

Kwota wpłacanej reszty jest odliczana na raportach kasjerskich odpowiednio od wpływów w gotówce waluty podstawowej (jeżeli RESZTA W WALUCIE (str. 57) jest ustawiona na Nie) albo od wpływów w odpowiedniej walucie dodatkowej (jeżeli RESZTA W WALUCIE jest ustawiona na Tak).

Na jednym paragonie można użyć zarówno wielu płatności w walucie podstawowej, jak i wielu walut dodatkowych.

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
	1. MIÓD KORZENNY 1 but. 21,00	wytworzono pozycję paragonową
	1 P. SUMA PLN 21,00 GOTÓWKA PLN 21,00	
	DO ZAPŁATY EUR 5,25 GOTÓWKA EUR 5,25	klawisz służy do przejścia do płatności w walucie dodatkowej, kurs 4 zł/euro

 	1 P. SUMA PLN 21,00 RESZTA PLN 3,00	paragon zakończony, klient wpłacił 6 euro, otrzymał 3 zł reszty
--	--	---

3.4 Zakończenie paragonu z użyciem klawisza płatności w trybie ECR

Jeżeli opcja PŁATNOŚĆ KOŃCZY PARAGON (str.64) jest ustawiona na Tak, naciśnięcie klawisza płatności w walucie podstawowej lub klawisza zdefiniowanego jako waluta dodatkowa zakończy paragon bez przejścia do podsumowania paragonu:

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
 	100	Wytworzono kilka pozycji paragonowych
  	16 P. SUMA PLN 89,41 RESZTA PLN 10,59	klawisz jest zdefiniowany jako forma płatności CZEK

Uwaga: W trybie ECR brak wpisanej kwoty przed naciśnięciem klawisza płatności spowoduje zamknięcie paragonu na dwa różne sposoby. Jeżeli kwota przypisana do klawisza płatności jest:

- niezerowa to kasa przyjmie, że klient wpłacił kwotę taką jak zdefiniowana (wystąpi reszta)
- zerowa to kasa przyjmie, że klient wpłacił kwotę zgodną z sumą paragonu (brak reszty)

3.5 Zakończenie paragonu z rabatem lub narzutem na cały paragon

Kasa posiada możliwość udzielenia rabatu lub narzutu (procentowego lub kwotowego) na cały paragon za wyjątkiem pozycji opakowań zwrotnych. Z rabatu i narzutu można wyłączyć towary podczas ich definiowania (str. 33) lub przez umieszczenie ich w grupach specjalnych i włączenie ustawienia RABAT/NARZUT SPECJALNY (str. 62). Maksymalny rabat i maksymalny narzut których można udzielić definiuje się odpowiednio w funkcjach MAKSYMALNY RABAT (str. 62) i MAKSYMALNY NARZUT (str. 62), ograniczenia te odnoszą się zarówno do rabatów i narzutów udzielanych procentowo, jak i kwotowo. Zablokowanie możliwości udzielania rabatu lub narzutu następuje przez ustawienie maksymalnych wartości na 0. Rabaty i narzuty są ograniczane przez limity dla rodzaju kasjera lub grupy towarowej.

Rabatu (narzutu) na cały paragon udziela się w podsumowaniu paragonu (po naciśnięciu klawisza) następującymi klawiszami:

- rabat procentowy

- rabat kwotowy

- narzut procentowy

- narzut kwotowy

Poniżej przedstawiono przykład udzielania rabatu procentowego:

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
	1 P. SUMA PLN 210,80 GOTÓWKA PLN 210,80	suma paragonu bez rabatu
	RAZ.DO RABATU 210,80 PODAJ RABAT 0%	kwota do rabatu uwzględniająca ograniczenia
 	1 P. SUMA PLN 193,94 GOTÓWKA PLN 193,94	suma paragonu po rabacie

Dalej postępujemy jak w wyżej opisanych przypadkach zakończenia paragonu.

4 Funkcje dodatkowe

4.1 Lista podręczna

	0022*JABŁKA GOLDEN LISTA PODRĘCZNA	 klawisz skrót do funkcji lista podręczna
	0025*JABŁKA LISTA PODRĘCZNA	Naciśnięcie klawisza powoduje przejście do następnego towaru na liście podręcznej
	0025*JABŁKA 1,000 kg 2,20	w dalszej kolejności postępujemy jak przy sprzedaży .

W funkcji listy podręcznej oprócz użycia klawiszy strzałek   można wyszukiwać towary za pomocą numerów lub nazwy towaru.

Uwaga: Znak "*" po numerze PLU informuje nas, że poruszamy się po zakresie towarów ograniczonym do listy podręcznej.

W celu dodania towaru na listę podręczną należy w trakcie definiowania towaru (str. 33) opcję TOWAR JEST NA LIŚCIE PODRĘCZNEJ ustawić na Tak.

4.2 Rabat lub narzut na pozycję sprzedaży

Kasa posiada możliwość udzielenia rabatu albo narzutu (procentowego lub kwotowego) na pozycję za wyjątkiem pozycji opakowań zwrotnych. Z rabatu i narzutu można wyłączyć towary podczas ich definiowania (str. 33) lub przez umieszczenie ich w grupach specjalnych i włączenie ustawienia RABAT/NARZUT SPECJALNY (str. 62). Maksymalny rabat i maksymalny narzut których można udzielić definiuje się odpowiednio w funkcjach MAKSYMALNY RABAT (str. 62) i MAKSYMALNY NARZUT (str. 62), ograniczenia te odnoszą się zarówno do rabatów i narzutów udzielanych procentowo, jak i kwotowo. Zablokowanie możliwości udzielania rabatu lub narzutu następuje przez ustawienie maksymalnych wartości na 0. Rabaty i narzuty są ograniczane przez limity dla rodzaju kasjera lub grupy towarowej.

Rabatu (narzutu) na pozycję sprzedaży udziela się następującymi klawiszami:

- rabat procentowy

- rabat kwotowy

- narzut procentowy

- narzut kwotowy

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
	3. PIWO 12 but. 28,20	rabat można wytworzyć po wykonaniu pozycji sprzedaży
	PIWO PODAJ RABAT 0%	
 	PIWO RABAT 1,41	wartość rabatu na pozycję
	PIWO RABAT 1,41	wydruk rabatu 5%
Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
	3. PIWO 12 but. 28,20	narzut można wytworzyć po wykonaniu pozycji sprzedaży

  	PIWO KWOTA NARZUTU: 0,00	
 	PIWO NARZUT 2,00	wydruk narzutu

4.3 Podsuma paragonu

Pomiędzy poszczególnymi pozycjami sprzedaży możliwe jest wyświetlenie ilości zrealizowanych pozycji i ich sumarycznej kwoty do zapłaty.

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
	16 P. SUMA PLN 89,41 GOTÓWKA PLN 89,41	
	TRYB SPRZEDAŻY PARAGON OTWARTY	

4.4 Edycja paragonu i kasowanie pozycji sprzedaży

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
	3. HAMBURGER 1 szt. 2,29	wytworzono kilka pozycji paragonowych
	-HAMBURGER 1 szt. 2,29	wybrany do skasowania ostatnio sprzedany towar
	-SOK POMARAŃCZOWY 5 but. 6,95	strzałkami wybrać żądany towar do skasowania
	skas.SOK POMARAŃCZOWY 5 but. 6,95	pozycja usunięta z paragonu

Za pomocą klawiszy strzałek

możliwe jest przesuwanie się po wszystkich pozycjach na paragonie w celu sprawdzenia ich poprawności.

Uwaga: Dostęp do kasowania pozycji zależy od tego czy kasjerowi przyznano uprawnienia do tej funkcji.

4.5 Anulowanie całego paragonu

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
	3. HAMBURGER 1 szt. 2,29	wytworzono kilka pozycji paragonowych
	-HAMBURGER 1 szt. 2,29	
	TRYB SPRZEDAŻY	paragon anulowany, wydruk zakończony słowem ANULOWANY

Uwaga: Dostęp do anulowania całego paragonu zależy od tego czy kasjerowi przyznano uprawnienia do tej funkcji. Ponadto jeżeli ustawienie UŻYCIE KASJERÓW (str. 56) jest włączone, to jeżeli kasa została wyłączona w otwartym paragonie, a kasjer ma uprawnienie do anulowania paragonu, wtedy przy włączeniu paragon zostanie anulowany, a jeżeli kasjer nie ma uprawnienia do anulowania paragonu – paragon ten zostanie przywrócony.

4.6 Sprzedaż i przyjmowanie opakowań zwrotnych

Kasa umożliwia sprzedaż i przyjęcie opakowań zwrotnych. Sprzedaż i zwrot opakowań sygnalizowana jest sygnałem dźwiękowym, a ich wydruk następuje po linii ze znakiem loga fiskalnego.

Sprzedaż opakowań zwrotnych odbywa się w taki sam sposób jak przy sprzedaży normalnego towaru.

W trybie komputerowym przyjęcie opakowania wygląda podobnie do sprzedaży: najpierw należy wybrać opakowanie,

a następnie wprowadzić ilość i nacisnąć klawisz   .

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
 	0500 BUTELKA	wprowadź numer towaru
	0500 BUTELKA 1 szt. 0,19	zatwierdź wybór towaru
	0500 BUTELKA 2 szt. 0,38	ilość opakowań
  	zwrt.BUTELKA 2 szt. 0,38	

W trybie ECR w przypadku przyjęcia opakowania zwrotnego postępujemy tak samo, z tym że zamiast zatwierdzenia

ilości towaru naciskamy klawisz   .

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
   	5zw	po wprowadzeniu ilości naciskamy klawisz zwrotu
	zwrt.BUTELKA 0.5 5 szt. 0,95	 klawisz skrótu do opakowania BUTELKA 0,5

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
    	2zw 500	po wprowadzeniu ilości naciskamy klawisz zwrotu
		
	zwrt.BUTELKA 2 szt. 0,38	opakowanie ma numer 500

4.7 Zwrot ostatnio sprzedanych opakowań

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
	sprz.BUTELKA 3 szt. 0,57	sprzedano 3 opakowania
  	zwrt.BUTELKA 3 szt. 0,57	zwrot tej samej liczby opakowań, która poprzednio została sprzedana

4.8 Wyszukiwanie towarów

4.8.1 Wyszukiwanie towaru wg numeru towaru w trybie komputerowym

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
 	0012 WODA MINERAL. 0.5L	
	0012 WODA MINERAL. 0.5L 1 but. 0,79	
	0013 WODA MINERAL. 1.5L 1 but. 1,29	towar następny
	0013 WODA MINERAL. 1.5L 2 but. 2,58	dla sprzedaży jednostkowej towaru pominąć wprowadzanie ilości
	1. WODA MINERAL. 1.5L 2 but. 2,58	wydruk pozycji sprzedaży

4.8.2 Wyszukiwanie towaru wg numeru towaru w trybie ECR

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
  	PLU:12	
	0012 WODA MINERAL. 0.5L 1 but. 0,79	dalsze postępowanie jak w trybie komputerowym

4.8.3 Wyszukiwanie towaru według nazwy

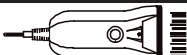

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
  	PODAJ NAZWĘ TOWARU	
 	0002 KAPUSTA 1,000 kg 2,20	wprowadzenie litery K
 	0035 KORNI SZONY 1,000 kg 2,70	wprowadzenie litery O
	0035 KORNISZONY 1,000 kg 2,70	
	1. KORNISZONY 1,000 kg 2,70	wydruk pozycji sprzedaży

Uwaga: Działanie funkcji może zostać zablokowane przez ustawienie funkcji SPRZEDAŻ WG NAZWY (str. 61) na Nie.

4.8.4 Wyszukiwanie towarów o tym samym początku nazwy

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
  	PODAJ NAZWĘ TOWARU	
 	0002 KIWI 1,000 kg 2,20	wprowadzenie litery K
 	0039 KARMELKI 1 pacz 3,40	wprowadzenie litery A
 	0081 KALAREPA 1,000 kg 2,50	kolejny towar o początku nazwy KA
 	0039 KARMELKI 1 pacz 3,40	powrót do pierwszego towaru na KA
	0039 KARMELKI 1 pacz 3,40	
	TRYB SPRZEDAŻY	wyjscie bez sprzedaży

4.8.5 Sprawdzenie ceny towaru z kodem kreskowym bez sprzedaży

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
	WPROWADŹ KOD KRESKOWY >	 klawisz skrótu do funkcji sprawdzania cen towaru
 lub 5960032005471 	0070 CIASTO OWOCOWE 1 szt. 4,60	odczyt kodu kreskowego lub ręczne wprowadzenie
	TRYB SPRZEDAŻY	wyjscie bez sprzedaży

4.9 Podgląd paragonu

Funkcja umożliwia podgląd otwartego paragonu przez wysunięcie papieru z drukarki do miejsca wydrukowanej ostatniej pozycji sprzedaży. Służy do tego klawisz lub zdefiniowany klawisz skrótu do funkcji PODGLĄD PARAGONU (str. 36). Naciśnięcie klawisza w trakcie otwartego paragonu spowoduje wysunięcie papieru. Kolejne naciśnięcie klawisza lub kontynuacja dalszej sprzedaży spowoduje zaciągnięcie papieru do miejsca wydrukowanej ostatniej pozycji sprzedaży.

4.10 Wydruk numeru bez sprzedaży

Kasa umożliwia wydruk dodatkowej linii na końcu paragonu (po logu fiskalnym) oznaczonej tekstem "BEZ SPRZEDAŻY:". W linii tej można umieścić wyłącznie cyfry, np. numer seryjny sprzedanego w paragonie urządzenia.

Procedura	Wyświetlacz kasjera	Uwagi
		po wprowadzeniu pozycji sprzedaży
	NUMER NA PARAGON:	 klawisz skrótu do funkcji "NUMER BEZ SPRZEDAŻY"
0057266015804	NUMER NA PARAGON: 0057266015804	wprowadź informację do wydrukowania po paragonie (maksymalnie 24 znaki)
	TRYB SPRZEDAŻY PARAGON OTWARTY	został zatwierdzony numer do wydruku po paragonie

W celu skasowania danych do wydrukowania należy w trakcie edycji numeru nacisnąć klawisz a następnie klawisz .

5 Przykładowe wydruki paragonów

Poniżej przedstawiono przykłady paragonów zawierających towar i opakowania zwrotne.

	ELZAB SA UL. KRUCZKOWSKIEGO 39 41-813 ZABRZE Tel: 0322722021 Fax: 0322722583 WWW.ELZAB.COM.PL NIP 648-000-02-55	1	1 - nagłówek paragonu (nazwa, adres i numer NIP)
2 -	dn. 09r08.10 wydr. 0545	3	2 - data rozpoczęcia paragonu
	PARAGON FISKALNY		3 - numer wydruku
	JABLKA 2,305 * 2,99 = 6,89 B	4	4 - nazwa sprzedanego towaru, ilość, cena, wartość i stawka podatku
	Sp.op.B 6,89 PTU B= 7,00% 0,45	5	5 - kwota brutto, kwota podatku w danej stawce podatkowej
	Razem PTU 0,45	6	6 - sumaryczna kwota podatku
	SUMA PLN 6,89	7	7 - sumaryczna kwota sprzedaży (bez obrotu opakowaniami)
8 -	0014/0041 #0105 SZEF 12:28	9	8 - numer paragonu dla danego raportu dobowego / numer raportu dobowego do którego zostanie zaliczona sprzedaż, numer kasy, numer i nazwa kasjera
	B167A568C4F92964FE2CD5A075654430	10	9 - czas zakończenia paragonu
	PL &&& 00000000		10- numer kontrolny, logo fiskalne i numer unikatowy (przykładowy)
	OPAK. ZW. #00501 2 * 0,39 = 0,78	11	11- sprzedaż opakowania zwrotnego
	OPAK. ZW. #00501 -1 * 0,39 = -0,39	12	12- przyjęcie opakowania zwrotnego
	SUMA PLN 7,28	13	13 - sumaryczna kwota do zapłaty, wpłacona gotówka i zwrócona reszta
	ZAPŁACONO GOTÓWKĄ PLN 10,00		
	RESZTA PLN 2,72		

Uwaga: Jeżeli sprzedaż zakończyła się w innym dniu niż data rozpoczęcia paragonu jest to sygnalizowane znakiem plus (+) przed godziną wydrukowania paragonu

Poniżej pokazano przykładowy paragon z płatnością w dodatkowej walucie.

	ELZAB SA		
	UL. KRUCZKOWSKIEGO 39		
	41-813 ZABRZE		
	Te1: 0322722021	Fax: 0322722583	
	WWW.ELZAB.COM.PL		
	NIP 648-000-02-55		
2 -	dn.09r08.10	wydr.0546	- 3
	PARAGON FISKALNY		
	PIZZA	1 * 24,00 = 24,00 A	- 4
	Sp.op.A	24,00 PTU A=22,00%	- 5
		Razem PTU	- 6
	SUMA PLN	24,00	- 7
8 -	0015/0041 #0105 SZEF	12:30	- 9
	B167A568C4F92964FE2CD5A075654430		
	PL &&& 00000000		- 10
	SUMA PLN	24,00	- 11
	ZAPŁACONO GOTÓWKĄ EUR	10,00	- 12
	KURS WYMIANY: 1 EUR = 4,00 PLN		- 13
	RÓWNOWARTOŚĆ PLN	40,00	- 14
	RESZTA PLN	16,00	- 15

- 1- nagłówek paragonu (nazwa, adres i numer NIP)
- 2- data rozpoczęcia paragonu
- 3- numer wydruku
- 4- nazwa sprzedanego towaru, ilość, cena, wartość i stawka podatku
- 5- kwota brutto, kwota podatku w danej stawce podatkowej
- 6- sumaryczna kwota podatku
- 7- sumaryczna kwota sprzedaży (bez obrotu opakowaniami)
- 8- numer paragonu dla danego raportu dobowego / numer raportu dobowego do którego zostanie zaliczona sprzedaż, numer kasy, numer i nazwa kasjera
- 9- czas zakończenia paragonu
- 10- numer kontrolny, logo fiskalne i numer unikatowy (przykładowy)
- 11- sumaryczna kwota do zapłaty
- 12- wpłacona gotówka w dodatkowej walucie
- 13- kurs wymiany waluty dodatkowej na podstawową
- 14- równowartość wpłaconej waluty dodatkowej w walucie podstawowej
- 15- wyłacona reszta

Rozdział 8 - Dodatki

1 Status kopii elektronicznej (karta microSD)

Stan wskaźnika	Przyczyna, sposób postępowania
zielony, ciągle świecenie	Normalny stan pracy, kasa może wystawiać paragony, faktury i wykonać raport fiskalny dobowy. W kasie znajduje się prawidłowa i zweryfikowana karta.
zielony, migający	Normalny stan pracy, karta jest w trakcie weryfikacji. Kasa rozpoczyna weryfikację po zapisie danych na kartę, po każdym jej włączeniu, lub po włożeniu karty.
pomarańczowy, świecenie ciągle	Brak karty. Należy włożyć kartę właściwą dla tej kasy.
czerwony, migający	Normalny stan pracy, trwa zapis danych na kartę. Nie wyłączać kasy oraz nie wyjmować karty do czasu zakończenia zapisu.
czerwony, świecenie ciągle	W pamięci podręcznej oczekują dane do archiwizacji. Należy sprawdzić czy jest podłączona karta właściwa dla tej kasy. Po wykryciu właściwej karty kasa zweryfikuje ją i dokona na niej zapisu danych.
czerwono-pomarańczowy, migający na przemian	Została podłączona karta z innej kasy lub karta zamknięta. Z takiej karty można drukować kopie wydruków ale nie można na niej archiwizować nowych danych. Aby zarchiwizować dane, należy podłączyć nie zamkniętą kartę właściwą dla tej kasy.
pomarańczowy, migający	Została podłączona niezainicjowana lub uszkodzona karta.
zielono-czerwony, migający na przemian	Zapełnienie <u>pamięci podręcznej</u> przekroczyło 75 % pojemności. Zaleca się wykonanie raportu fiskalnego dobowego w celu zrzucenia danych na kartę.
zielono-pomarańczowy, migający na przemian	Zapełnienie <u>pamięci na karcie</u> przekroczyło 75% pojemności.

2 Specyfikacja techniczna kasy

■ Zasilanie z zasilacza sieciowego

napięcie znamionowe	220 ÷ 230 V
częstotliwość	47 ÷ 63 Hz
pobór mocy	max 12 W

z akumulatora wewnętrznego

napięcie znamionowe/pojemność 7,4V / 2,2 Ah *)

*) w procesie eksploatacji kasy występuje naturalny spadek pojemności akumulatora.

■ Bezpieczeństwo

Kasa wykonana jest w III klasie zabezpieczenia przeciwporażeniowego wg PN-EN 60950-1:2007.

Zasilacz do kasy wykonany jest w II klasie zabezpieczenia przeciwporażeniowego wg PN-EN 60950-1:2007.

■ Graniczne warunki pracy

temperatura	5° ÷ 35°C
wilgotność	40 ÷ 80% (bez kondensacji)

■ Gabaryty, masa

głębokość	195 mm
szerokość	205 mm
wysokość	77 mm
masa	0,950 kg

■ Drukarka

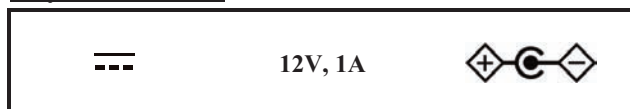
typ mechanizmu	SEIKO-LTPZ-245M (termiczna)
zasada działania	liniowy termiczny
format	40 lub 20 kolumn
trybuty	podwójna szerokość i podwójna wysokość
szybkość drukowania	około 15 wierszy/sekundę

- **Materiały eksploatacyjne**
  - papier do drukarki termicznej
  - zalecany papier marki ELZAB - kod wyrobu 02618
  - szerokość 57 ⁺¹ /-0 mm
  - postać rolka długości 40 m
  - średnica zewnętrzna maksymalnie 58 mm
- **Ilość grup towarowych** 99
- **Dane o towarze:**
  - nazwa o długości 18 znaków, opis o długości 16 znaków,
  - stawka VAT,
  - grupa towarowa,
  - jednostka miary towaru,
  - liczba określająca dokładność podawania ilości towaru,
  - kod kreskowy towaru,
  - cena jednostkowa towaru,
  - atributy: blokada, opakowanie, wyłączenie z rabatu i narzutu,
  - zmienna cena, przynależność do listy.
- **Ilość towarów** 3071
- **Ilość stawek VAT** 7
- **Liczba kasjerów** 5
- **Ilość opakowań zwrotnych** 64
- **Ilość towarów związanych** 256
- **Ilość definiowalnych klawiszy lub kombinacji klawiszy** 61
- **Definiowalne płatności** 6 (plus gotówka)
- **Definiowalne waluty** 8
- **Wyświetlacz kasjera** 2*24 znaki alfanumeryczny LCD podświetlany
- **Wyświetlacz dla klienta** 8 cyfr
- **Klawiatura** 30 klawiszy
- **Interfejsy**
  - typu RS-232:
    - RJ-45 do komunikacji z komputerem/modemem
    - RJ-12 do podłączenia wagi
  - pozostałe:
    - PS/2 do podłączenia czytnika kodów kreskowych z wyjściem klawiaturowym lub szeregowym
  - Mini JACK 3,5 mm do podłączenia szuflady na pieniądze
- **Urządzenia dodatkowe do kasy:**
  - Waga ELZAB Prima - kod wyrobu 00946
  - ROZDZIELACZ WAG Prima - kod wyrobu 01613
  - PRZYSTAWKA WAGOWA - kod wyrobu 00916
  - KABEL WAGI DO KASY DELTA - kod wyrobu 01614
  - SZUFLADA NA PIENIĄDZE - zalecany typ: ELZAB Gamma z KABLEM POŁĄCZENIOWYM typ Alfa - kod wyrobu 00963 (wybór szuflady wg tabeli na str. 11)
- PRZEJŚCIÓWKI:**
  - PRZEJŚCIÓWKA PC RS/UTP - kod wyrobu 01634
  - ROZGAŁĘŻNIK DO KASY ELZAB JOTA - kod wyrobu 01610 (do podłączenia czytnika kodów z gniazdem DSUB9, patrz str. 12)

3 Specyfikacja złącz interfejsów kasy

ZŁĄCZE ZASILANIA:

Rys. 8-1 Złącze zasilania

SZUFLADA:

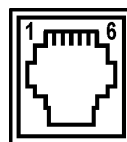
Numer styku	Nazwa sygnału	Uwagi
1	CDS1	sygnał otwarcia
2	+24V	zasilanie szuflady
3	GND	masa

Rys. 8-2 Złącze szuflady

WAGA:

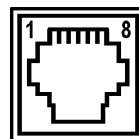
Numer styku	Nazwa sygnału	Uwagi
1	VCC	zasilanie +5 V
2	VCC	zasilanie +5 V
3	RXD	dane odbierane
4	TXD	dane nadawane
5	GND	masa
6	GND	masa

Rys. 8-3 Złącze wagi (RJ12)

PC:

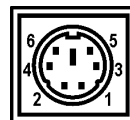
Numer styku	Nazwa sygnału	Uwagi
1	GND	masa
2	TXD	dane nadawane
3	GND	masa
4	RXD	dane odbierane
5	GND	masa
6	RTS	sygnał wyjściowy
7	CTS	sygnał wejściowy
8	DCD	sygnał wejściowy

Rys. 8-4 PC (RJ45)

CZYTNIK KODÓW KRESKOWYCH (PS/2):

Numer styku	Nazwa sygnału	Uwagi
1	DANE	dane odbierane
2	SIN	dane odbierane
3	GND	masa
4	VCC	zasilanie +5 V
5	ZEGAR	dane odbierane
6	niepodłączony	

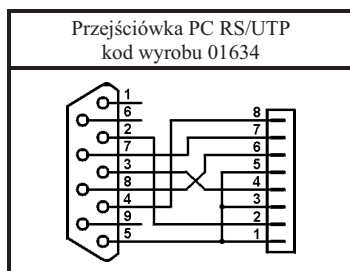

Rys. 8-5 Czytnik kodów kreskowych (MiniDin6)

KABEL DO KOMPUTERA:

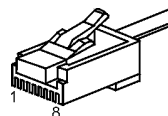
Do połączenia kasy na dłuższe odległości należy zastosować PRZEJŚCIÓWKĘ PC RS/UTP - kod wyrobu 01634, z obustronnie zakończonym wtykami RJ45, standardowym kablem UTP 5E. Kabel taki stosowany jest w komputerowych sieciach LAN, jest dobrej jakości przy relatywnie niskiej cenie za metr. Wtyki RJ45 powinny być zaciski na kablu UTP zgodnie z opisem przedstawionym w tabeli poniżej.

SCHEMAT POŁĄCZEŃ KABLA DO KOMPUTERA:

Rys. 8-6 Schemat połączeń wewnętrznych przejściówki oraz opis połączeń kabla łączącego (UTP)

Kabel UTP zakończony wtykami RJ45		
nr styku	kolor żyły w kablu	nr styku
1	pomarańczowo-biały	1
2	pomarańczowy	2
3	zielono-biały	3
4	niebieski	4
5	niebiesko-biały	5
6	zielony	6
7	brązowo-biały	7
8	brązowy	8

Rys. 8-7 Wtyk RJ45

KABEL DO POŁĄCZENIA KASY Z MODEMEM

Do podłączenia modemu do kasy należy zastosować PRZEJŚCIÓWKĘ KASA DELTA – MODEM (kod wyrobu 01670) i przewód UTP 5E. Przejściówka posiada z jednej strony wtyk DSUB9M a z drugiej RJ45. Wtyk DSUB9M przejściówki należy wpiąć do modemu, a przewodem UTP połączyć kasę z przejściówką. Jeśli modem posiada złącze portu szeregowego inne niż wtyk DSUB9M wówczas wyposażony jest dodatkowo w przewód zakończony gniazdem DSUB9F, w które to należy wpiąć PRZEJŚCIÓWKĘ KASA DELTA – MODEM.

Nr styku złącze RJ45	Nr styku wtyk DSUB9M
2	3
3	5
4	2
6	7
7	8
8	1

4 Alfabetyczny spis komunikatów wyświetlacza kasjera i tryb postępowania

Komunikat na wyświetlaczu kasjera	Przyczyna / sposób postępowania
AWARIA DRUKARKI	Wyłączyć i włączyć kasę. Jeżeli pojawi się ponownie wezwać serwis.
BŁĄD INICJOWANIA MODEMU LUB MODEM NIEPODŁĄCZONY	Kasa nie może zainicjować modemu telefonicznego. Sprawdzić czy modem jest włączony i podłączony prawidłowo do kasy.
BŁĄD KOMUNIKACJI Z KOPIĄ ELEKTRONICZNĄ	Wyłączyć i włączyć kasę. Jeżeli komunikat wystąpi ponownie wezwij serwis.
BŁĄD SUMY KONTR. KODU	Błąd wewnętrznej sumy kontrolnej dla kodu kreskowego z ilością lub wartością.
BŁĄD W CENIE	Błędnie wprowadzono cenę towaru.
BŁĄD W ILOŚCI	Błędnie wprowadzono ilość towaru.
BŁĄD W KWOCIE	Błędnie wprowadzono kwotę.
BŁĄD W NUMERZE NIP	Błędnie wprowadzono numer NIP (występuje przy wpisie NIP i fiskalizacji).
BŁĄD W STAWCE	Błąd podczas wprowadzania procentu stawki podatku.
BŁĘDNE DATY RAPORTÓW	Błędnie wprowadzono datę początkową i końcową raportu okresowego.
BŁĘDNE NUMERY RAPORTÓW	Błędnie wprowadzono numery początkowy i końcowy raportu okresowego.
BŁĘDNY KOD KRESKOWY	Kod kreskowy zawiera litery. Do sprzedaży towarów można użyć tylko kodów zawierających same cyfry.

Komunikat na wyświetlaczu kasjera	Przyczyna / sposób postępowania
BRAK DANYCH UŻYTKOWNIKA	Nie zostały wprowadzone dane nagłówka wydruków.
BRAK KOMUNIKACJI Z KOPIĄ ELEKTRONICZNĄ	Wezwij serwis.
BRAK KOMUNIKACJI Z DRUK.	Wyłączyć i włączyć kasę. Jeżeli pojawi się ponownie wezwać serwis.
BRAK KOMUNIKACJI Z WAGĄ	Brak połączenia pomiędzy kasą i wagą, błędna konfiguracja kasy lub wagi.
BRAK MIEJSCA NA DALSZE KWOTY	Można zdefiniować do 16 klawiszy płatności i do 16 klawiszy z rabatem lub narzutem kwotowym. Brak miejsca na wpisanie dalszych.
BRAK MIEJSCA NA OPAKOW.	Można zdefiniować do 64 opakowań. Brak miejsca na wpisanie dalszych.
BRAK MIEJSCA NA WIĄZANIA	Można zdefiniować do 256 towarów wiązanych. Brak miejsca na wpisanie dalszych.
BRAK NAPIĘCIA PRG	Wezwij serwis.
BRAK PAMIĘCI FISKALNEJ	Wezwij serwis.
BRAK PAMIĘCI PODRĘCZNEJ	Wezwij serwis.
BRAK PAPIERU	Należy założyć nową rolkę papieru w drukarce.
BRAK RAPORTÓW W OKRESIE	Podczas drukowania fiskalnych raportów okresowych w zadanym okresie lub zadanym zakresie raportów nie znaleziono żadnych raportów dobowych.
BRAK STAWEK PODATKOWYCH	Zdefiniuj stawki podatkowe.
BRAK STAWKI PODATKOWEJ	Stawka podatkowa użytego towaru została zdefiniowana jako rezerwowa. Należy zmienić definicję towaru, przypisując go do stawki zdefiniowanej.
BRAK TOWARU	Nie ma takiego towaru (wybrany towar nie istnieje).
BRAK TOWARU O KODZIE	Nie znaleziono towaru o podanym kodzie kreskowym.
BRAK TOWARU O PODANYM POCZĄTKU NAZWY	Przy wyszukiwaniu według nazwy nie znaleziono towaru o podanym początku nazwy.
BRAK UPRAWNIEŃ	Kasjerowi nie zostały przyznane uprawnienia do używania tej funkcji.
DOKUMENT DO WYDRUKOWANIA	Nacisnąć ZATWIERDŹ by dokończyć operację wydruku.
INNE LICZBY MIEJSC PO P.	Nie można związać towarów, które mają różne liczby miejsc po przecinku.
INNY BŁĄD Z WAGI	Błędna odpowiedź z wagi. Poinformuj serwis.
KASJER MA OTWARTĄ ZMIANĘ	Nie można skasować kasjera, który ma otwartą zmianę.
MODUŁ W TR. TYLKO ODCZYT	Wezwij serwis.
NASTĘPNY PRZEGLĄD PRZED: 10r11.25	Kasa ma włączoną funkcję przypominania przed raportem fiskalnym dobowym o terminie następnego przeglądu. W celu wykonania raportu dobowego należy nacisnąć klawisz ZATWIERDŹ.
NIE MOŻE BYĆ SKASOWANY	Towar jest nowy lub ma zmienioną stawkę. Przed skasowaniem musi zostać wydrukowany raport zmian w bazie towarowej.
NIESTABILNY WYNIK Z WAGI	Wahanie obciążenia na szalce wagi w czasie ważenia, wynik zerowy na wadze Prima.
NIEZAKOŃCZONY MIESIĄC	Raport okresowy miesięczny może być wykonany tylko dla zakończonych miesięcy (z punktu widzenia daty).
NIEZEROWA SPRZEDAŻ/ZWROT	Nie można skasować towaru, jeżeli jego liczniki ilościowo-wartościowe sprzedaży lub zwrotów nie są wyzerowane. Należy wykonać raporty szczegółowy sprzedaży i zwrotów opakowań z wyzerowaniem stanów lub wyzerować liczniki dla tego towaru w definiowaniu towaru.
NIEZGODNA PAMIĘĆ FISK. POWIADOM SERWIS FABRYCZ.	Wezwij serwis.
NISKIE NAPIĘCIE AKUMULATORA GŁÓWNEGO	Podłączyć kasę do zasilania sieciowego. Jeżeli komunikat pojawia się pomimo, że kasa była podłączona przez kilka godzin, wezwij serwis.

Komunikat na wyświetlaczu kasjera	Przyczyna / sposób postępowania
NISKIE NAPIĘCIE BATERII PAMIĘCI	Wezwij serwis.
OBYWIAZKOWY ODCZYT DANYCH PRZEZ PC	W dniu poprzednim nie nastąpił odczyt danych przez komputer. Aby realizować sprzedaż wprowadzić hasło AGAT. Włączona jest funkcja OBYWIAZKOWY ODCZYT PRZEZ PC.
PAMIĘĆ PODRĘCZNA PEŁNA	W pamięci podręcznej brak jest wolnego miejsca na zapis kolejnych wydruków. Należy sprawdzić czy karta jest włożona do kasy i czy jest to karta z tej kasy. Po włożeniu karty i jej zweryfikowaniu, kasa zapisze na niej dane. Po zapisie można kontynuować pracę na kasie. Jeżeli kasa pomimo tego nie zapisuje danych na karcie sprawdzić stan karty w funkcji STAN KOPII ELEKTRONICZNEJ i skontaktować się z serwisem.
POZOSTAŁO W PAMIĘCI FISKALNEJ WOLNYCH MIEJSC: NN	NN jest liczbą w zakresie 01-30. Po wykonaniu na kasie NN raportów dobowych (lub zmian stawek) pamięć fiskalna zostanie zapełniona i dalsza sprzedaż nie będzie możliwa. Skontaktuj się z serwisem w sprawie wymiany pamięci fiskalnej na nową.
PRZEKROCZONY ZAKRES WAGI SKASOWANA PAMIĘĆ RAM	Szalka wagi jest niedociążona lub przeciążona.
TAKA NAZWA JUŻ ISTNIEJE	Wezwij serwis.
TAKI KOD JUŻ ISTNIEJE	W kasie nie może być dwóch towarów o takiej samej nazwie.
TAKIE HASŁO JUŻ ISTNIEJE	Podczas definiowania towaru wprowadzono kod kreskowy używany już przez inny towar.
TE TOWARY SĄ TAKIE SAME	Podczas definiowania hasła kasjera wprowadzono hasło używane już przez innego kasjera.
TOWAR JEST SKASOWANY	Nie można związać towaru z samym sobą.
TOWAR ZABLOKOWANY	Próba zdefiniowania towaru na miejscu, gdzie był towar skasowany ale nie wydrukował się raport skasowanych towarów.
TYLKO DLA PR. MAGAZYNOW.	Podczas definiowania towaru został on zdefiniowany jako zablokowany.
USZK. PAMIĘĆ PODRĘCZNA	Włączona jest funkcja PROGRAM MAGAZYNOWY i nie można zmieniać i kasować towarów z klawiatury tylko za pomocą programu zainstalowanego na komputerze.
USZKODZONA PAMIĘĆ PROGR. POWIADOM SERWIS FABRYCZ.	Wezwij serwis.
USZKODZONE DANE ZEGARA POWIADOM SERWIS FABRYCZ.	Wezwij serwis.
WYKONAJ RAPORT DOBOWY	Funkcja możliwa do wykonywania tylko po raporcie dobowym fiskalnym a przed pierwszym paragonem.
WYKONAJ ZALEGŁY RAPORT DOBOWY	Nie został wykonany raport fiskalny dobowy. Wykonaj raport dobowy w celu dalszej sprzedaży na kasie.
ZA DUŻĄ ILOŚĆ POZYCJI ZAKOŃCZ PARAGON	W paragonie może być maksymalnie 99 pozycji sprzedaży.
ZA DUŻĄ KWOTA	Ilość razy cena jednostkowa jest zbyt duża (większa od 9999999,99).
ZA DUŻĄ SUMA ZAKOŃCZ PARAGON	Suma sprzedaży na cały paragon jest zbyt duża (większa od 9999999,99).
ZA DUŻY NARZUT	Próba udzielenia narzutu większego niż maksymalny, wynikający z ograniczeń dla kasjera i dla danego towaru.
ZA DUŻY RABAT	Próba udzielenia rabatu większego niż maksymalny, wynikający z ograniczeń dla kasjera i dla danego towaru.
ZEGAR BYŁ DZIŚ PRZESTAW.	Przestawianie zegara możliwe tylko raz na dobę. Następne możliwe jutro.
ZMIANA NIE JEST OTWARTA	Aby wejść do tej funkcji kasjer musi mieć otwartą zmianę.

Komunikat na wyświetlaczu kasjera	Przyczyna / sposób postępowania
ZMIEN PIERWSZY ZNAK	Nazwa towaru nie może zaczynać się od spacji.
ZWORA SERWISOWA JEST W POŁOŻENIU SERWISOWYM	Sprzedaż w trybie serwisowym jest niemożliwa. Wyłączyć i ponownie włączyć kasę. Jeżeli komunikat pojawi się ponownie - wezwij serwis.

5 Sygnalizacja trybu zasilania akumulatorowego kasy

Rodzaj zasilania kasy	Podświetlenie wyświetlacza kasjera	Wyświetlacz klienta	INNE
Zasilanie z zasilacza sieciowego	Pełne - świeci jasno	Świeci	-
Zanik zasilania sieciowego	-	-	1 sygnał dźwiękowy
Zasilanie z akumulatora po naciśnięciu dowolnego klawisza	Przyciemnione	Świeci	-
Zasilanie z akumulatora i przez minimum 15 sekund kasa nie była używana	Wygaszony	Wygaszony	-
Za niskie napięcie akumulatora	-	-	sygnał co 15 sek.
Zasilanie z akumulatora i przez czas dłuższy niż ustawiony w funkcji CZAS WYŁĄCZENIA kasa nie była używana	Wygaszony	Wygaszony	SAMOCZYNE WYŁĄCZENIE KASY

6 Wykaz kodów błędów kontrolera interfejsów

Nr błędu	Sygnalizacja błędu	Przyczyna usterki
1	Pojedynczy głośny dźwięk podczas naciskania klawiszy, przesyłania danych z wagi oraz odczytu kodu kreskowego	Przepełnienie bufora klawiatury
2	Podwójny krótki dźwięk podczas przesyłania danych z wagi	Błąd transmisji z wagi
3	Potrójny krótki dźwięk podczas odczytu kodu kreskowego	Błąd transmisji z czytnika kodu kreskowego

7 Obsługa kodów kreskowych zawierających ilość lub wartość

Kody kreskowe stosowane w handlu dzielą się na:

- kody zawierające tylko cyfry identyfikujące jednoznacznie towar;
- kody zawierające cyfry identyfikujące towar oraz cyfry ilości lub wartości (ceny) towaru stosowane głównie w sklepach spożywczych gdzie dla danego towaru ilość lub wartość (cena) poszczególnego opakowania jest różna.

Poniżej opisano sposób obsługi kodów zawierających ilość i wartość (cenę) towaru.

7.1 Kody kreskowe z ilością

Kody kreskowe, rozpoczynające się od cyfr 27 lub 29, mają w swojej strukturze dane o ilości (masie) towaru. Struktura jest następująca:

27 TTTT V WWWWW K   lub   29 TTTT V WWWWW K   gdzie:

TTTT – Numer identyfikacyjny towaru.

WWWWW – Ilość lub masa w formacie: WW,WWW (3 miejsca po przecinku).

V – W zależności od ustawienia funkcji DŁUGOŚĆ KODÓW Z CENĄ/WAGĄ:

1. Jeżeli ustawiono SZEŚĆ CYFR: dodatkowa cyfra kontrolna dla ilości lub masy (dodawana przez urządzenie drukujące kod kreskowy). W zależności od ustawienia CYFRA KONTROLNA - kasa może sprawdzać lub nie sprawdzać prawidłowości tej cyfry.
  2. Jeżeli ustawiono SIEDEM CYFR: dodatkowa cyfra numeru identyfikacyjnego towaru.
- K – Cyfra kontrolna dla całego kodu kreskowego (dodawana przez urządzenie drukujące kod kreskowy).

Wprowadzenie kodu kreskowego z ilością w funkcji DEFINIOWANIE TOWARU polega na przeczytaniu czytnikiem kodów kreskowych. Kod taki można również wprowadzić z klawiatury wpisując sześć pierwszych (albo siedem, jeżeli ustawiono opcję SIEDEM CYFR), licząc od lewej cyfry kodu.

Sprzedaż sprowadza się do przeczytania czytnikiem takiego kodu. Kasa dokona sprzedaży towaru o kodzie kreskowym np.: 27TTTT na ilość WW, WWW [kg].

7.2 Kody kreskowe z wartością

Kody kreskowe z wartością zaczynają się od cyfr 23 lub 24. Struktura jest następująca:

23 TTTT V CCCCC K   lub   **24 TTTT V CCCCC K**   gdzie:

TTTT – Numer identyfikacyjny towaru.

CCCCC – Wartość towaru w formacie: CCC,CC zł.

V – W zależności od ustawienia opcji DŁUGOŚĆ KODÓW Z CENA/WAGA:

1. Jeżeli ustawiono SZEŚĆ CYFR: dodatkowa cyfra kontrolna dla wartości lub ceny (dodawana przez urządzenie drukujące kod kreskowy). W zależności od ustawienia CYFRA KONTROLNA kasa może sprawdzać lub nie sprawdzać prawidłowości tej cyfry.
2. Jeżeli ustawiono SIEDEM CYFR: dodatkowa cyfra numeru identyfikacyjnego towaru.

K – Cyfra kontrolna dla całego kodu kreskowego (dodawana przez urządzenie drukujące kod kreskowy).

Definiując towar należy w momencie wprowadzania kodu kreskowego użyć czytnika kodów kreskowych lub wpisać z klawiatury kasy sześć (albo siedem, jeżeli ustawiono opcję SIEDEM CYFR) pierwszych cyfr tego kodu. Jako jednostki miary zastosować szt. lub opak.

Sprzedaż sprowadza się do odczytania kodu czytnikiem. Kasa dokona sprzedaży 1 szt. (lub opak.) towaru o kodzie kreskowym np. 23TTTT z wartością CCC,CC zł.

8 Ograniczanie rabatów i narzutów

Pojedyncza pozycja na paragonie może jednocześnie podlegać kilku rodzajom rabatu.

Mogą to być:

- rabat do pozycji udzielony przez kasjera
- rabat na paragon udzielony przez kasjera

Kasa posiada funkcje które uniemożliwiają przekroczenie dopuszczalnego poziomu rabatu ustalonego przez kierownika sklepu. Do tego celu służą następujące mechanizmy:

1. – Funkcja MAKSYMALNY RABAT – adres 2 05 11 07 1 lub B E K G A
lub Funkcja MAKSYMALNY NARZUT – adres 2 05 11 07 2 lub B E K G B
Te funkcje ograniczają wysokości rabatów/narzutów **wprowadzanych przez kasjera** z ręki. Nie obowiązują dla rabatów udzielanych za pomocą klawiszy zdefiniowanych z określoną wysokością rabatu.
2. – Funkcja DEFINIOWANIE TOWARÓW – adres 2 01 1 lub B A A
Umożliwia określenie czy dany towar podlega rabatowaniu i narzutowaniu.
3. – Funkcja RABAT/NARZUT SPECJALNY – adres 2 05 11 07 3 lub B E K G C
Umożliwia wyłączenie grup specjalnych z rabatowania i narzutowania.
4. – Funkcja OGRANICZENIE RABATU – adres 2 05 11 07 6 lub B E K G F
lub Funkcja OGRANICZENIE NARZUTU – adres 2 05 11 07 7 lub B E K G G
5. – Funkcja RABAT NA GRUPĘ – adres 2 05 11 07 8 lub B E K G H
lub Funkcja NARZUT NA GRUPĘ – adres 2 05 11 07 9 lub B E K G I

6. – Funkcja MAKSYMALNY RABAT RODZAJU- adres 2 07 4 lub B G D
lub Funkcja MAKSYMALNY NARZUT RODZAJU- adres 2 07 5 lub B G E

Dla każdej pozycji sprzedaży w momencie jej utworzenia obliczana jest maksymalna kwota rabatu oraz osobno maksymalna kwota narzutu jaka może zostać odjęta lub dodana przez wszystkie operacje. Do obliczenia brana jest pod uwagę **najmniejsza spośród odpowiednich wartości z punktów 4, 5 i 6 powyżej.**

Wartość ta jest w poniższych wzorach nazwana: *min_ogr*.

Obliczenie maksymalnych kwot jest wykonywane zgodnie z wzorami:

$$Maks\_rabat = wartosc\_pozycji - [(wartosc\_pozycji * 100 - min\_ogr \%) / 100]$$

$$Maks\_narzut = [(wartosc\_pozycji * 100 + min\_ogr \%) / 100] - wartosc\_pozycji$$

Jeżeli *min_ogr* dla rabatów wynosi 100% (brak ograniczenia) wtedy:

$$Maks\_rabat = wartosc\_pozycji - 1\ grosz.$$

Jeżeli *min_ogr* dla narzutów wynosi 100% (brak ograniczenia) wtedy:

$$Maks\_narzut = wartosc\_pozycji.$$

[ ] – nawiasy kwadratowe oznaczają zaokrąglenie do pojedynczych groszy.

Podczas udzielania rabatów, kasa nie pozwala aby kwoty: maks_rabat i maks_narzut zostały przekroczone. Operacje rabatowania i narzutowania które przekroczą maksymalne wartości zostaną ograniczone do tych wartości.

Znaki handlowe użyte w niniejszej instrukcji:

SEIKO

są znakami handlowymi SEIKO.

Instrukcja przeznaczona jest do następujących wyrobów:

kasa ELZAB Mini E

– nr kodu wyrobu 00471

Nr KZ / data wprowadzenia	<i>lutym 2011r</i>				
Nr mkf. / data obowiązywania					

Edycja 28-01-2011

ADRESY FIRMOWE

Siedziba .....

ul. Kruczkowskiego 39, 41-813 Zabrze, Polska
tel. +48 (32) 272 20 21, fax +48(32) 272 81 90

Strona www .....

www.elzab.com.pl

Bezpłatna infolinia handlowa .....

0-800-163-084

Dyżurny specjalista

(porady techniczne dla serwisantów) .....

0 601 513 823 (godz. 8 - 22)

Marketing .....

tel. +48 (32) 272 20 21 wew. 396, 268

tel. +48 (32) 272 30 51

e-mail: marketing@elzab.com.pl

Szkolenia, porady techniczne .....

tel. +48 (32) 272 26 23

tel. +48 (32) 272 20 21 wew. 419, 422, 425

e-mail: help@elzab.com.pl

Serwis Producenta .....

tel./fax +48 (32) 272 30 56

tel. +48 (32) 272 20 21 wew. 445

e-mail: serwis@elzab.com.pl

Serwis Producenta - oddział Warszawa .....

ul. Taborowa 14, 02-699 Warszawa

tel. +48 (22) 644 95 79, +48 (22) 644 95 80,

tel. +48 (22) 852 27 27, +48 (22) 852 27 29,

fax +48 (22) 644 95 82, +48 (22) 852 27 32,

e-mail: serwis.warszawa@elzab.com.pl

Dyżurny specjalista ds. wag .....

0 603 306 316 (godz. 8 - 22)